

Příběh strýčka Martina

Proč vůbec příběh strýčka Martina

Každý asi máme nějakého strýčka. S tím mým jsem prožila nejúžasnější a nejpodivnějších chvíle od dětství až po dospělost, jestli se mohu ve dvaadvaceti za dospělou považovat.

Nic z toho neznamená, že bych si zrovna o strýčkovi Martinovi musela založit stránky. Nejsou taky pro vás. Jsou pro mne. Abych si utřídila v hlavě, co se stalo. Abych v pátrání po jeho tajemství neztratila nit, orientaci. Abych udržela kontakt s realitou a nepotopila se příliš hluboko do tmy.

Nejdřív trochu o mne. Jmenuji se Veronika. Vyrostla jsem na faře v jižních Čechách, kde je farářem můj otec. Z povahy věci je farářem evangelickým. Moje matka je lékařka, také věřící a tak už to tak dopadlo, že i děti jsou evangelíci. Ano, mám sestru, o tři roky mladší, jmenuje se Šárka.

Strýček Martin, kam až moje vědomost sahá, není skutečný příbuzný. Spíš takový, řekla bych, rodinný přítel. Nás děti zná od narození. Už k narození nám koupil náušnice, mně se zeleným olivínem, sestře s modrým ametystem, kolem dokola bílé kamínky, o kterých vždy se smíchem tvrdil, že jsou to diamanty a jestli ne, tak chce svých padesát korun zpět.

Kde se vzal, tu se vzal. Babička, když přijde řeč na strýčka Martina, se jen křížuje a říká něco o tom, že toho nám byl čert zapotřebí. Babička Marie, mamčinina máma. Ta druhá už nežije a tak nevím, jestli Martina znala. Ale asi ano, kdo v naší rodině strýčka neznal... a i přes to vím, že příbuzný není. Vždycky se jen tak mihnul, zastavil se kondolovat v týdnu po pohřbu v rodině — ne, on nebyl v rodině, ale byl jako rodina.

Zní to zmateně, já vím.

Už jako děti jsme se těšily, kdy přijede. Čekali jsme v pátek večer, až přijde. Vždycky pěšky, nikdy autem, otevřel vrátka na faře, zaklepal na dveře a už v tom okamžiku měl vymyšlenou historku, kterou se nám snažil skrz dveře namluvit. Že přijel vyzdvihnout dvě carevny, které se mají ujmout ruského trůnu třeba. A to už jsme věděly se sestrou, že je to on, že má s sebou košík jablek kdoví odkud a že nám bude večer vyprávět pohádku, jakou jsme ještě neslyšely.

Pak, když už jsme usnuli, si sednul s rodiči do obýváku. To se nepouštělo rádio, ba ani k sousedům na televizi mamka nezaskočila. Jak to vím? Zůstala jsem vzrůru a dívala se. Byla jsem už tehdy zvědavá.

Strýček vytáhl víno, maminka postavila na stůl skleničky a dlouho do noci si povídali. Můj tatínek se strýčkem probíral své nedělní kázání a to byl jediný člověk kromě maminky, se kterým táta kázání probíral. Mamince Martin chválil jak hezky se postarala o zahradu, mluvili o všem a o ničem, takže jsem usnula za dveřmi kuchyně, odkud mne v polospánku někdo musel odnést. Vsadila bych se, že to byl Martin.

To byla ta jedna stránka příjezdů Martina. Ta, kdy jsme si říkali, že je to jenom takový zvláštní a milý kamarád našich rodičů.

Těch druhých stránek jsme si všímali méně. Vedle strýčka měly tendenci dít se zvláštní věci. Byl jich jako by středem, mýjely ho jako skálu míjejí vlny. Ale děly se, zřetelně, právě s ním. Co třeba?

Pamatuji se, jak nás strýček vzal na výlet, na Slovensko. "Pár dní cestování se mnou jim prospěje, řekl tehdy rodičům. A vy vygruntujete, to s těma cáčorkama nejde." Smál se. I mamka se smála, ačkoliv u kohokoliv jiného byla na narážky o uklízení háklivá. Strýček měl pravdu, potřebovali jsme vymalovat a mně mohlo být tak osm. Žádná správná pomoc na malování fary.

Jeli jsme na Slovensko, přespávali u lidí, které jsme potkávali. Pamatuju si, jak jsme vešli do Bojnického zámku. Bylo ráno, ještě zima, ale strýček trval, že ho musíme projít za rozbřesku. Nějaký pán se otočil a když nás uviděl, vydal se po nádvoří k nám. Už jsme se bály, že nás jde vyhodit, že je opravdu příliš brzo.

Ten starší pán se před strýčkem uklonil, vzal jeho ruku do své a začal ji líbat. Se sestrou jsme stály jak opařené, ale strýčka to nijak nevyvedlo z míry. Zadržel toho pána, který se před ním pokoušel pokleknout a oslovoval ho příteli.

Tehdy jsme si mysleli, že Martin je také farář. Že ho lidé poznávají. Podobně se, někdy a někteří, chovali k mému otci. Jenže to by Martin musel být farář celého světa. U toho pána, jednoho ze správců Bojnického zámku, jsme přespali. V Bojnickém zámku. Děkoval nám za to.

Možná je divné, proč se nezeptám přímo strýčka. Do určitého okamžiku mne to nenapadlo.

A pak najednou strýček Martin nebyl. Nezemřel. To by na něj bylo příliš jednoduché a s ním se jednoduché věci nedály. Prostě najednou nebyl.

A proto ho hledám.

Stíny nad kázáním

Se strýčkem Martinem jsme všichni doma měli zvláštní vztah. Už jsem psala o tom, že jediný četl tatínkova kázání kromě maminky. Pamatuju se, když jsem byla malá, mohlo mi být tak osm, devět. Cáčorka. Byla to slavnostní ekumenická bohoslužba, kterou tatínek vedl. A říkal, že je to pro něj obzvláštní pocta. Nepamatuju si už, proč to měla být pocta, jestli snad kvůli samotné ekumenice setkání, ale to ani není podstatné.

Tatínek mluvil, stál před oltářem a já jsem se na něj dívala. A najednou mne přepadl stesk, který ani neumím vysvětlit. Strach. Jako by se nade mnou

přehnal stín. Jako by mozkomorové pátrali pro kostele nebo jako by na nás padl stín Temného pána. Neumím to vysvětlit, ale vždycky, když tyhle pasáže čtu v Potterovi nebo v Pánu prstenů, živě si to umím představit.

Stála jsem mezi maminkou a strýčkem Martinem. A najednou jsem chtěla, aby mne někdo ochránil. A chytla jsem se nohy. Instinktivně. Aby mne někdo přikryl pláštěm neviditelnosti, aby mne někdo zakryl svým jasem a temnota mne minula. Klepala jsem se. Držela jsem se pevně nohy strýčka a nepouštěla se, on mne jen rukou pohladil po vlasech, úplně mimoděk, jak měl ve zvyku. Celý kostel ztichnul, i tatínek přestal odříkávat kázání. Ne proto, že jsem se držela Martina a ne maminky, ale proto, že Stíny přelétly přes srdce všem.

Martin pokynul tou druhou rukou směrem k nebesům. Zvláště. Neviděla jsem ten pohyb celý, jak jsem se choulila k jeho noze. Jen koutkem oka jsem to zahlédla, když dával ruku zase dolů, to druhou měl pořád na mojí hlavě. Pak Stín zmizel. Martin se naklonil ke mně a zašeptal tak, že ho slyšel celý kostel "Zatracené počasí, Vítězko, co..."

Celému kostelu se tím prohlášením ulevilo. Ano, byl to pokles tlaku před bouří, která se přes nás přehnala, aniž by nás zasáhla. Tatínek dokončil kázání.

Pak, když si všichni podávali ruce, zastavil se tatínek na chvíli u nás a já jsem viděla, jak na Martina zdvihá obočí. To vždy znamenalo, že stojí o jeho názor, ale nechce o tom sám začínat. A Martin, který taková gesta bezpečně poznával, mu se slovy pokoje také řekl něco, na co se těžko zapomíná: "Mluv vždy, jako by k vám znovu sestoupil a v mojí osobě tu s vámi seděl a poslouchal tě". A můj tatínek jen vážně přikývl a jeho oči se leskly od radosti i dojetím. Strýček Martin nechválil zřídka kdy, což o to. Říkal, že ocenit něco dobrého, je samo o sobě dobré a tak, když už si nemůže připsat dobrý skutek činu, může si připsat dobrý skutek pochvaly a pak se tomu smál. Ale takovéto nepřímé ocenění, to bylo u něj vždycky znamení nejvyššího uznání.

Může vám to připadat banální příběh. Můžete říct, že jsem hysterická káča, která vidí záhady tam, kde nejsou. Která z jednoho bouřkového odpoledne udělá záhadu hodnou blogu.

Není to tak. Takové věci se stávaly dnes a denně, každým momentem, každou chvílí, kterou jsme se strýčkem Martinem trávili a dokonce i v momentech, kdy už tu nebyl. Tak třeba příště povím něco o tom, proč mi říkal Vítězko a jak jsem rozbřečela svoji profesorku latiny.

Když už nepřesvědčím vás, že to byl zvláštní člověk, alespoň utvrdím sebe, že jsem se nezbláznila...

Proč mi říkal Vítězka

Slíbila jsem to prozradit. No, pokud máte rádi řečtinu, asi vám to už došlo. Moje křestní jméno Veronika pochází z řečtiny a v překladu znamená Nositelka vítězství. Jenže říct si to s Martinem, to nebylo jen tak. Že je to řecké Phere

niké, to jsem musela vědět už od šesti let. V osmi jsem musela odvodit základní tvar ferein, tedy nést. Nike je přízvučné na první slabice, smál se mi strýček, když jsem protahovala koncové e. Znamená to Vítězství, dodávala jsem. Ano, odpovídal mi. A čekal.

Chtěla jsem mu udělat radost a tak jsem přemýšlela. "Také by to mohlo znamenat Vera ionica," pochlubila jsem se latinou. "Pravý obraz", podivil se strýček. Nu... mohlo. Ale neznamená, usmál se.

"A proč ne?"

To si jenom církve vymyslela, že takhle spojená latinská jména nahradí původní význam řeckého slova.

"Ale cožpak Veronika není ta dívka, která podala Ježíšovi při cestě na Golgotu svou roušku, aby se do ní utřel," ptala jsem se dál.

"Ano, je to i zastavení křížové cesty, vid'," odpovídal mi.

"Šesté zastavení," chtěla jsem se pochlubit svou znalostí.

Strýček čekal.

"Ale? Je tam nějaké ale, vid'?" Jen se usmíval a čekal.

"Jistě, je nepravděpodobné, aby obyvatelka Jeruzaléma měla latinské jméno. Spíše aramejské, ještě spíše židovské, možná řecké" přemýšlela jsem nahlas. "Mohla by mít latinské jméno," chtěla jsem vědět?

"Mohla, kdyby... "

"... kdyby byla římanka," dopověděla jsem.

Strýček přikývl.

"Římanka by nepodala židovi roušku," namítla jsem.

"Pročpak ne?" podivil se strýček.

"Nevím," řekla jsem po chvíli přemýšlení.

"Ani já nevím. Ani Bible neví." řekl káravě.

"Soudím moc rychle, vid'?"

"Ano, ale je ti osm a nejsi Pilát Pontský, můžeš si trochu zbrklosti dopřát," rozesmál se strýček, když viděl, jak na nás maminka káravě hledí.

"Hlavně známe jiné Veroniky, ze starší doby. I proto si myslíme, že je to jméno řeckého původu," dodával, když viděl, že nás ta hra baví. Se sestrou jsme ani nedutali, ta jen čekala, až přijde řada na ni, se Šárkou.

"Jaké, strýčku, jaké," chtěla jsem vědět.

A strýček vyprávěl o tom, jak Bereniké bylo jméno ptolemaiovských princezen, vyprávěl o tom, jak se makedonský přízvuk lišil od obecné řečtiny používané ve Středomoří i o tom, jak egyptská královna Berenike II obětovala své vlasy Venuši za šťastný návrat svého manžela Ptolemaia Euergeta z tažení do Sýrie. O tom, jak vlasy zmizely z chrámu bohyně Zefyr a staly se nebeským souhvězdím Coma Berenice.

"Coma, jsou latinsky vlasy," přihlásila jsem se a Martin mne pochválil, že si pamatuju.

"A taky Berenike, dcera Kleopatry," přihlásila jsem se znovu. Strýček se trochu zachmuřil. "O té nemluv. O té nevíme nic, je to jen domněnka, že Caesar měl s Kleopatrou ještě nějaké jiné dítě, než Caesariona." "A měla?" usmála jsem se rozpustila. Strýček se hluboce zamyslel a mlčel. Už jsme slyšeli, jak nás volala mamka ke stolu, že máme jít všichni na večeři. "Měla," prohlásil pak tiše, spíše pro sebe.

A já věděla, že to byla pravda.

Protože on je znal všechny.

Rozplakat vlastní latinářku

Ještě jednu věc jsem nakousla a nedojedla. Jak jsem rozplakala vlastní profesorku latiny. Možná jsem to ještě nezmínila, ale studuju v Brně na Muni - v zásadě historii, zbytečné to rozpatlávat, protože bych tu ještě ráda nějaký ten pátek byla živa. A v rámci "jazykového minima" jsem nafasovala mimo jiné i latinu a řečtinu na UKS. Profesorka ve věku mých rodičů, dlužno říci, slušná semetrika. Kdybych neměla v obojím náskok, potila bych krev, takhle se mi jakžtakž dařilo držet se nad hladinou.

A musím říct, že to bylo obtížné, protože latinářka nám vytrvale dávala najevo, že kdo si latinu a řečtinu nevybral jako hlavní studijní obor, ten to má blbý, protože požadavky na něj bude klást stejné. Což nám opakovala neustále a ti nebožáci, kteří měli základy latiny jako doplněk, trpěli.

Já měla školu z domova, jistěže farářské dítě. A o latině mi všichni říkali, že je to základ jazyků, takže jsem se s ní nějak poprat musela. Takže Latina pro historiky pro mne byla z větší části odpočinková hodina, i když člověk musel být ve střehu, aby mu stran profesorky nepřistálo nemilé překvapení.

A pak přišla zkouška v zimním semestru. Prosmykla jsem se kolem soch strážících kabinet, uctivě zaklepala a počkala, až mne paní profesorka vyzve.

Dva historiky dneska poslala domů, aby si ozřejmili infinitivy perfekta, takže jsem měla nervy na pochodu.

Vlezla jsem, sedla si do křesílka naproti stolu. Profesorka byla stručná: "Překlad"

Vytáhla jsem z kabelky překlad, přešla jsem ke stolku a uctivě jsem ho předala, aby ho mohla projít, zatímco se budu připravovat na otázku.

"Vezměte si otázku", řekla mi, já si vybrala kartičku a šla si sednout na přípravku.

"Co jste si vytáhla," zeptala se a podívala se na mne přes svůj stůl.

Přečetla jsem jí otázku, ale najednou jsem viděla, že mne vůbec neposlouchá. Dívala se na mne, ale tak nepřítomně, tak skrze mne, jako bych byla duch.

"Kde jste vzala ten přívěšek," zeptala se mne. To nebyla přesně ta otázka, kterou bych u zkoušky očekávala, ale taky nebylo, proč na ni odpovědět. Dotkla jsem se přívěsku, který mi vyklouzl zpod roláčku. Byly to vlastně tři kameny vsazené do vrcholů rovnostranného trojúhelníka, žlutý a čirý zirkon a krvavě černý rubín, které se sebe dotýkaly. A byly od strýčka. Dostaly jsme ho se sestrou ke confirmaci.

Řekla jsem jí to.

Vypadala překvapeně.

Řekla jsem jí křestní jméno, Martin, jak jsem byla zvyklá a zmatená.

"Martin Vaterbi?" zeptala se mne a já jsem si v tu chvíli uvědomila, jak málo jsme strýčkovo příjmení slýchala. Vlastně každý o něm mluvil jako o Martinovi, když už, tak o panu Martinovi.

"Ano," přisvědčila jsem.

"Martin Vaterbi je váš strýček," ptala se znovu, jako by jí to připadalo neuvěřitelné.

"No, on není z rodiny, víte. Spíš ho známe od nepaměti."

Usmála se, to bylo snad poprvé, co jsem ji viděla se pousmát jinak, než jízlivě. Slušelo jí to, ten problesk úsměvu. Měla by to zkoušet častěji. "Od nepaměti," řekla potichu, až mi došlo, že se pousmála tomuhle.

"A jak se Martin má?" zeptala se mne, aniž by se obtěžovala mi svůj zájem vysvětlit.

"Zemřel," řekla jsem lakonicky, ačkoliv to nebyla tak docela pravda. Ale nechtěla jsem to rozebírat, pořád je to pro mne citlivé téma.

Šokovalo jí to. Naprosto. Dívala se na mne snad ještě překvapeněji, než když se dozvěděla, že mám s Martinem nějakou spojitost. Promluvila až po dlouhých vteřinách: "Mrtvý? Jak by mohl být mrtvý?"

"Přišli si pro něj. Nevím kdo," řekla jsem, neklidná z toho výsledku.

Nebyla schopna slova. Dívala se na mne jako na zjevení. Vteřiny, možná minuty. Neodvážila jsem se ani pohnout.

Pak pomalu vstala, přistoupila k oknu a další chvíli z něj koukala do ulice. A nakonec nesmírně potichu, ještě tišeji, než šeptem řekla: "Běžte prosím. Zkoušku uděláme jindy."

"Ano prosím," špitla jsem, popadla kabelku a rychle jsem vypadla, protože o tomhle jsem opravdu nevěděla, co si myslet.

Až na chodbě jsem si uvědomila, že jsem v kanceláři nechala tašku a protože jsem dveře ještě zcela nedovřela, tak jsem bez zaklepání vklouzla zpět.

Profesorka seděla u stolu, rukou podepřené čelo. A z očí jí tekly slzy.

Profesorka, která byla postrachem studentů, brečela kvůli člověku, o němž jsem netušila, že by ho mohla znát.

Když jsem jí řekla, že jsem si jen přišla vzít tašku, ani mne nevnímala. Rychle jsem ji sebrala, ale pak mi to nedalo. "A vy jste Martina znala?"

Teprve tehdy mne zaregistrovala: "Znala", přikývla tiše.

A pak začala sama od sebe povídat příběh Martina. Z úplně jiné strany. Neuplynulo pár minut a brečely jsme tam obě...

Na prvního mrtvého mi stačil jeden telefonát

Já vím. Zatím pořád moje hledání strýčka vypadá jako procházka růžovým sadem. Jako malý zmatek v příbuzných, přátelích a profesorech. Takže zaznamenám, jak jsem přišla k prvnímu mrtvému. Ne zmizelému, ale mrtvému. Protože mrtvý, to je podle mne pořádný důkaz, že věc je vážná. A také proto, že se z toho i po měsíci klepu jak ledovec před ozonovou dírou.

Tenhle mrtvý je totiž důležitější, než to, co mi řekla moje profesorka. A v tento moment i než to, jak se vlastně stalo, proč strýček Martin náhle zmizel. Vlastně proto, že jsem věřila, že se všechno dozvím. Od něj.

Úplně na počátku bylo to, co mi řekla moje latinářka. O tom později. A hlavně zjištění, že bych mohla dopátrat další lidi, kteří Martina znali a kteří by mi

mohli dodat do skládačky další díly. Na jednu stranu to, co mi profesorka řekla, bylo nesmírně obohacující. Na stranu druhou to bylo něco naprosto jiného, než jsem o Martinovi věděla.

Byla to jednoduchá myšlenka, kontaktovat další známé strýčka Martina. Potíž byla v tom, že jsem nevěděla, koho. Pamatovala jsem si místa, tváře, křestní jména. Vyrázila jsem do Prahy a potulovala se po Národním muzeu v naději, že tam potkám Pavla, jakéhosi příjemného staršího pána, který si nás tam jednou před lety převzal a nadšeně nás provázel. Neměla jsem štěstí. A poprvé jsem si uvědomila, že i když jsem se domnívala, jak nás strýček Martin se všemi lidmi seznamuje, najednou se nemám o jaký kontakt opřít.

Uplynula zima, přešlo jaro, aniž bych měla jediný kontakt, kromě jednoho člověka. Ten mi ale mnoho nepomohl, Martina si pamatoval jen jako člověka, kterého mu kdysi představil jeho nadřízený a se kterým si občas vyměnili tu informaci, tu drobnou službu. Ačkoliv chtěl, nemohl mi pomoci.

Pak přišla doba letních zkoušek, já vytahala knihy o přemyslovských Čechách a dala se do psaní semestrální práce. Vzala jsem jednu z nich, Počátky Přemyslovců. Otevřela ji, listovala, i když nebylo proč. Zním ji prakticky nazpaměť. A pak mne to praštilo do očí. Já kráva blbá. Hned na titulní stránce modrým inkoustem vepsáno věnování: "Úžasné medievalistce Veronice věnuje Dušan Třeštík. Listopad 1997".

A najednou se mi to celé vrátilo. Deset let zpět, když jsem si jako dvanáctiletá vydupala, že musím do Prahy na Třeštíkovu autogramiádu. Když mi maminka slíbila domluvit to s Martinem. Když jsem si celý pátek vybírala tu knihu, kterou si nechám podepsat. A celý večer šaty. Abych vypadala jako nadějná historička a přitom to nevypadalo, že dbám na vzhled. Na to, jak se mi Šárka smála a pak žadonila, aby mohla s námi. Na to, jak jsme všichni jeli do Prahy, taťka řídil a vyhrožoval za volantem Martinovi, že jestli si myslím, že bude nějakého důchodce vydávat za Třeštíka, tak že je na omylu, že ho poznám na sto honů. Na to, jak se všichni smáli tomu, že z knihy umím citovat celé pasáže.

A pak hlavně na to, jak jsme přišli na autogramiádu. Seděl tam vážný zachmuřený pán. Takový, jakého jsem znala ze všech fotografií v knihách i z Českého časopisu historického. Jak se usmál, když viděl Martina a jako k jedinému z poza stolku vstal a podal mu ruku. Jak mne Martin představil a vysvětlil, že přivezl do Prahy naději české medievalistiky. Jak jsem byla rudá jako rak, když se mne ten pán zeptal, jestli opravdu vím něco o ranně přemyslovském státě a já jsem vykoktala, že úplně všechno, aby mi pak došlo, jak neskromně to musí přes propast padesáti let věku a zkušeností znít. Abych pak dodala, že všechno, co on napsal.

Smál se a strýček Martin se mne zeptal na přemyslovce Mikuláše, asi aby se mnou pochlubil. Povídala jsem tak dlouho, až oběma padla brada. Pak se oba

smáli, že je česká věda zachráněna. Musela jsem vypadat jako nána, ale stejně na to ráda vzpomínám, však jsem byla dítě a těm se ledasco odpustí.

Pak mi pan Třeštík nabídl, abych mu podávala knihy k podpisu. Stála jsem vedle něj, přebírala knihy k podepsání, on se vždy zeptal, co tam má vepsat a já jsem najednou úplně přesně věděla, že ti lidé, kteří přebírají Nobelovu cenu, se cítí takhle nějak. Předemnou defilovali úplně neznámí lidé i lidé, jejichž tváře jsem znala z fotografií a časopisů. Občas, ti kteří se s panem Třeštíkem znali, se na chvíli zapovídali a ptali se, co tam má za mladou dámu a on vysvětloval, že to je ve skutečnosti autorka těch knih, které on jenom podepisuje a všichni se tomu spokojeně smáli. Ten den mi patřil zcela a já jsem pila hltavými doušky každý jeho okamžik.

A pak, když autogramiáda skončila, tak jsem vytáhla já svůj výtisk Počátků Přemyslovců a poprosila o podpis. A pan Třeštík vzal knihu a zapsal do ní tu větu: "Úžasný medievalistce Veronice věnuje Dušan Třeštík. Listopad 1997". Já vím, že se to dá obtížně pochopit, ale já na tu větu koukala jak na zjevení. Člověk, který si před a za jméno mohl napsat titulů na polovinu stránky mi napíše takovouhle větu.

Od té doby jsem pana Třeštíka neviděla. Ne snad, že bych nečetla jeho další knihy, to zase ne — samozřejmě pečlivě a všechny. Ale už jsme se nepotkali. Když jsem šla do Brna na univerzitu, mohla jsem se ze svých naivních dětských let propadnout studem. Kdyby můj profesor tohle věnování viděl, nechal by mne rupnout na místě. Ale teď jsem si byla jistá, podle toho, jak tehdy se strýčkem mluvili, že on bude tím, kdo mi bude schopen poradit. A tak jsem se rozhodla ho kontaktovat.

Bylo to o prázdninách. Nakonec se mi na něj po mnoha peripetiích podařilo sehnat číslo, někam na pevnou linku. A dlouho se na ní nikdo neozýval, pak jsem do toho trochu cestovala. Až počátkem srpna, když už jsem skoro nedoufala, někdo zdvihnul sluchátko a já jsem se zeptala, zda mluvím s panem Třeštíkem. A ten tichý hlas souhlasil, že mluvím.

"Chtěla bych s vámi mluvit o strýčkovi Martinovi," prohlásila jsem.

Na druhé straně linky bylo ticho.

"O Martinovi Vaterbim," upřesnila jsem. To byl můj trumf. Strýčkovo příjmení každý poznával, ale málokdo si ho pamatoval, už jsem si zvykla, že jeho vyslovení byl klíč, i když nikdy nebylo přesně dopředu jasné, klíč k čemu.

"Já vím, že si na mne nebudete pamatovat, strýček mne k vám přivedl na autogramiádu asi před deseti lety, to jsem byla malá holka," začla jsem.

"Pamatuji se," řekl ten hlas v telefonu a já jsem nedokázala rozpoznat, s jakou emocí to říká. Pak bylo zase chvíli ticho a už jsem chtěla něco říct, když sluchátko znovu ožilo.

"Jaký se používal titul pro hradskeho správce?"

Tohle byla otázka jako ve škole. Chyták za pět set bodů. Uvědomovala jsem si to. Laik by ihned vypálil "kastelán". A nechal by se nachytat. Na to slůvko "hradský". Kastelán byl správce hradu. Označení hradský používáme pro celý ekonomicko sociální systém založený na hradní správní soustavě. Kastelán v ranném středověku nepředstavoval správní ani soudní moc.

"Vilik."

Zase ticho, jen oddechování do telefonu.

"Z latinského vilicus — vládce, hospodář," dodala jsem v nejistotě, jestli jsem se přece jen nenechala nachytat.

"A proč se chcete potkat?" řekl místo odpovědi na to, zda jsem prošla a já z toho pochopila, že jsem prošla.

"Strýček zmizel. A nechal mi knihu a já mám spoustu otázek. Nerozumím tomu," řekla jsem já.

"Ah. Zmizel? To je ovšem nanejvýš nepříjemné. Budete mi to muset podrobně vylíčit. Bohužel teď musím odejít, ale je potřeba, abychom se osobně potkali a neřešili to po telefonu. Celý ten novohradský problém je třeba probrat. Stavte se u mne v Praze za dva týdny," řekl a tentokrát jsem tu emoci poznávala. Strach, obavy.

Domluvili jsme si přesný čas a adresu.

Na daný termín jsem si zamluvila u žluťáka jízdenku do Prahy, domluvila jsem se se sestrou, že přespím i ní na koleji. To proto, abych byla v Praze o den dříve a nešla na schůzku z vypařeného autobusu. Všechno jsem si zbalila do tašky, nastoupila na UANu do žluťáku a vyrazila jsem vstříc rozluštění záhady.

Už někde u Jihlavy jsem měla přečtené všechno, co jsem si na čtení vzala sebou. Nudila jsem se. Vytáhla jsem mobil, napsala ségře, že zatím žádné zdržení a že fakt dorazím. A pak jsem si četla na vodafonu zprávy.

chvíli trvalo, než mi ten titulek došel.

"Zemřel historik Dušan Třeštík," hlásal maličký displej mého mobilu.

Dva dny před naší schůzkou, po "krátké a náhlé nemoci" v motolské nemocnici.

Zbytek cesty do Prahy jsem probřečela.

Takhle strýček Martin zmizel

Ted' myslím, že je na čase přiblížit okolnosti, za jakých strýček Martin zmizel. Protože tím se vysvětlí také to, proč kolem toho tak nadělám. A to se hájím sama před sebou, ještě ani ne před nestranným pozorovatelem.

Bylo to vloni v květnu. Se ségrou jsme obě domů nahlásily, že přijedeme na víkend a mamka se rozhodla, že to je tak akorát termín oslavit naše narozeniny. Máme je sice asi měsíc od sebe, ale jak už to tak chodí u studentek, kdy jedna je v Praze medicčkou, druhá v Brně historičkou, nepotkáváme se doma už tak často. A tak společné setkání na neutrální rodičovské půdě je třeba využít k veškerým oslavám.

A pak mamka poslala esemesku, že dorazí i strýček Martin, to asi aby si pojistila, že obě opravdu dorazíme.

Seděli jsme v kuchyni, což pro nás bylo něco jako obývánk — u velkého stolu, na kterém byl už hodně rozjedený dort, kolem hory jídla a pití. Popíjeli jsme víno, ujídali jsme, rodiná siesta jako vyšitá.

A do toho dorazil Martin. Vysmátý, jako vždycky, nalahko, jako vždycky. Tátovi podal ruku, maminku pozdravil. Jako vždycky, jí se nikdy nedotýkal. Ani na pozdrav. A mne se sestrou políbil na tvář, popřál nám všechno nejlepší k narozeninám a pak začal přehrabovat kapsy, kam že to dal narozeninové balíčky. Jako vždycky nadával, kde že je mohl zapomenout, ale samozřejmě jsme obě věděly, že to jen tak hraje, že nezapomněl nic.

"A přeci je mám," zajásal a vytáhl dvě krabičky. Obě jsme dostaly hezké řetízky s takovým emailovaným šperkem, Martin se chvíli nechal strhnout k tomu, aby vyprávěl o kamarádce, která je dělala, a mamka mu nakládala jídlo.

Seděli jsme u stolu, povídali si. S Martinem bylo lehké si povídat. Každý ho označoval za skvělého společníka a lidé o něm většinou říkali, že umí skvěle vyprávět. Když jsem o tom tak přemýšlela, za tenhle dojem mohl pravý opak. Martin většinou nepovídal. Většinou poslouchal, vyptával se. A každý mu rád vyprávěl, protože našel vzorného posluchače. Až tehdy, když přišlo na odborné téma, se kterým si nikdo nevěděl rady, řekl Martin pár slov a bylo vyřešeno. O čemkoliv, kdykoliv. Nepamatuju si, že by si nevěděl rady.

Zrovna jsem mu povídala o škole, vyptával se na zkoušky, na profesory. A tak nějak jsem ho zase podezřívala, že neříká všechno, co by měl. Měla jsem zase ten dojem, že řadu mých profesorů zná a jako vždy jsem ho podezřívala, že se jich na mne vyptával.

Proč si to myslím? Protože Martin, to vždycky bývala dvojsečná zbraň. Když někdo zjistil, že se s ním znám a že nás se sestrou označuje za svoje neteřinky, vždycky nám dotyčný vyšel vstříc. Ale taky na nás vždycky kladl o řád vyšší nároky. Opravdu dvojsečné, ohánět se Martinem.

Setmělo se rychle, na květen možná až příliš rychle. Pamatuju si, jak jsem se podívala z okna, kde se přes oblohu valila temná mračna. Mamka rozsvítla a já jsem se podívala zpět přes stůl na Martina. Náhle totiž zmlknul a v tom nadpřizračném světle smíchaného ze žárovky s umírajícím sluncem byl bledý, jako smrt. Už nevím, proč zmlknul, jestli to byla předtucha věcí příštích, věřím ale, že ano.

V ten samý moment se z přízemí ozvalo bušení na dveře. Ne takové to obyčejné zaklepání, ani ne naléhavé bušení někoho, kdo potřebuje bezodkladnou pomoc a neví, zda faráře nebo doktorku, což v sousedství ostatně byl častý případ. Bylo to... výhružné. Trvalo mi chvíli, než mi došlo, že někdo se pokouší vyrazit dveře.

V ten samý okamžik, kdy dopadly rány na dveře, ještě než mi to všechno sepnulo, vyletěl Martin od stolu. Strýček Martin byl typ, kterého byste označili za bývalého sportovce. Měl sílu, vysoký, statný, ale nějaké kilečko navíc prozrazovalo, že co bylo kdysi, už není dnes. Neznamená to, že byl tlustý. Prostě jsem od něj jen nečekali, že každý den prosedí dvě hodinky ve fitku nebo že se najednou bude pohybovat tak rychle.

"Běžte do dětského pokoje! Rychle!"

Civěli jsme na něj a ani jsme se nehnuli.

"Lenočko, ihned! Vezměte děti a zabarikádujte se v pokoji!" zařval a vyletěl z kuchyně do chodby.

Bylo to poprvé, co moji mamku oslovil Lenočko. Vždycky jí říkal celým jménem, Lenko. Nevím, jestli to byla naléhavost v jeho hlase, ta změna v oslovení nebo to, jak vynechal tátu či jak vystřelil z pokoje. Nebo snad praskot dole na chodbě, který znamenal, že dveře už přicházejícím nebrání projít. Všichni jsme se vyřítili přes chodbu do dětského pokoje, mamka zamkla dveře a táta před ně začal barikádovat nábytek. Tedy, zapřel je židlí. Jenže ty dveře byly zatraceně chatrná obrana i s tím vším nábytkem v pokoji, kdybychom ho tam dostrkali. To jsme si uvědomovali.

Začala jsem horečně hledat mobil, křičela jsem, že musíme volat na policii, ale mamka mne okřikla, abych byla ticho. Zmlkli jsme v okamžiku, kdy jsme uslyšeli tupou ránu, pak hlasy. Ať už to byl, kdo chtěl, vběhl do předsíně.

Ty hlasy na sebe křičely, ale nám se slévaly. Nechápala jsem, o co jde, chvíli jsem nerozpoznávala ani jazyk ba ani zda mluví strýček. Pak rána a sklo ve dveřích do dětského pokoje se vysypalo. Stála jsem tak, že jsem skrze roztráštěné sklo viděla tělo, které se svezlo na zem. Nebyl to Martin. Najednou jsem si začala uvědomovat, čím mi ten jazyk přišel tak zvláštní. Nebyla to itaština, jak jsem si myslela původně. Byla to latina. Ti lidé na sebe mluvili v latině. Pochopila jsem to až v okamžiku, kdy jsem uslyšela Martina. Ukazoval na tělo a klidným silným hlasem právě říkal "Sic vultus mors."

Nebyla to italština, ale latina nebo spíš vulgáta. Na mou omluvu musím říct, že latinu si s lidskou konverzací už těžko někdo aktivně spojuje a nebylo by mne to snad ani napadlo, kdyby to slovíčko mors nezvonilo mezi stěnami našeho pokoje jako tříštící se sklo. Všichni sebou trhli, když zaznělo a teprve v tu chvíli mi došlo, co a proč to říká. Podívala jsem se skrze zbytky skleněné výplně na tělo ležící přede dveřmi. Nehýbalo se. Ale Martin měl pravdu. Takto bezpochyby vypadá smrt.

Chtělo se mi začít křičet, ale pusou jsem měla jako by plnou medu. Nemohla jsem. Ani se pohnout. Jen jsem třesla oči na to tělo. Čas kolem mne, jako by zmizel. Neexistoval. Proč jde u všech všudy někdo někam vyrážet dveře a vezme si bílou košili a bílé kalhoty?

Teď, když jsem uměla zařadit jazyk, začala jsem líp rozumět. Po pravdě, víc k tomu asi přispělo to, že na sebe už nekřičeli. Viděla jsem v chodbě několik postav, ale bylo šero, bylo těžko říct, kolik. Jedna věc mne ale zarazila. Možná jsem příliš nahlodaná akčními seriály, ale padoucha, útočníka, zločince jsem si vždy představovala v černé. Tihle na sobě měli spíš světlé oblečení. A jen proto jsem je přes tu tmou rozpoznávala.

V té rychlosti jsem vnímala jen výrazy. Slova. Nikdy v životě, ani na katolických bohoslužbách, jsem neslyšela nikoho tak pevně a plynule mluvit latinsky.

Ecclesia. Episcopus. Papa. Interdict. Iudico. Misericorditer. Commendo.

To už jsem poznávala i ten druhý hlas. Mluvil jen jeden, i když těch cizáků bylo více. A ten hlas... zněl starý. Ale tím nemyslím, jako bez síly, naopak.

Pak se na něčem domluvili. V tu chvíli jsem nerozuměla, na čem. Rozuměla jsem jen slovům *Vade retro* a viděla jsem, jak Martin opravdu odstoupil od dveří a nechal ty muže, aby vzali tělo ležící u dveří. Zvuk tažení těla po zemi je nesmírně odporný.

Jednu chvíli, na nesmírně krátký okamžik jsem si myslela, že to všechno skončilo. Nevěděla jsem, kolik času uplynulo, vypadalo to, jako zlomek vteřiny. Před okamžikem jsme ještě seděli u stolu a popíjeli, v druhém mžiku oka křik, padající tělo a hovorová latina. Jako by propadli dírou v čase a najednou našli cestu zpět.

Martin se otočil k nám, dívali jsme se na něj skrze rozbité dveře, viděla jsem ho zarámovaného střepey. Mluvil potichu a naštěstí česky. A díval se upřeně na moji mamku.

"Zůstaňte tady, schovaní. Já to vyřídím. Za tohle se omlouvám. To se nikdy nemělo stát. Nevycházejte, dokud se nevrátím. Ať se děje cokoliv."

Nečekal na naši odpověď. Otočil se a slyšeli jsme, jak sbíhá ze schodů, šlape po troskách dveří. Vyšel na zahradu.

Co se dělo na zahradě, netušíme. Z okna dětského pokoje je to na zahradu přes roh, venku byla tma a do toho všeho začalo hustě pršet. Bouřka, která byla na spadnutí, najednou spadla a vypadalo to, jako by se čerti ženili na naší zahradě. Stáli jsme tam, koukali všichni nevěřičně z okna a já si jen pamatuju, jak nás táta vzal kolem ramen a všechny nás držel.

Kolik času uplynulo, nevím. Na hodinky mne nenapadlo se podívat, protože mi to zase přišlo jako úder blesku, ačkoliv těch blesků se oblohou prohnalo nepočítaně. A zrovna v momentě, kdy jsem už měla z toho všeho slzy na krajíčku, se ozvaly kroky. Těžké, šouravé. Někdo šel po schodech nahoru. Pomalu, velmi pomalu.

Pak rána.

A slabý hlas Martina, který volal jméno mojí mámy.

Vyběhla jsem s ní. Ležel na schodech a popsat jeho stav, k tomu ani dnes nenacházím slova. Byl zčernalý, doslova ohořelý. Oblečení bylo promícháno se spečenou kůží, provlhlé krví. Obličej nebyl rozpoznatelný, původně jsem si myslela, že leží tváří na schodech, než začal potichu mluvit. Omlouval se. První, na co v tomhle stavu našel sílu, byla omluva mojí mamce. Za to, že tuhle pohromu přivedl do jejího domu.

Chvíli jsme obě bezradně stály, nevěděli jsme, co dělat. Otřesené, vyděšené.

Pak se v mamce probudily reflexy doktorky. "Nemluv, ošetříme tě," přikázala. "Dojdu pro lékárníčku a přeneseme tě do pokoje, Vero počkej tady," řekla směrem ke mně. Odmítla najednou brát cokoli v úvahu, lékařka tělem i duší. Otočila se, vyběhla tu půlku schodů a zmizela v patře.

"Vítězko?" zašeptal znovu Martin.

"Jsem tu s tebou, neboj, všechno bude v pořádku," řekla jsem, protože mne nic lepšího nenapadlo.

"Nebude Vítězko. Tohle se nikdy nemělo stát. Neměli mne vypátrat u vás."

Nevěděla jsem vůbec, o čem mluvil!

"Tohle ti dám. Někam si to schovej. To pro případ, že bychom se neviděli. Nemůžu vás tomuhle riziku vystavovat. Už ne. Je mi to líto." Něco mi podával. Něco, co jsem si nevšimla, že má v ruce. Knihu, diář, něco takového.

Měla jsem něco říct. Jenže jsem nevěděla, co. Měla jsem ho obejmout, ale nebyla jsem schopna jakékoliv akce, kterou bych samostatně vymyslela. Měla jsem cokoli.

"Jdi pomoci mamince," vydechnul a já kráva mu na to skočila. Myslela jsem si, že jí mám pomoci přinést lékárníčku, nosítka, cokoliv. Otočila jsem se, vyběhla jsem do patra za mámou a s tátou jsme popadli z mamčina kumbálku nosítka.

Když jsme vyšli na schodiště, Martin tam neležel. Zmizel. Ne odešel, to by v tom jeho stavu musely zůstat nějaké stopy. Zmizel. Tak, jak to říkám. Rozeběhli jsme se po zahradě, po domě, všechno jsme prohledali. Kromě zvalené zahrady, zničených stromů, popálené trávy a ohořelé lavičky od úderu blesku jsme nenašli ničeho a nikoho. Ani Martina, ani ty útočníky.

"Zavoláme policii," zeptala se Šárka?

"A co jim asi tak řekneme," zeptal se táta. Byla to řečnická otázka. Ale moc dobrá otázka.

Protože si vůbec neumím představit, jak bych jim vysvětlila to, co jsme právě prožili.

ak bych jim vysvětlovala, že přišli pánové z Úřadu pro ochranu víry a chtěli zabít strýčka Martina.

Strýčka, který s námi není nijak příbuzný.
Strýčka, který se ztratil.
Že ho chtěli zabít proto, že ho k smrti odsoudil papež.
Papež, který sám byl osm století mrtvý.
Slyšeli jsme to všichni.

Proč by Lotharovi ze Segni ležel v žaludku člověk, který v té době ani nežil.

A kdo bylo těch zbývajících osm, o kterých mluvili.

Nona, devět žádostí o světskou shovívavost, tedy rozsudků smrti.

Tu noc jsem neusnula.

Roztřesené myšlenky bloudily všehomírem protínajících se rovnoběžek.
Až mi to došlo.

Ten název se neměl překládat. Neměla jsem se snažit to otrocky převést z latinského Congregatio pro doctrina fidei. Protože tahle instituce má v češtině i ve všech ostatních jazycích shodné jednoslovné označení.

Bolest, oheň a kouř.
Pro strýčka Martina si přišla inkvizice.

Konečně jsem se rozbřečela.

Dobojováno: maminka má co vysvětlovat

Byla to krušná noc. Táta uklízel, přijela policie. Musel je zavolat, fara není naše a přeci jen bylo vidět, že se něco dělo. Ještě než tátu napadlo, jak to všechno vysvětlit, vysvětlil si to policista sám: "Někdo se pokusil vás vykrást, co? Hm... pak si všiml, že jste v domě, tak utekl. " Neztratilo se nic, takže jen zápis škody, kdyby to pojišťovna náhodou proplatila.

Ta část večera, které jsme se báli nejvíce, se ukázala být nejjednodušší. Horší bylo to potom. Nevěděli jsme, co říct. Dobré bylo, dokud se dalo uklízet, jenže pak najednou bylo uklizeno, nebylo co dělat a mluvení se nedalo odkládat. Nedalo se sedět v kuchyni, dojídat dort, upíjet víno a tvářit se, že se nic nestalo. Přejít to mlčením. Ignorovat fakt, že se stalo něco tak divného, že se k tomu už musíme postavit čelem.

Nakonec to byla kupodivu Šárka, sestra. Ve chvíli, kdy se mamka dala do přerovnávaní nádobí, to jako první řekla nahlas: "Mami, tak už nám to řekni. Co se stalo? Kdo je Martin?"

Mamka se svezla na zem, ztěžka si sedla na linoleum a my se sestrou jsme se každá posadila vedle ní, zády jsme se opíraly o kuchyňskou linku. Chytla jsem mamku za ruku, možná spíš v obavě, že nám bude chtít utéct, než z potřeby jí dodat sílu.

Táta k nám přešel, přidřepnul před mámou, pohlídl jí po vlasech a řekl "Co uznáš za vhodné, to jim řekni. Já půjdu ještě projít zahradu."

A v ztmavlé kuchyni začala mamka vyprávět.

S Martinem se znala od dětství. Prarodiče měli domky vedle sebe a přes víkend se vždycky potkávali, když přijeli za babičkami. Vyrůstali vedle sebe a přátelství přetrvalo — i když oba bydleli na opačném konci města.

Jak rostli, přestaly se jejich schůzky omezovat jen na víkendová setkání u prarodičů. Potkávali se spolu, učili se, chodili spolu na kroužky. Martin byl nesmírně chytrý a vždy si se vším věděl rady už od malička, vždycky byl strašně nasmělý. Mamka zase byla nesmírně společenská a Martina mezi lidmi zatáhla. A v tomhle si báječně vychovávali. Mamka v historickém kroužku vymyslela, že někam všechny děti pojedou a vydupala to u vedoucích. Martin pak, když dorazili na prohlídku hradu, dělal průvodce, když ho znechutilo, co povídá ten oficiální.

"Bylo to nádherné dětství," řekla mamka a v očích se jí leskly slzy.

"Pak jsme spolu chodili na gymnázium. Do jedné třídy. A pak jsme se oba hlásili na školu do Prahy. Já na medicínu, on na historii. Oba jsme se dostali. Ani nevím jak, začali jsme spolu chodit. Ne, to není pravda, že nevím jak," dodala a hlavou se zase opřela o dvířka skříňky.

"Šli jsme spolu z maturitního plesu. Všechno najednou skončilo, celá škola. Oba jsme si uvědomovali, že jestli se nedostaneme oba do Prahy, kdo ví, kdy a jak se zase uvědomíme. Byla noc, autobusy už jezdily kdo ví jak a nám to nevadilo. Šli jsme pěšky, doprovázel mne. Vždycky byl takovýhle. Galantní. Myslel víc na mne, než na sebe, nevadilo mu, jít domů sám další hodinu. "

"Povídali jsme si a když jsme procházeli parkem, zastavili jsme se. Stáli jsme k sobě tak blízko a byli jsme oba tak na měkko a já si říkala, že jestli to neudělá teď, neodhodlá se k tomu nikdy. Chytil mne kolem ramen, díval se mi do očí a pak mne políbil. Udělal to."

"Chodili jsme spolu. Dlouho. A pak mi začaly docházet ti divné věci, které se kolem něj děly. A začala jsem se vyptávat. Byli jsme v Bulahrsku, šli jsme Nessebrem a já najednou chtěla vědět, proč Martina zdraví pravoslavní kněží. Proč nás zvou na večeri. Proč v každém městě, kterým cestujeme, najdeme někoho, kdo nás ubytuje i pohostí. Odkud on, se vší svojí nesmělostí, zná tolik lidí. A proč se k němu tak zvláště chovají."

"Hlodalo to ve mně dlouho. Bála jsem se toho jeho tajemství. Bála jsem se, že to může být něco, co nás zničí. A pak jsem chtěla upřímnost. Naléhala jsem. Požadovala. A nakonec, když mne posté zapřísahal, že to není neupřímnost, ale snaha chránit mne, jsem začala křičet, že když mi takhle nevěří, bude lepší se rozejít hned, dokud nás nedůvěra nerozhlodala úplně. Dokud na sebe můžeme alespoň v dobrém vzpomínat."

Mamka chvíli mlčela, ale slzy si ani neutírala. Nevšímal si jich.

"A tehdy mi všechno řekl. Vyprávěl mi o sobě, o dalších osmi. O tom, kým je od svého dětství. O tom, proč ho jedni nenávidí a jiní zbožňují. Nevěřila jsem mu. Přišlo mi to jako výsměch. Jako pitomá snaha namluvit mi ten nejstupidnější nesmysl jen proto, abych se přestala vyptávat. Rozešli jsme se, já navztekaná na něj, že mne takhle chtěl podvést a za to, že mu náš vztah nestál za pravdu. A on se na mne jen smutně koukal a řekl, že to byla moje nevíra, co nás zničilo."

Pak jsme se dlouho neviděli. Jenže se časem ukazovaly všechny ty znaky, které Martin popisoval. Začala jsem trochu pátrat. A najednou jsem viděla, že všechno, co mi povídal, byla pravda. Že on věřil mně natolik, aby mi svěřil největší tajemství svého života. A já mu to nevěřila. Byla to pro mne těžká doba a najednou jsem začala chápat, jak těžké to muselo být pro něj.

Pak se znovu ozval, to jsem byla vdaná. Nechtěl nic vracet. Jen vídat vás. Děti. Miloval vás. Miloval i Jindru, tátu. Vždycky nám pomáhal. A já... vždycky jsem ho měla ráda. I Jindra. Patřil k nám. A tolik mu toho všichni dlužíme za to, co pro nás dělal. Bezmyšlenkovitě. Kdykoliv. A zbytek... už víte..."

Seděli jsme dlouho ve tmě, jak jsme se sestrou trávili, co nám mamka řekla.

Než mne to napadlo. Zeptat se. "A kým tedy je? Co bylo to tajemství?"

Mamka se na mne podívala skrze slzy a začala si je vytírat z očí: "To už budeš Veru muset zjistit sama. Pokud budeš odpověď chtít vědět. Protože jinak bys dopadla, jako já. Protože cesta je cíl."

"*Via finis est,*" zopakovala jsem automaticky latinsky větu, kterou strýček Martin tak často říkal.

Vodítek je pomálu. Které povede k cíli?

Byly chvíle, kdy jsem si myslela, že jsem narazila na nějaké natáčení nízkorozpočtového kasovního trháku obšlehnutého podle Šifry mistra Leonarda. Kde se mi v rámci snížení nákladů neřeklo, že v tom taky hraju. A jsou chvíle, kdy si myslím, že jsem se musela zbláznit. Chvíle, kdy v předávkování Prozacem mi bránil jen fakt, že se u nás neprodává a musíte používat mediálně méně zprofanovaný Zoloft.

Jsou momenty, kdy si říkám, že strýček Martin nikdy neexistoval a jen jsem si ho vymyslela, protože i takové případy klinická psychiatrie zná. A pak, když se seberu, tak si říkám, že tohle dlužím sobě a nakonec i jemu. A že jestli nechci být celý život klepající se troska, kterou vyděsí zvuk italštiny nebo latiny, měla bych s tím něco udělat.

Když jsem se tak o prázdninách probírala tím vším, co jsem se ze svého dosavadního "pátrání" dozvěděla, musela jsem sama konstatovat, že informace jsou spíše kusé, ba přímo nedostatečné. Roztříštěné. Nevím, jak je pospojovat.

Dávám je na hromadu:

Papež Innocenc III (Lothar ze Seigne) se obtěžuje vydat rok před svou smrtí klatbu, středověký interdict. To byl rok 1215, tedy v průběhu čtvrtého lateránského koncilu, který mu potvrdil reformu světové církve a při němž to vypadalo, že bude mít jiné starosti související s hlavním úkolem: znovudobytím Svaté země. Interdikt se zjevně musel dotýkat strýčka. Jak, to netuším, protože jeho text neznám.

Tu událost, přepadení či jak to nazvat u nás neumím nijak rozumně vysvětlit. Na jednu stranu se zdálo být zjevné, že Martina chtěli zavraždit. Na druhou stranu nevím, proč to neudělali. Proč se jim to nepodařilo. Byli v přesile a i když si odhadem lidí nejsem jista, nejméně čtyři či pět jich tam bylo. A také si myslím, že měli zbraně, ačkoliv v domě nevystřelili.

Také o události v zahradě nevím nic. Bouřka padla příliš rychle a byla příliš intenzivní, bylo obtížné zahradu prohledat a kdyby se na ní střílelo, mohlo nám to snadno uniknout. Navíc do zahrady musel udeřit blesk, protože několik jabloní bylo popálených a byla tam vypálená místa trávy, která jinak vzniknout nemohla.

Jenže jak Martin přemohl pět mužů? A i kdyby je přemohl, co se s nimi stalo pak?

A dále, byla tu záhada toho prvního muže. Toho, který málem propadl sklem do pokoje. Toho, nad nímž Martin zlověstně prohlašoval, že tak vypadá smrt. To ho opravdu zabil? A jak? Tajným karatistickým úderem, kdy mu dotekem pěti prstů vzal život? A co se pak stalo s jeho tělem? Proč byl Martin tak ošklivě zřízený a popálený? Co za sílu mohlo takové popáleniny způsobit? A kam najednou zmizel? Vždyť zajít pro lékárníčku nám trvalo pár okamžiků, za tu dobu stěží mohl vyjít k brance v případě, že by byl zdravý, ale v takovém stavu ... to bylo vyloučené. A stejně se to stalo...

A vůbec, jak proti němu mohla zasáhnout inkvizice s rozsudkem smrti? V dnešní době? Inkvizice, která sama nezabíjela, "jen" odhalovala nepřátele a předávala je světské spravedlnosti s prosbou o milosrdenství a s vírou v nápravu hříšníka?

Jenom otázky... a žádné odpovědi.

Kromě podivností a neobyčejností zbývalo jen málo vodítek, kterých se chytit.

Vlastně jen tři drobnosti.

To první vodítko zmínil pan Třeštík. Novohradský problém. Úžasná nápověda. Bohužel Nových Hradů je v Česku požehnaně a mimo jeho hranice ještě více. Myslel ten pražský Nový Hrad? Ten, na kterém zemřel Václav IV.? Proč zrovna ten? Co mohlo být za osm let jeho existence uváženo panem Třeštíkem za problém hodný pozornosti jeho a Martina? Nebo jde o Nový Hrad u Blanska? U Hanušovic či u Mikulova? Nebo myslel Nowy Gród, Nienburg, Neunburg nebo ještě něco jiného?

Ne, to myslím ne. Nic z toho. Kdyby šlo o nečeské jméno, jistě by je Třeštík použil. A zmíněné hrady měly sice řadu svých problémů, ale až na ten kunratický nikdy nebyly tak zajímavé. A s kunratickým Novým Hradem nás spojuje spíše trasa metra C, než jméno Dušana Třeštíka a zájem našeho předního medievalisty. Pokud odborník na přemyslovský stát mluví o novohradském problému, musí myslet TEN Nový Hrad. Ten, o kterém píše saský kronikář Widukind z Corvey jako o urbs quae nuncupabatur Nova a suburbio Niuunburg. Ten, pod kterým 16. července roku 950 uzavírá mírovou dohodu německý král Otto I. a český panovník Boleslav I. — tradičně perscriptovaný Kosmou přídomkem Ukrutný. Místo a datum, od kterého považujeme český stát za napříště suverénní.

Jistě, kolem tohoto hradu je řada problémů, především pak to, že nevíme, kde je. Domýšlíme se, že v severozápadních Čechách, snad na úpatí Krušných hor. Možná při Ohři. Dále pak to, že netušíme, proč se tu Ota i Boleslav usmířili, ačkoliv oba stáli v čele silné armády a ze svého pohledu oba viděli protivníka

na kolenou. Že by převážila státnická diplomacie a rozvaha, křesťanské odpuštění, všechny tři jevy v té době šmahem tak vzácné? Nevím. Nevím hlavně ale ani to, proč by to mělo souviset s Martinovým zmizením.

Dále tu mám poznatek o osmi dalších. Mluvili o nich při tom přepadení. On a osm dalších. Drobnost. Přílišná drobnost, stačilo najít někoho z těch osmi. Nebo... skutečně by to stačilo?

Bohužel jsem neměla se čeho chytit. Ano, vzpomínala jsem si na pár lidí, se kterými jsme se s Martinem na cestách setkali, které bych mohla na někoho z těch osmi pasovat. Jenže jména mi chyběla. Znala jsem tváře, laskavé přezdívky či zdrobněliny. Mohla jsem vyrazit na Athos, na Svatou horu — a zkoušet najít tu tvář spojenou se jménem Siemeona, Šimona. Mohla jsem se potulovat po remešském Notre Dame a hledat někoho se jménem Thierry Romain, což jsou nejobvyklejší francouzská křestní jména. Mohla jsem...

Kdybych byla Sophie Neveu a sponzoroval mé pátrání pan Langdon, asi bych se po těch stopách vypravila. Možná bych měla štěstí. Můj rozpočet ale do konce měsíce čítal tři tisícikoruny a i když žiju v naději, že mi jeden zoufalec proplatí doučování němčiny, na velké cestování skrze Evropu to nevypadalo.

Takhle mi zbylo poslední vodítko.
Congregatio pro doctrina fidei.
Úřad pro ochranu víry. Po staru: inkvizice.
Přitáhla jsem si počítač.

Ano, inkvizice má telefonní číslo. Dokonce i email.
Telefonní číslo bude vyhovovat dokonale...

Úřad inkvizice

Kdysi jsem byla telefonistkou. V prváku. Duše prostá z maloměsta dorazila do Brna, v průběhu prvního měsíce porovnála zůstatek z rodičovské apanáže s předpokládanými výdaji a moudře jsem usoudila, že bez vedlejšáku to nepůjde. Studia jsou sice hlavní, ale něčím se živit musím. Po řadě peripetií a přehmatů s doborčinností jsem přistála jako telefonistka v call centru. Před nástupem do práce jsem si zakoupila roztomilou knížečku s vemlouvavým názvem "Jak správně telefonovat" a poctivě jsem ji nastudovala. Zmařená investice - telefonistky v callcentru potřebují neotřesitelnou dávku asertivity, trpělivosti a práce je vhodná spíše pro vězně, kteří nemohou z vězení útěct a běžet ručně vysvětlit volajícímu, jak se má chovat. Nebo pro psychiatry. Asi takový pocit jsem měla, když jsem se rozhodla zavolat do sídla inkvizice. Jak se asi tak vůbec telefonuje do inkvizice?

Což o to, telefonní číslo jsem měla. Horší to bylo s představou, co po nich budu chtít. Vzala jsem si papír a sestavila jsem si řadu pádných otázek ve stylu "Policie, vyšetřujeme vraždu českého občana" až po vcelku neškodné dotazy, jestli mi mohou podat informace o pobytu Martina Vaterbiho.

Pak jsem si uvědomila, že bych měla popilovat latinu. Něco jiného je překládat v klidu a teple svého kutloušku z papíru, něco jiného je ale plyně do telefonu konverzovat vynervovaná a vystresovaná. A tak jsem vytáhla slovník a začala řešit problémy, jak se řekne policie či únos. Za další dvě hodinky jsem si vypsalala nejdůležitější výrazy, které jsem neznala nebo o kterých jsem se bála, že bych si na ně v latině nevzpomněla.

A do třetice, jak vlastně zavolat? Úplně nejdříve jsem chtěla zavolat ze svého mobilu. Jenže nebudou mne moci podle telefonu vystopovat? Nepřišlo mi jako dobrý nápad, aby na mne nepřátelé Martina měli zpáteční adresu. A tak jsem se ponořila ke Google, abych zjistila, že mi nepomůže ani koupit si jinou SIM kartu s jiným číslem. Protože každý telefon má ještě své vnitřní, seriové číslo. A to operátor vidí. Nemělo by mu dělat problémy najít telefonní čísla, která byla používána z toho kterého telefonu. A kdo ví...

Pak jsem šla obejít bazary. Dívala jsem se do výloh, vypadalo to, že za tisícovku seženu pro jeden hovor obstojně použitelný mobil i s telefonním číslem. Jenže pak mne napadla ta spásná myšlenka. Proč tak moderně? Proč nepoužít nějakou archaickou metodu více hodnou starobylé posvátnosti inkvizice? A tak jsem i učinila. V trafice jsem si koupila telefonní kartu do telefonní budky, ne do mobilu.

Nakonec výběr lokace. Po zralé úvaze jsem se rozhodla odebrat se do Jihlavy, protože je to na půl cesty mezi Brnem a Prahou a pohodlně jsem se tam dostala autobusem. Jen v autobuse mi zatrnulo, protože mne nenapadlo ověřit si, zda jsou v Jihlavě telefonní budky. Snad jsou, ty jsou ledaskde přeci.

Byla. Po chvilku bloudění jsem si našla jednu na tichém klidném místě, takovou skoro uzavřenou. A vyndala jsem kartičku s telefonním číslem.

Vatikán má stejnou předvolbu, jako Itálie.

Telefon zazvonilo jedinkrát, ihned ho někdo vzal a ozvalo se řízné "Prontoooo".

Odpověděla jsem tak, jak jsem si to připravila. Latinsky. "Salve. Ego amo oro per... "

A pak mi to došlo. To jsem kráva pitomá. Jasně. Ve Vatikánu se mluví italsky. Jak jsem na to přišla, že budou mluvit latinsky? Naivka naivní.

S mojí italštinou to je ovšem špatné. Velmi špatné. A tak jsem plynule přešla do angličtiny. Co jsem měla dělat.

"Chtěla bych mluvit s někým, kdo má na starosti práci inkvizice v Česku."

Hlas na druhé straně reagoval okamžitě: "Non possibile , Signora." Odpovídal italsky, ale angličtině zjevně rozuměl.

"Potřebuji probrat naléhavou věc," zkusila jsem to znovu s pohasínající nadějí. Tak nějak jsem si myslela, že to půjde snadněji.

"Mandare ci un lettera."

Jenže já nechci psát dopis, pomyslela jsem si. Já potřebuju s někým mluvit. "A mohu nechat vzkaz?" zeptala jsem se. Doufala jsem, že mne někam přepojí, kde nějak navážu konverzaci.

"Definitamente," samozřejmě že mohu. Je tak stručný, až to bolí! Nakopala bych ho. To je nějaká zákaznická podpora? Co kdybych volala, že chci napráskat čarodějnický slet? Vždyť normální práskač by se jim na tohle vykašlal!

Čarodějnice... Tak dobře. Zkusíme zaklínadlo.... polední šance.

"Jmenuji se Joanika Vaterbi. Volám kvůli mému otci Martinu Vaterbi."

Chtěl jsem ještě něco dodat, cokoliv by mi slina na jazyk přinesla. Možná v panice zavěsit. Cokoliv. Nevěděla jsem, v hlavě bylo přes všechnu přípravu prázdné, protože ten rozhovor probíhal úplně jinak, než jsem plánovala. Na tohle týpka žádné sociotechniky nefungovalo. Nechat ho mluvit nefungovalo. On nemluvil. Když, tak jednoslovně.

Jenže zaklínadlo fungovalo. Skočil mi do řeči právě včas: "Un momento prego!" a asi mne přepojil, protože ve sluchátku se ozvala hudba. Na inkvizici docela moderní popík... asi Schubert...

Čekala jsem snad minutu. Už jsem si říkala, jestli to přepojení nebyl jen trik, jak se mne zbavit, ale pak hudba skončila, někdo zdvihnu sluchátko a slyšela jsem tichý měkký hlas. Hovořil anglicky, perfektně, s mírným americkým akcentem, možná trochu obstarožním.

"Dobrý den. Vy jste dcera pana Vaterbiho?"

"Ano," odpověděla jsem.

"Zajímavé. Jmenuji se William Levada. Co pro vás mohu udělat?" Anglické jméno, americký akcent. Tak dobře, ten dobrák na ústředně mě uklidil k nějakému přitroublu. Tak to ne.

"Nejsem si jista, zda zrovna vy mi můžete pomoci. Chtěla bych mluvit s někým, kdo je zodpovědný za činnost vašeho úřadu v Česku."

"Hovořte se mnou a věřte mi. Nenašla byste příhodnějšího člověka v tomto úřadě," usmál se tiše ten hlas.

"Opravdu? V tom případě bych si ráda promluvila o zmizení Martina Vaterbiho."

"Opravdu?" opáčil a zaslechla jsem v jeho hlase stopu pobavení. "To ale není téma vhodné pro telefonní linky."

"A na co je to tedy téma?"

"Na osobní rozhovor."

"Kdy?"

"Neřekl jsem, že na něj mám čas či chuť!" zase takové to pobavení v hlase. Kočka a myš? Jen počkej, to taky umím...

"Asi byste si ho měl udělat..." odtušila jsem.

"Vskutku..." řekl a já chvíli nechápala, co řekl. Anachronismus anglického forsooth — to se ještě používá? S tím by vás u Toeflu vyhodili...

"Nu, mladá moje přítelkyně, příští víkend. Tento tu mám nějaké upalování, jak jistě chápete. Kde by vám to vyhovovalo, když už jste mi dopřála tu čest zvolit si čas?" zeptal se mne a já nevěděla, jestli je to ironie nebo se opravdu snaží být tak milý.

"V Praze," vystřelila jsem, protože obětovat povědomí o mém sídelním městě Brně se mi nechtělo. Výhoda domácího prostředí bude i v Praze.

"Samozřejmě. Sejdeme se o šesté hodině večerní na Pražském hradě. Pod skálou."

"Na Pražském hradě žádná skála není," namítla jsem.

"Jistě že je. A pokud jste ta, za koho se vydáváte, najdete ji. V opačném případě vám můj úřad nemůže být nijak ku pomoci. Takže, příští víkend na shledanou. A... bůh s vámi. "

A zavěsil.

Stála jsem jak opařená.

Ten namyšlený parchant zavěsil.

Takže jsem měla jen dva drobné problémy. Tak za první, jak se chodí na schůzku s obstarožním knězem z inkvizice?

A za druhé, kde je na Pražském hradě skála?

Ten první problém se prohloubil, když jsem přijela do Brna, zapnula počítač a šla si progooglovat mého obstarožního kněze. Prohloubil o to, že William Levada je kardinálem a běžně se oslovuje Vaše eminence. Tedy, všichni kromě mne ho tak oslovují.

A kromě toho je prefektem Úřadu pro ochranu víry. Zjednodušeně řečeno nejvyšším šéfem inkvizice. Prima partner na schůzku.

A ten druhý problém musím jít řešit. Protože jsem si skoro jistá, že na Pražském hradě žádná skála není. Pod ním snad. Na něm skoro jistě ne. A to by byl problém. Takže do knihovny pro všechno, co kdy kdo napsal o Pražském hradě. Miroslava Šlechtu rezervovat kompletního pro začátek...

Kde je na Pražském hradě skála?

Mám na to zhruba deset dní to zjistit...

Hledání skály

Děkuju za řadu podnětů při hledání skály na Pražském hradě. Situaci jsem se rozhodla nepodcenit, protože podceňování bylo v minulosti mojí specialitou. Je třeba to vzít vážně. A tak jsem vyplenila univerzitní knihovnu o všechno, co jsem na téma Pražského hradu našla.

Bibliografie Pražského hradu je obsáhlá. Abych se alespoň někam pohnula, musela jsem pátrání rozdělit na dvě samostatné větve. Tou první je hledání skály fyzické, skutečné. Druhá větev pátrání bude směřovat po skále symbolické, duchovní či mystické. Pro jedno jest třeba nepřehlédnout to druhé.

Pátrání po fyzické skále na Pražském hradě není nic jednoduchého. Většina reliéfu hřebenu nad Vltavou se v průběhu stavebních úprav radikálně změnila místy až desetimetrovými terénními úpravami a tak se může stát, že skála tam kdysi jednoduše řečeno byla, ale dnes už není vidět. Takže začneme popořádku.

Do konce devátého století nebylo podle našich současných poznatků území dnešního Pražského hradu trvale osídleno. Nacházelo se zde sněmovní pole a kultovní okrsek, jemuž dominoval pahorek zvaný Žiži. A tady se to někdy plete — někdo si může myslet, že Žiži se označoval celý pahorek, na němž je Pražský hrad, ale není to tak. Žiži bylo nejvyšší místo celého kopce. Kosmas sice píše in media it urbe eminentiorem locum cui dicitur Zizi, ale už Tomek prokázal, že urbsβ v této Kosmově souvislosti znamená Hrad, nikoliv město Prahu. Ostatně s Prahou jako takovou to bylo dlouho ošidné. Ještě v době lucemburků představovalo označení Praha spíše souhrnné označení několika velmi nezávislých městských částí, volně propojených. A tak Praha v té době spíše než město, znamenalo Pražský hrad. Ale o tom dosti.

Kosmou popisované místo, jež Žiži se zove se nacházelo zhruba v místech, kde dnes stojí na třetím hradním nádvoří obelisk z mrákotinské žuly (názory na přesnou polohu se různí). Pahorek samotný ale vzal při terénních úpravách definitivně za své a uvažovat o něm přestáváme už ve třináctém století. Což není nic proti ničemu, pokud se skála má týkat Martina, jistě ji můžeme datovat do doby vrcholné gotiky a skutečnost, že pak zanikla, nemusí být na závadu.

Problémem je, že Žiži je pouze místo žárem dotčené nebo sieža, staroslovansky místo k usednutí. Jak to tak vypadá, pahorek Žiži skálou není. Je prostě jen místem, byť místem kultovním, dnes navíc schovaným pod betonovým příkrovem třetího hradního nádvoří a tisíciletím navážek.

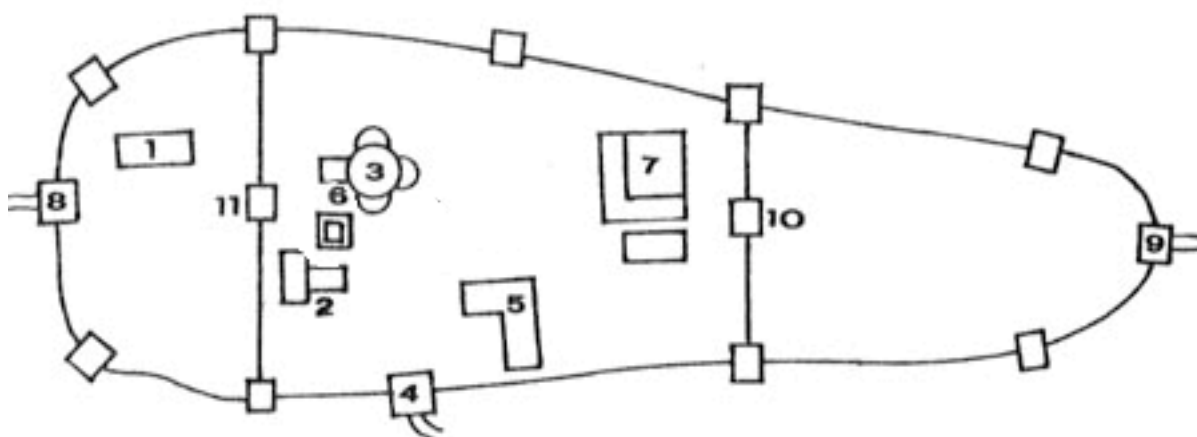
Území dnešního Pražského hradu mělo v raném středověku tvar skalního hřebenu táhnoucího se vzhůru podél dnešních Starých zámeckých schodů a dále až ke stráni nad Malou Stranu, kde úzká strž táhnoucí se od severu od potoka Brusnice (dnes Jelení příkop) tvořila přirozenou západní hranici hradiště. Dnes je tato strž z části počátkem Hradčanského náměstí (táhla se od

dnešního Arcibiskupského paláce), z části míří do ulice Zámecké schody a také ulicí Ke Hradu do Nerudovy. Strž je ovšem opět z větší části zavezená. Sám Kosmas ve své kronice přirovnává hradní pahorek ke hřbetu delfína, s čímž se ve dvanáctém století dalo souhlasit, dnes už jen s opravdu velkou fantazií.

Dnes má Pražský hrad dva hlavní přístupy — jeden ze západu Lví branou (dříve Západní brána), druhý Černou (či dříve též Zlatou) věží po Starých zámeckých schodech. Černá věž je ostatně zbytkem soběslavovských opevňovacích prací z počátku dvanáctého století. Třetím přístupem je cesta přes most nad Jelením příkopem na dnešní druhé nádvoří, ta ale je novodobá a ze středověku ji neznáme.

Třetí středověkou a dnes neexistující cestou na Pražský hrad byla takzvaná Jižní brána. Ta vedla v místech dnešního hradního paláce na třetím nádvoří proti Svatovítskému chrámu v těsném sousedství Vladislavského sálu. Cesta ve městě vycházela z dnešního Pětikostelního náměstí na Malé Straně a strmý svah překonávala několika serpentinami. Severní vyústění této cesty v podobě hlubokého obezděného úvozu je dochováno pod Sloupovou síní Václava IV. v západní části Starého královského paláce. Žádný z uvedených prostorů není návštěvnicky ovšem přístupný.

Jak situace hradu v 10. — 11. století vypadala, je zřejmé z následujícího obrázku:

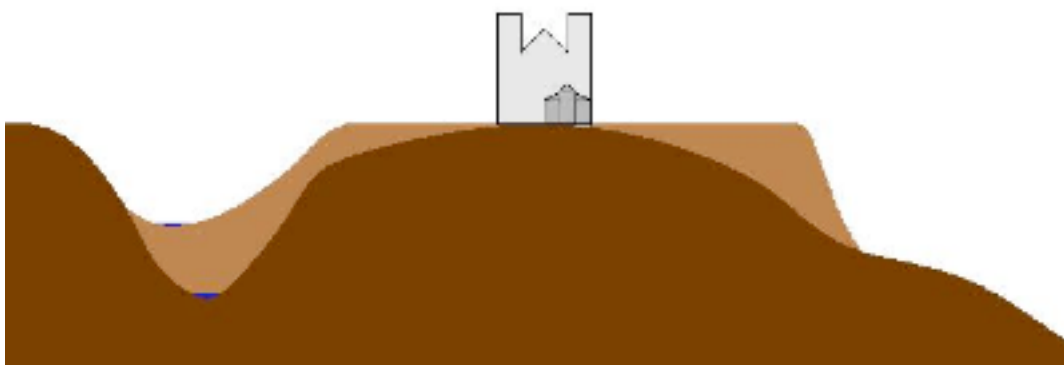

1. Kostel Panny Marie
2. Biskupský palác
3. Rotunda svatého Víta
4. Jižní brána
5. Knížecí palác
6. Žiži
7. Klášter a basilika svatého Jiří
8. Západní brána
9. Černá brána / Východní
10. Brána východního vnitřního valu
11. Brána západního vnitřního valu

Jižní cesta byla také nejkratší cestou k Vltavě a z části zřejmě zajišťovala skrze opevněné zázemí přístup k vodě, pro hrad tak důležité.

Možná to při pohledu na dnešní mapy nedává smysl. Jenže v době raného středověku tekla Vltava v místech dnešního Malostranského náměstí a Valdštejnského paláce. Vnější obloukem, snad nějakým svým levým bočním ramenem, zařezávala se více pod hrad a byla blíže než dnes jeho tehdejší Jižní bráně, takže opevněný přístup pro vodu k ní mohl pohodlně dosahovat. Jižná brána je podle dr. Borkovského dokladovatelná ještě před soběslavovskými opevňovacími pracemi.

V místech jejího vyústění také mohlo být předmostí starého dřevěného mostu, předchůdce mosta Juditina. Je třeba mít na paměti, že tehdy nebyla jižní přístupová cesta z pražského hradu tak strmá, jako dnes, kdy profil změnila staleté navážky (i tak ji překonávaly serpentiny). Jak terénní profil hradu z pohledu od západu k východu (tedy od dnešní Lví brány) tehdy vypadal, je vidět na obrázku. Původní profil je tmavohnědý, světlehnědě jsou naznačeny navážky, schematicky je zaznamenáno umístění rotundy a katedrály.

Jižní brána je zajímavá hlavně tím, že se měla "vinout skalní rozsedlinou" a je to jediné dokladovatelné místo s v terénu viditelnou skálou na Pražském hradě.

Jižní brána ovšem zanikla zřejmě už ve třináctém století a dnes po ní není ani stopa. Že by průrvu v jižní stěně považoval Martin za jakkoliv zaznamenaníhodnou, se mi zdálo nepravděpodobné.

Shrnuto a podtrženo, skála na Pražském hradě jako přírodní útvar je po věky věků obtížně myslitelná věc. Ale nic nezkazím na tom, když budu mít lokaci průrvy v jižní stěně a bývalou Jižní bránu na zřeteli.

V každém případě preferovaná varianta to není a musím říci, že v komentářích k minulému článku zazněly mnohem smysluplnější varianty. O těch příště.

A ty jsi skála

Tu fotku jsem našla ve výpravné fotografické publikaci o Pražském hradu a jen o chvíli později ji sem DR přidal také. Hned, jak jsem ji viděla, jsem věděla, že

tohle je to správné místo. Skála. Protože abych pravdu řekla, neočekávala jsem, že Martin by měl v oblibě skálu jakožto přírodní útvar. V jeho přírodě je skála symbolem, náznakem. A skála v podobě přesmyčky latinského petra je ideálním symbolem, jsem si skoro jistá, že tím místem schůzky je skála v podobě svatého Petra.

Fotografie pochází z vnější zdi kaple svatého Kříže na druhém nádvoří Pražského hradu a pamatuji si, jak jsme kdysi, to mi bylo něco málo přes deset, kolem té sochy šli. Martin mi ukázal ten nápis a přečetl ho: "Tu es Petrus et super hanc petram aedificabo ecclesiam meam."

"Umíš to přeložit", zeptal se mne. Šárka s náma nebyla, ležela doma nemocná a vztekala se, že ji mamka nepustila.

Začala jsem slabikovat "Ty ... jsi ... Petr" a pak už jsem si na ten verš z Bible vzpomněla a dořekla to "Petr — Skála a nad tou skálou vybuduji svoji církev."

"Pamatuješ si to dobře, Vítězko, ale to tam není."

Přelétla jsem očima ten nápis, slovo po slově a s drzostí desetiletého vševěda řekla "Ale je."

"Petra je latinsky skála. Ale zároveň je to jméno. Petr. Je odvozené ze slova skála, že?" zeptal se Martin.

"Ano, to je," zamyslela jsem se. A pak mi to došlo: "Takže se nedá říct, jestli Ježíš mluví o Petrovi nebo o skále?"

"Ne, z latinského překladu se to opravdu říct nedá. Proto to do češtiny překládají různě, ne každý překladatel ten dvousmysl akceptoval nebo znal originál. Jak ten verš překládá kralická?"

Zavrtěla jsem hlavou, že nevím. Nemám kralickou ráda, radši mám ekumenický překlad, který je čtivější a co teprve v deseti letech věku.

Martin se usmál. Věděl, že kralickou nemusím a tak mi Matouše odcitoval sám: "I jáť pravím tobě, že jsi ty Petr, a na téť skále vzdělám církev svou, a brány pekelné nepřemohou jí. Vidíš? Překladatel to druhé slovo petra přeložil jako skála. Neuznával nástupnictví Petra a svatopeterský stolec jakožto základ papežského episkopátu. Ostatně, tenhle verš je od počátků základem papežské konstituce."

Zamyslela jsem se. "A jak to bylo doopravdy, strýčku?"

Teď se zase zamyslel Martin, zdvíhnul hlavu vzhůru k nebesům, jak to vždycky dělal, když se ho někdo zeptal, jak to TEHDY bylo doopravdy.

V tom momentě mu oči uletěly o věky časů někam dozadu, duchem se vytratil z přítomnosti a v tu chvíli jako bychom oba seděli v koutku uzoučké ulice, v prachu a pozorovali tu scénu, kdy Ježíš mluví k učedníkům. Viděla jsem osmahlé zarostlé muže, jak stojí a dohadují se a jejich jazyku jsem nerozuměla.

Zatahala jsem Martina za rukáv: "Martine, já jim nerozumím."

Martin se usmál. "Mluví aramejsky, Vítězko. Aramejšťina je nejdůležitější jazyk východní části známého světa už od dob perské říše. Řecky mluví vzdělanci, latinsky vojáci, koptštinou zemědělci ale aramejsky mluví všichni ostatní — od východního břehu Středoziemního moře až k Indii."

Nenapadlo mne se zeptat, zda rozumí aramejsky. Jistěže rozuměl. Martin se vždycky smál, když se ho někdo ptal, kolika jazykům rozumí a vždycky odpovídal, že jeho právo je rozumět jakémukoliv jazyku, který potřebuje. A pak, aby vtipu dodal říz dodával, že potřebuje rozumět jenom češtině. Což nebyla pravda. Pravdou bylo, že každému vždycky odpovídal jazykem, kterým na něj ten druhý promluvil a to bez zaškobrtnutí. Takže jsem tomu věřila. Bylo to jeho právo, stejně jako přenést mne o tisíce let do minulosti a nechat mne dívat se na příběhy, které se staly.

"A co říkají, Martine?"

Martin ukázal rukou: "Tamto je Šimon Petr a támhle je Ježíš a tam další učedníci. Právě vešli do města a zjistili, že si z domova nevzali jídlo a že mají hlad. Dohadují se, čím to je vina. Ježíš jim právě říká, že nemohou získávat srdce lidí, když myslí na vlastní žaludek. A Petr se ho ptá, zda není lepší nejprve naplnit žaludek a pak srdce lidí."

"A co mu odpověděl?" zajímalo mne.

"Srdce lidí bude šířat nevědomost a neštěstí, zatímco jejich žaludky pouze hlad. A že on by volil hlad před nevědomostí."

"A co dál?"

"Dohadují se, jak budou vystupovat, protože je pronásledují kněží. A Šimon Petr říká aramejsky: Ty jsi přední z nás, ten který nás vede z temnot nevědomosti. Víš, asi na tohle si vzpoměli pamětníci a Jan to krásně řecky přeložil Sothér, Spasitel. To víš, latinské luci ferus by v překladu znělo zvláštně. Světloňoš. Lucifer. Sothérem Jan navázal na dosud živou tradici egyptského Ptolemaia Sothéra. A Ježíš odpovídá: Jsi můj přítel Petr a jsi dobrý, jako já sám. A co ty tu učiníš v řeči, jako sám bych promluvil, natolik ti věřím ve slovech. Ale tam, kde přijde strach, Šimone Petře, kde přijde na to vytrvat nejenom slovy, ale i v činech, tam s tebou bude krušno."

Svraštila jsem čelo. "Co tím myslel?"

"Že to bude Petr, kdo nevydrží výhrůžky a v momentě, kdy mu bude hrozit uvěznění jako Ježíšovu následovníkovi, ho zapře."

"Ale Matouš to přeci cituje úplně jinak!"

"Vítězko, Matouš u toho nikdy nebyl. Dostalo se k němu jen vyprávění učedníků a co nepochopil, to si přimyslel podle aktuální situace. Navíc Petr sám se později snažil toto vyložit jako Ježíšova slova důvěry a proroctví jeho trojího zapření, ne jako povzdech, že Petr je jen mluvka, který sám od sebe nic neudělá a jen kibicuje."

"Takže Petr neměl být základ církve?"

"Neměl, ale je to jedno. Stejně se jím stal jen v legendách."

"A proč si to evangelisté tak pomotali?"

"Zmátlo je to jméno Šimon."

"Jak to?"

"Protože skálou církve se stal jiný Šimon. Jmenoval se Pavel z Tarsu a to je skutečný zakladatel institucionalizovaného křesťanství."

"Ale on se původně nejmenoval Šimon ale Saul, ne strýčku?"

"Správně. Jenže původní původní hebrejské Šaúl je jen esoterní přesmyčka k řeckému Simeon a tedy našemu Šimon. Přesmyčka využila starozákonní opozice ke jménu Samuel. A evangelisté ji prostě použili, protože se jim hodila."

Nechápala jsem to, ale věřila jsem tomu. Znovu jsem se po scéně rozlédla a zase jsem zatahala strýčka za rukáv: "A strýčku, tamten je ti hodně podobný," ukázala jsem směrem k davu Ježíšových učedníků. Martin se podíval, kam ukazuju a souhlasil: "Máš pravdu. je mi podobný. Jako bych to byl já sám..."

A pak obraz zmizel a já jsem věděla, že Petr je opravdu ta moje skála.

Skála, pod kterou se navečer potkám s Martinovým osudem.

Setkání na Pražském hradě

K sestře na kolej jsem dorazila s jednodenním předstihem, už v pátek. Nervozita mne přepadla natolik, že už v sobotu ráno jsem neodmítla Šárčinu nabídku upít trochu z lahvinky slivovice. To a černá káva model bojleráček, jedna ku jedné káva a chemický pozůstatek po transportu vody kolejním rozvodem, mne postavilo na nohy.

Svoje myšlenkové pochody, kteréž ve mne kvasily po posledních deset dní, bych mohla sdělovat na dalších mnoha rádcích. Snad příště, protože myšlenkové pochody nejsou v tomto případě vůbec důležité. Důležité jsou činy. Ono se to snadno řekne, setkat se s kardinálem katolické církve. A hezky se to teoretizuje v esemeskách nebo na ICQ o tom, jak postupovat při jednání s nejvyšší hlavou inkvizice. Jenže já všechny svoje zkušenosti s inkvizicí prodělala prostřednictvím zápisků středověkých autorů, Jiráskova Temna a pátera Koniáše, jezuitského slídícího psa. A nic z toho osobně. Navíc nevím o nikom, kdo by zkušenost měl bezprostřednější.

Ledaskdo mi ve vzkazech nabídl ozbrojené garde i řadu vážně či nevážně míněných rad. Děkuji za to. Nakonec jsem se rozhodla spolehnout se na vlastní

hlavu, i když počítám s tím, že mi to bude přičteno k tíži, baže po bitvě je každý generálem.

Nechala jsem si přeci jen v něčem poradit. Od Martina. Vždycky, když jsem se ho ptala, proč umí tolik jazyků a nevystačí si s angličtinou, když jsem se vztekala, že nás do nich se sestrou nutí, mi odpovídal: "Každý jazyk je dobrý k něčemu, ale k něčemu jiný ne."

"Jak to myslíš, strýčku?" ptala jsem se.

"To máš tak. Když obchoduješ ve světě, mluv anglicky. Když vyjednááš pro stát, mluv francouzsky. Když vyjednááš pro sebe, tak německy. Když obchoduješ s Východem, mluv rusky a když s Říší středu, mluv kantonskou čínštinou a už se mandarínskou. Když se modlíš, modli se latinsky a když přemýšlíš, přemýšlej řecky. A pokud možno, nikdy s nikým nemluv jeho jazykem, když o něco jde."

A to jsem si zapamatovala.

Tohle byla fatální chyba, přistoupit na rozhovor v angličtině. Zvláště s Američanem. Angličtina má příliš mnoho dvojsmyslů a je nebezpečně mnohoznačná. Zdalipak bude kardinál mluvit německy...

Na Pražský hrad jsem dorazila z Hradčanské procházkou přes Jelení příkop. Už se šerilo, když jsem prošla průchodem na druhé nádvoří, neměla jsem odvalu projít mezi hradní stráží, takže jsem nešla širokým průchodem, ale chodníčkem pro pěší. Přišlo mi to takové... moudřejší.

Přišla jsem o chvíli později. Jen o pár minutek, nechtěla jsem tam čekat. Už když jsem procházela přes nádvoří kolem kašny, jsem věděla, že svatý Petr na Křížové kapli byl trefou do černého. Stál tam, oblečený do černého těžkého pláště, otočený ke zdi kaple, sledoval nehnutě sochu svatého Petra.

Došla jsem až k němu, stoupla si vedle něj, podívala se na sochu a nápis nad ní. Už začalo být chladno, přitáhla jsem si šálu ke krku a pozdravila jsem "Dominus vobiscum".

"Et cum spiritu tuo," odpověděl mi, aniž by se na mne podíval. Rozhodně to nebyl žádný český katolický duchovní, nebo ten česko-latinský chyták znal. Většina českých katolíků by mi na latinské přání Pán s vámi odpověděla Et tecum, i s tebou. Správná odpověď ale je I s duchem tvým. Nevím, proč jsme si to tak zjednodušili.

Ještě chvíli se díval na sochu svatého Petra a potichu pohyboval rty. Modlil se, uvědomila jsem si. Až po pár vteřinách se překřížoval, podíval se na mne a usmál se.

Vypadal... nu, jinak, než jak jsem si představovala prefekta inkvizice. Žádná tvář znetvořená šklebem a touhou po mučení, žádná lascivní chtivost převlečená za fanatickou víru. Naopak. Docela milý obličej sedmdesátníka, takový dobromyslný pohádkový dědeček překypující energií. A usmíval se. Nejenom rty, ale i očima.

"Můžeme hovořit německy?" zeptala jsem se.

"Selbstverständlich," reagoval bez zaváhání, ale v jeho němčině jsem cítila jasný cizí přízvuk. Potěšilo mne to. První výhoda smazána.

Prohlížel si mne, mlčel. Díval se mi do obličeje, do očí, pronikavý pohled, jako by chtěl uhodnout, zda jsem tím, za koho se vydávám.

"Jste mu velmi podobná," konstatoval potom. "Tak, čím vám mohu být nápomocen?" zeptal se a i v němčině si udržoval ten archaický slovník i slovosled. Pravda, jestli on někdy navštěvoval Heidelberg, tak to se ještě psalo švabachem, napadlo mne. Ale hlas měl měkký, příjemný.

"Víte, čím. Pokusili jste se Martina zavraždit. A já bych ráda věděla, proč."

"A co o svém otci víte?"

"Co o něm víte vy?" opáčila jsem otázkou.

"Já hodně. Jsme jako voda a oheň. Žijeme vedle sebe řadu let, se syčením se oddělujeme, ale stále se dotýkáme sebe navzájem. A vidíte. Ani já jsem nevěděl, že se jeho dcera jmenuje Joanika. Co je typické české jméno?"

"A jak jste myslel, že se jmenuje?"

"O mladší jsem myslel, že se jmenuje Inca. Vždy o ní mluvil jako o Inočce. A starší Věra. Vy jste ta mladší?"

Přikývla jsem beze slov, zatímco hlava mi jela na plné obrátky. Netušila jsem, že Martin měl děti. Nikdy o nich nemluvil, ani mamka. Nikdy jsem je nepotkala, nikdy jsem u něj neviděla nějaký dárek pro děti kromě nás. Martin a vlastní děti? To bylo šokující zjištění. Skoro jsem začínala žárlit. My jsme přeci jeho děti! Já a Šárka.

"Tak vidíte. Další jeho přesmyčka. Joanika a Inca. Samozřejmě, mohlo mne to napadnout. Ty přesmyčky. Věra a Inočka," řekl a usmál se, jako by mu po dlouhé době přemýšlení do sebe zapadl důležitý kámen mozaiky. A já tomu v tu chvíli nevěnovala pozornost. A hlavně jsem ho nechtěla přerušovat.

"Nu, bude to dlouhé povídání. Neměla byste chuť se někam posadit, abychom tu jen tak nestáli a nemrzli?" zeptal se.

"Jistě, vaše excelence," souhlasila jsem slušně. "Co třeba Arcibiskupský palác," navrhla jsem, abych ho vyzkoušela.

"Jistě, pojďme. Ale jestli mohu prosit, náš vztah nezačal příliš formálně a ponechme ho v momentu našeho soukromého setkání u neformálního oslovení Bill, kdyby vám to nebylo příliš za těžko."

Přikývla jsem, nevěděla jsem, co na to říci. Jak často se člověku poštěstí oslovovat se s kardinálem křestním jménem. On se pomalu vydal směrem k prvnímu nádvoří.

"Musíte mne omluvit, v Praze pobývám velmi zřídka a nevyznám se tu tak dobře, jistěže pokud chcete, můžeme jít do Arcibiskupského paláce, ale nejsem tu ohlášený a může vzniknout drobná prodleva, způsobená mým odhalením. Možná by i vám bylo příjemnější zajít někam na neutrální půdu, abych tak řekl. Přeci jen bude poněkud podezřelé, že v mém harmonogramu se tak náhle našel den na návštěvu Prahy."

Souhlasila jsem. Stejně jsem Arcibiskupák navrhla jen tak, abych viděla, jak zareaguje. "Tady dole pod Hradem je příjemná čajovna, co zajít tam," navrhla jsem.

Kývnutím hlavy souhlasil.

"Neřekla jste mi, co víte. Možná proto bude někdy mé povídání působit trochu zvláště a za to se předem omlouvám. Možná se taky sebe sama ptáte, proč vám to povídám. Berte to jako něco, co jsem byl dlužen nejenom vám, ale i svému svědomí. A také jemu. Ačkoliv je to protivník, je to protivník, jehož je nutno si vážit. Nuž, kde začít. Tady, na Pražském hradě jsme zhruba ve dvou třetinách životní poutě Martina Vaterbiho."

To už jsem nevydržela: "Jak to, on přeci s politikou nemá nic společného?!"

Bill se usmál: "Dnes možná ne, ale před půldruhým tisíciletím se v politice Evropy angažoval velmi významně."

"On ji studoval?" zeptala jsem se nechápavě.

"On ji tvořil," ujistil mne Bill.

"Tomu nerozumím... "

"Takže o něm nevíte prakticky nic, jestliže tomu nerozumíte. Martin Vaterbi provází svět přes šest tisíciletí."

"Jak to myslíte? Jako že našel elixír života? Kvůli tomu?" začaly se mi rozbíhat myšlenky do stran.

"Ale ne. Fyzicky jistě tak starý nebyl. Ale duše, jeho duše přechází různými těly od úsvitu věků."

"Tomu nerozumím."

"Ani já ne. Hodně věcem nebudete rozumět. Jen to, že jim nerozumíme, ještě neznámá, že tak nejsou. Váš otec tomu věří. Já tomu věřím. A víra je odpovědí tam, kde s rozumem selháváme."

"Jak by bylo možné, aby někdo žil tisíce let?"

"Neptejte se jak, ale proč! Nepřijde vám to důležitější?"

Prošli jsme Lví bránou a zabočili jsme doprava pod hrad.

"Dobře tedy. Proč?"

"Protože je jedním z Devíti."

Zastavila jsem se, pod nohama mne studila dlažba a mne se třásla kolena. Ještě, že jsem se mohla chytit zídky a svou slabost vydávat za kochání se výhledem na Prahu. Takže podstatné na moji někdejší otázku nebylo ani tak to, jak najít někoho ze zbývajících osmi. Ale to číslo. Devět. To, že jich bylo devět. Devět. Jedním z Devíti.

"Devět... to je ... přeci ... legenda. Pověst. Výmysl spisovatelů záhadologické literatury..." řekla jsem potichu, hledíc na malostranské střechy.

Prefekt kongregace se usmál.

"Devět... hm, připomeňte mi, který záhadolog si kdy dovolil Devět vzít do úst. Kdyby Opus Dei požíval takového respektu, jako neexistující legenda a pověst, věřte mi, měl bych o mnoho snadnější práci."

"Takže... to, co se o Devíti píše, je pravda?"

"Nic z toho, co se o nich napsalo, není pravda. A žádná lež není dost velká. Žádná představa dost mimo. Pro mne je nejbliž Devítka v podání Tolkiena. Devět králů lidí uvržených do poroby Temným pánem."

Přinutila jsem se k chůzi. "Tam je ta čajovna, posadíme se."

Devět

Sešli jsme k začátku Nerudovy ulice. Mám tu v oblíbě jednu příjemnou tureckou čajovnu. Jak taky nakonec lépe uhostit prefekta inkvizice, než čajovnou nevěřícího. Její majitel je navíc nevěřící jak vyšitý: typický turek, lehce osmahlá tvář, stále se tváří blahosklonně. Mírně obtloustlý, jen tak, aby vypadal blahobytně, což k živnosti patří, aby bylo zřejmo, že prosperuje. Ne moc, aby se nezdálo, že šidí nebo se mu vede příliš dobře, což živnosti neschází a zbytečně to poutá pozornost úřadů.

Vyšli jsme kousek po schodech až před ten maličký krámk. Majitel, jak měl ve zvyku, stál ve dveřích a vyhlížel hosty a když viděl mne, tak se hned rozzářil a zval nás dál. Pravdou je, že se neznáme nijak dobře, chodíme tam občas se

sestrou, ale tak jednou za měsíc za dva zajdeme a jak kamarádi škodolibě podotýkají, jsme se ségrou nezaměnitelná dvojka. Taková, která se snadno pamatuje. Navíc beru návštěvu turecké čajovny za dobrou příležitost oprášit turečtinu.

Už jsem říkala, že strýček Martin byl maniak na jazyky. Když mi bylo devět, dal mi dárek k narozeninám. Můžu si vybrat jakoukoliv zemi, kam bychom s ním chtěli na prázdniny. A pojedeme. Na dva týdny. Jen s ním, bez rodičů. Mělo to jedinou podmínku. Musíme se naučit jazyk, kterým se v té zemi mluví.

Jistěže po nás Martin nechtěl žádné simultánní tlumočení. Chtěl, abychom uměli pozdravit, prohodit pár slušnostních frází, poprosit o jídlo, všeho všudy stovka slovíček, pár frází, nula gramatiky. "Takovým rozkošným holčičkám se odpustí všechno, i zmotaná věta," říkal Martin a smál se. A vždycky s námi psal, co se máme naučit. A měl pravdu. První dovolená byla právě v Turecku. Se sestrou jsme byly u vytržení z toho, že čaj se řekne *çay* a voda je *su*. A taky z toho, že když jsme seděli v hospůdce u středomořského pobřeží, mohli jsme si objednávat těmi pár nadřenyými tureckými slovíčky a oni nám rozuměli. Martin se pyšně usmíval, když nás chválili, že moc hezky mluvíme a my jsme byly s Šárkou nadšené, jak jsme se rychle naučili turecky.

"Proč nestačí se naučit anglicky, strýčku, když všichni anglicky rozumí?" zeptala se tehdy Šárka.

"Protože s angličtinou jste všude za turisty. A turisté, to je zvláštní národnost, zvláštní stát. Turisté vidí to, co je tu pro turisty. Když mluvíš jejich jazykem, jsi jako jeden z nich. A vidíš to, co oni, říkal Martin, zatímco za námi zapadlo slunce nad artemidiným chrámem v maloasijském Efesu. Otočila jsem se a viděla jsem ten chrám, obrovský, rozlehlý, dívala jsem se na průčelí pantheonu, prošla jsem sloupovou síní až k oltáři a obě jsme se poklonily před sochou Artemis.

Někdo nás oslovil. Nerozuměla jsem všemu, co říkal, ale pochopila jsem, že se ptá, co tam děláme. Šárka turecky odpověděla, že jsme se přišli poklonit božské Artemis a ten pán nás pohládl po hlavě a pozval nás všechny na čaj.

Když jsme odcházeli, oslovil nás Martin znovu.
Anglicky.

"And now, try to be a tourist."

Obě jsme se otočily. Dívaly jsem se na rozházené sloupy, trosky soch a jediné, co z chrámu zbylo, byl jeden jediný sloup křivě vztyčený v té rozvrkočené pláni chrámového okrsku. Nedaleko stál mladík, na krku měl krabici s rádobychlazenými nápoji *cocacola*, vedle se vnucoval někdo s ubytováním a dotíral na turisty, kteří se přišli podívat na div bývalého světa. Ohlédla jsem se na strýčka. Stál tam a pozoroval nás. "Teşekir ederim," poděkovaly jsme obě zaraženě za tu lekci. A všichni jsme šli pít čaj na střechu domku, my si trochu hráli s dětmi těch lidí a strýček si s nimi povídal. Od té doby už jsme se nikdy

neptaly na to, proč nemluvíme na cestách anglicky. Těch pár slovíček byla zcela únosná daň za každoroční bláznivé prázdniny s Martinem.

A pražský krámek toho tureckého kupce byl pro nás obě vždycky příležitostí, jak si připomenout dětství i Turecko, které nám za všechny ty návštěvy přirostlo k srdci. Uvnitř bylo prázdno, posadili jsme se do koutku, uvnitř beztak nikdo nebyl, takže jsme měli pro sebe příjemné soukromí.

"Co si dáte?" zeptala jsem se.

"Čaj zcela vyhoví v tomto počasí," odpověděl kardinál Lavada.

Mezi tím k nám přišel majitel krámku a zeptal se mne, jaké budeme mít přání. Mluvil turecky, i když česky umí hezky, věděl, že mi tím udělá radost.

"Bir elma çay en salep," objednala jsem nám jablečný čaj a salep. Ten mám ráda já, je to sice takový tlamolep, ale moc příjemný. A navíc, sladké je dobré na nervy.

Kardinál Lavada s sebou trhnul, když majitel obchůdku poodešel ke dveřím do kuchyně a hlasitě naši objednávku v turečtině zařval do útrob místnosti.

"Nelíbí se vám tu?", zeptala jsem se.

"Ale jistě, je to takový příjemně rázovitý obchůdek," řekl Lavada, zatímco si prohlížel nesmírně orientalizující výzdobu čajovny.

"Skončili jsme u něčeho, čemu jsem moc nerozuměla," řekla jsem a jen pro sebe jsem konstatovala, že si ani nejsem jista, zda jsem tomu rozumět chtěla.

"Legendu do Devíti znáte?"

"Tu Tolkienovskou nebo Ašókovu?"

"Nu, tak to neznáte tu skutečnou verzi. Omlouvám se za svou narážku na Pána prstenů, tahle přirovnání jsou dneska mezi mladými v módě a mi přišlo příhodné. V každém případě, verze s králem Ašókou je blízká pravdě, i když její časové určení není přesné. Devět neznámých nevzniklo v době vlády krále Ašóky, jsou mnohem staršího data."

"Pokud mluvíte o šesti tisíciletích, tak to už jsme čtyři tisíciletí před Kristem," namítla jsem.

"Ano, jsme. Z této doby nemám hodnověrné zdroje, jak možná víte, církev v té době ještě neexistovala, takže naše anály do této doby nesahají. Většinu známe z narážek, méně důvěryhodně pak z tvrzení Martina Vaterbiho."

"Vy jste se někdy potkali?" skočila jsem mu znovu do řeči.

Lavada se mírně zamračil, zjevně nebyl zvyklý na to, že mu někdo skáče do řeči: "Jistě, mnohokráte. Už jsem vám říkal, že jsme jako voda a oheň."

Chtěla jsem mu skočit znovu do řeči a škodolibě se zeptat, že by mne zajímalo, kdo je ta voda a kdo oheň, ale nechala jsem si zajít chuť. Byly tu důležitější otázky, než se špičkovat s inkvizitorem.

"Devítka je pozůstatek civilizace, která nás předcházela. Civilizace, o které nevíme nic a která sebe sama zničila svým vývojem. Tím, že věřila jen svému důmyslu a přestala brát ohledy na to, co je přesahuje. V době, kdy tato civilizace už neodvratně spěla ke svému zániku, se hrstka moudrých rozhodla vytvořit Devítku jako varování pro další civilizace. Věřili, že pokud nemohou zachránit tu svoji civilizaci, mohou něco udělat alespoň pro ty ostatní. Vybral devět mužů ze svého středu, kteří dostali za úkol být průvodci a ochránci všech civilizací a vybavili je všemi prostředky a schopnostmi, které měli. A když jejich civilizace zanikla, zůstala tu Devítka. Devět mužů, kteří nás provázejí od věků do věků. Tak to alespoň říká Martin Vaterbi."

"A vy tomu věříte?"

"Je těžké tomu věřit. Rozumu se to vzpírá a víře také, protože v tomhle ohledu je víra neodbytně rozumem ovlivněná. Dlouho jsem to pokládal za způsob, jakým zviditelnit sektářství. Za pseudotajné spolky, jichž se můžete stát členem, když je nalistujete v inzertní příloze okultního časopisu. Možná za podivínství nebo bláznovství. Za obdobu lóží, možná za esoterní společenství. Nejsou nic z toho. Když o tom slyšíte poprvé a nahodile, neuvěříte tomu. Ale myslím, že mi dáte za pravdu, že když dlouho jste vedle Martina Vaterbiho, nemůžete mu to nevěřit. Vidíte, co dělá, vidíte, jak působí na lidi. Nevidíte žádný jasný důkaz, protože ten vždy odmítá dát, ale vidíte, že zvláštní věci se nedějí jenom kolem něho, ale právě a přímo s ním. Že on je jejich příčinou, hybatelem."

Zamyslela jsem se. V tomhle měl jistě pravdu. Je něco jiného tohle slyšet a Martina neznat a něco jiného je se to dozvědět, když jste s ním byli ve styku. "Ale proč jste o něm mluvil jako o tolkienovské Devítce? A co má společného s Pražským hradem? A proč jste ho chtěli zabít?"

Levada se smutně pousmál a upil čaje, který nám mezi tím přinesli.

"Tři jednoduché otázky. A přitom odpovědi na ně by si vyžádaly tolik času. Zkusím vás ale uspokojit," povzdychl si a opřel se o lavici, na níž seděl.

Devítka a český stát

Seděli jsme v čajovně a já jsem spíš poslouchala a přemýšlela. Kardinál Lavada seděl proti mně, usrkal horký čaj a pokoušel se mi objasnit to, co bych měla vědět. Spíš musela. Pokoušel se mi vysvětlit, kdo byl Martin Vaterbi.

"Církev dlouho Devítku považovala za kacířství. Je třeba mít na paměti, že zprávy či spíše náznaky o činnosti Devítky máme od počátku církve jako takové. Všechny schopnosti, kterými Devítka disponuje, ale pokládáme za vzešlé od ďábla a považujeme Devítku za pokušitele lidstva. Proto proti nim církev bojovala. Jejich dary, domníváme se, nezešly od Boha."

"A proto jste je zabili?" skočila jsem mu zase do řeči.

Tentokrát to Lavada nevydržel: "Mohla byste mne přestat přerušovat, když se vám snažím vylíčit dosti komplikovaný příběh?"

Byla to řečnická otázka, chvíli se dotčeně odmlčel, ale hned zase pokračoval: "Devítka se rozptýlila po celém světě a ovlivňovala chod místní politiky. V raných počátcích křesťanství dokonce někde i ve shodě s námi. Martin Vaterbi působil v samotném středu Evropy. A proto jsem o něm mluvil ve spojitosti s českou politikou. On to byl, kdo konstituoval český stát."

Lavada si znovu usrknul horkého čaje a té chvíle jsem využila k otázce: "Jak to myslíte, konstituoval stát? I když přijmu vaši tezi o stěhování duší, tak ho považujete za někoho jako praotce Čecha?"

"Ano, vlastně ano. Co vůbec víte o tom, jak vznikl český stát?"

Správná otázka kardinála na medievalistku...

"O tom se nic přesného neví. Domníváme se něco o smíšení slovanů s původním keltským obyvatelstvem, můžeme polemizovat o Charvátově teorii ovládnutí oblasti bohemanskými elitami, o nadvládě Přemyslovského rodu, ale jistě nevíme nic. Chybí prameny," řekla jsem.

Lavada znovu usrknul horkého čaje. Člověk by nevěřil, jak dlouho taková malá turecká sklenička čaje vydrží, když ho servírujete pořádně horký.

"Zdroje chybí vám. A trpělivost poznat vlastní minulost, když v televizi běží tak lákavá reality show," řekl tak trpce, jak kyselý byl jeho jablečný čaj. A turecký elma čaj je pěkně kyselá věc.

"Česká kotlina se stala od sedmého století vyvoleným místem pro jednoho z Devítky. Tehdy Martin Vaterbi odcestoval z rodící se Francké říše a hroutící se říše římské. Možná jste si ho v dějepise povšimla pod jménem Samo."

Nadzdvihla jsem obočí. Tázavě, víc jsem si nedovolila. O Sámově říši jistěže člověk něco na medievalistice něco zaslechne, zejména pak to, že jediné zmínky o ní vycházejí z Fredegardovy kroniky. A pak, pokud chcete být přesní, z jejich citací, jako je *Conversio Bagoariorum et Carantanorum* nebo *Gesta*

Dagoberti. Zdá se, že Lutovský a Profantová by za Lavadovy informace dali ledasco...

"Proč Vaterbi opustil Francii, nevím, možná si jen Devítka rozdělila práci, protože ve Francii zůstávají další z Devítky. Pod Vaterbiho dozorem se do české kotliny dostávají části bývalých perských elit, doposud sdružovaných v rámci říše Římské. A na druhou stranu dochází k jejich integraci s přicházejícím slovanským obyvatelstvem a částí původního keltského osazenstva kotliny. Vaterbi jde tak daleko, že všechny tři odlišné entity integruje pod všeobjímající mithraistické náboženství přizpůsobené místním zvyklostem."

Tentokrát mi už jen nadzdvihnutí obočí nestačilo.

"Takže Charvát měl pravdu? Odtud Žiži?"

"Z velké části si to Charvát skutečně odvodil správně. Nobilita a vojenské elity rozpadající se říše už mithraistické byly, tento kult byl i v pokročile pozdní římské době ústředním vojenským náboženstvím Říma. Pro slovany i kelty stačilo Vaterbimu udělat vsuvky a bez problémů takovéto náboženství přijali. Vaterbi postupoval velmi chytře. A ano. Odtud i Žiži jako ústřední ohňová svatyně právě se formujícího dominia. To vám opravdu nikdy nebylo nápadné, jak snadno Česká kotlina prošla politickou i kmenovou konsolidací?"

"No, to je historikům nápadné do dneška, ale opět chybí jakékoliv podklady."

"Podklady," odfrknul si Lavada. "Vždyť je to zřejmé. Už v osmém století, kdy byla česká kotlina dostatečně hustě osídlena, aby mohly problémy vznikat, se podařilo Vaterbimu setrvalým tlakem prosadit přemyslovskou dynastii jako jediné legitimní panovníky, kteří byli nositeli posvátného uspořádání země."

"Miru?" zeptala jsem se.

"Ano, miru. Mithraistického uspořádání světa, v němž každý má své místo, každý je chtěn, milován a potřebný do té chvíle, dokud uspořádání není rozbito. V tak bouřlivé době to bylo přesně to, co lidé potřebovali slyšet a mir jako zemské uspořádání vyhovovalo všem. Navíc bylo dáno bohy. Přemyslovci jako nositelé miru byli nezpochybnitelnou panovnickou dynastií a sice bylo možné politicky lavírovat mezi jednotlivými členy přemyslovského rodu, ale snažit se je sesadit, to by si nikdo nedovolil."

"Ale s příchodem křesťanství musela tahle konstituce padnout," namítla jsem logicky.

"To bylo Vaterbiho mistrovské dílo. Využil vraždy v knížecím rodu a z knížete Václava udělal světce. A ze světce nositele mira. Svatý Václav se stává věčným panovníkem a dědicem České země a svým následovníkům ji jen propůjčuje."

"To je také důvod, proč se na pečetích a mincích objevuje nápis Mir svatého Václava v rukou knížete ... ještě Otakar II to používal."

"Ano, byla to geniální konstrukce, která chránila integritu země po mnoho staletí a české země se v mnohém vyhnuly zmatku, který provázel národnostně i politicky kvasící Evropu. Vaterbi z nich zřejmě hodlal učinit jakýsi zárodek stability v Evropě a nakonec také protiváhu francké říši."

"Proč se mu to nepovedlo?"

"Ale naopak. Po mnoho století se mu to dařilo, jeho dílo vzkvétalo a české země byly prvořadou mocností tehdejšího světa."

"Vždyť si nedělaly územní nároky..."

"Opravdu ne? Co Falc, co Chebsko, Lužice a Braniborsko? Proč považujeme raně přemyslovský stát za zakladatele Kyjeva nebo Wroclavi? Ale co bylo hlavní, česko bylo dlouhou dobu protiváhou hlavně církvi. Bylo na ní velmi nezávislé a tradičně v křesťanské víře vlažnější. Už jenom to, jak dlouho si ponechávali čeští panovníci kláštery pravoslavného ritu, to bylo něco nevídaného. Však se jim za to také církve odvděčila tím, že dlouho nechtěla českým zemím potvrdit ani biskupství, natož arcibiskupství."

"Takže proč bylo pak poměrně rychle vytvořeno olomoucké biskupství?"

"Oto I. musel draze Boleslavovi zaplatit za nově navázané přátelství a založení pražského biskupství bylo součástí té ceny. Olomoucké biskupství bylo potvrzeno záhy poté proto, aby Oto spolu s řezenským biskupem Wolfgangem cenu Boleslavova vítězství zmírnil."

"Záhy? Jestliže ustavení pražského biskupství datujeme do roku 973, biskupství olomoucké je potvrzeno až roku 1063! To je skoro sto let rozdílu... namítla jsem."

"Kdeže. Už o rok po pražském biskupství je Římem potvrzen olomoucký biskup. Věřte mi, máme o tom záznam v archivu."

"Takže Vratislav byla skutečná osoba?"

"Ano, Vratislav byl první olomoucký biskup nově potvrzený i Římem, když odmyslíme biskupské římské poselstvo z roku 899, které pro zánik Velké Moravy již mnoho nestihlo. Olomouc měla být protiváha Praze a českým snahám."

"Takže smrt Václava III. přišla církvi nesmírně vhod?"

"Kdyby smrt Václava přišla, skutečně by přišla církvi nesmírně vhod," zamyslel se Lavada. "Jenže přijít nechtěla. A tak nebylo vyhnutí. Rod přemyslovců musel vymřít."

Seděla jsem šokovaně a koukala na Lavadu. Přemýšlela jsem. Takže... to bylo to tajemství? Proto nikdo z letopisců nezmiňuje opravdového vraha českého krále? Proto se mluví jen o najatých zabijácích, ale nikdy o tom, kdo je skutečně zaplatil? Protože to všichni věděli?

Lavada pochopil, na co myslím. "Nebylo vyhnutí. Tehdy ne. Církev musela zasáhnout dříve, než Devítka upevní své postavení ve střední Evropě. Situace v Evropě nebyla taková, že by se dalo jednat v rukavičkách. Vraždu musel nařídit sám Jan z Valdštejna. Olomoucký biskup... Tím vymřeli přemyslovci po meči a nepřírozená stabilita českých zemí se vrátila zpět do reality evropského kontextu."

Přemýšlela jsem. Byla to taková sprška informací, že se mi hlava protáčela. Bylo obdivuhodné, jak Lavada sázel jména jedno za druhým, jak detailně znal problematiku české historie, sama jsem měla co dělat, abych držela krok.

"Ale přemyslovci tím nevymřeli. Co Mikuláš?"

"Mikuláš Opavský? Tady pomohla prozíravost Říma už z dřívějšího, kdy Alexandr IV. sice uznal práva Otakarových levobočků na všechny světské statky, ovšem s výjimkou dědictví české koruny. Tehdy to Otakara II. potěšilo, protože mohl Mikulášovi postoupit opavské vévodství, čímž Moravu roztrhl ve dvě. Když ale Václav III. zemřel, nebylo možné Mikuláše zvolit králem a nutno mu k dobru připočítat, že ten po tom ani neprahl. Neměl na to zkrátka schopnosti, což ovšem Alexandr nemohl v šesti letech Mikulášova věku tušit, takže abych tak řekl, jednal spíše preventivně."

"A Jan?"

"O druhého Otakarova levobočka se postarala církev, bylo to i v jejím zájmu. Vykonával úřad probošta vyšehradského a kancléře českého krále a zemřel příliš brzy, v roce 1296, aby mohl do nástupnictví po Václavovi III. o deset let později zasáhnout. Ostatně, odepřeli jsme mu i úřad pražského biskupa. A jestli jste myslela Jana Volka, levobočka Václava II., i tomu více vyhovovalo kancléřství a později olomouckého biskupa. Nelegitimní synové přemyslovské dynastie nebyli kandidáty, které šlo přijmout i v rámci zachování miru..."

"Takže... takže co se vlastně stalo?"

"Církev obrátila vývoj ve svůj prospěch. Alespoň se nám to na první pohled zdálo. Jenže Vaterbi uměl věci domýšlet. Lucemburská dynastie na první pohled vypadala i z hlediska církve přijatelně, ale sňatkem Jana Lucemburka s Eliškou Přemyslovnou se na jejich děti přenesla přemyslovská krev. Chvíli se zdálo, že se zemi podaří stabilizovat, ale události už byly příliš rozsáhlé a spletité, aby se je podařilo jedinci či malé skupině kontrolovat, natož konsolidovat. To platilo jak o Devítce, tak o církvi, bohužel. Neustálé přetahování vyústilo v duchovní bezradnost země, která se propadla do víru

revoluce, na které se nepodílela ani Devítka, ani církve. Tedy, podílela tím, že jsme v ní všichni prohrávali. Situace se vymkla z rukou a skončila husitskou revolucí. A revoluce dostala na kolena i církve. Proces se vymknul z rukou všem. Byl to masakr. Pro všechny strany. Nepřinesl nikomu nic dobrého. Vaterbi vyjednával a navrhl pokusit se znovu situaci stabilizovat, k jeho dobru musíme připočítat to, že mu šlo spíše o zmenšení utrpení obyvatelstva, než zvrácení situace ve svůj prospěch. "

"A jak to dopadlo?"

"Na jednu stranu dobře. Revoluci se nám podařilo za enormního vypětí zvládnout. Bohužel krátce po revoluci umírá jak Zikmund, tak několik liberálnější laděných zástupců církve, se kterými Vaterbi vyjednával a zatímco v případě Vaterbiho přenos duše funguje, u kardinálů tuto kontinuitu bohužel nemáme. Můj předchůdce Joachim odmítl s Vaterbim dále spolupracovat a pokusil se o rekatolizaci země. Nevěřil Vaterbimu, že takové tlaky Evropa nevydrží. A že to neprospěje nikomu."

Lavada se odmlčel a znovu upil čaje. Visela jsem na něm očima. "A? A co dál?"

"Vaterbi měl pravdu. Evropa to nevydržela. A nikomu to neprospělo. Na přelomu šestnáctého a sedmnáctého století se měla soustředit na jiná nebezpečí, než si vytvářet vlastní. A pobělohorská násilná rekatolizace byla sice přechodně v českých zemích úspěšná, jinde ale vedla k rozvoji odpadlických hnutí. Německo, Švýcarsko, Francie, Anglie, všude se začaly zanášet hereze myšlenky rozfoukané českým větrem. Byla to chyba. Měli jsme spolupracovat. Měli."

"A co dělal v té době Martin?"

"Váš otec? To nevím. Nikdy mi to neřekl. Podle našich poznatků se někde ztratil, uklidil. Nevíme. Asi škodolibě sledoval úpadek víry, materializaci společnosti. Pak přišlo devatenácté a dvacáté století, hrozná století příšerných válek. Bezvěrectví a nelidskost slavily triumf a církve už věděla, že zaplatila příšernou cenu za vyvrácení plánů Devítky. Měli jsme se dohodnout. Měli jsme stabilizovat svět. Měli jsme mu věřit, když říkal, že tohle není něco, co může někdo z nás vyhrát. Že tenhle průběh už zná z doby před mnoha tisíci lety a že lidstvo jde touhle cestou ke skáze."

"Tak proč jste se ho chtěli zabít?"

Lavada se zatvářil překvapeně: "Zabít? Hm... Zabít Vaterbiho byla taktika, která k ničemu nevedla. Jeho duše se stěhovala. Nikoho z Devítky nemůžete zabít skutečně, pouze fyzicky. To nikdy k ničemu nevedlo. Vždy bylo lepší vědět, kdo je jedním z Devítky a pozorovat ho, zabití vždy přineslo jen nutnost ho znovu najít."

"Teď už tomu vůbec nerozumím. Tak proč?"

"Církev se pokusila vlně bezvěrectví a pseudověr čelit. Začaly vznikat nové řády, kongregace, pokoušeli jsme se najít model, jakým lidi přivést zpět ke křesťanství. Dokonce jsme zašli tak daleko, že jsme přistoupili na ekumenické hnutí, protože mnozí z nás už chápali, že rozpad morálky a řádu světa je horší, než hereze. A tehdy znovu navrhla Devítka dohodu. Dvě století věnujeme práci na plánu duchovní obnovy světa, který vypracovali a předložili. Který byl... z mého pohledu i církví akceptovatelný."

"Proč... když jste se dohodli... ?" řekl a jsem překvapeně.

"Nedohodli. Církev nebyla zajedno a hlas můj ani Ratzingerův nestačil. Některé ultrakatolické části byly pořád toho názoru, že s Devítkou spolupracovat rozhodně nebudeme. Po pravdě řečeno to byla poněkud moje chyba, zanedbal jsem osvětu co se týká dosahu a vlivu Devítky, takže ne každému bylo zřejmé, proč bychom s nimi měli spolupracovat. Javier Echevarría přemluvil papeže Jana Pavla, aby návrh Devítky odmítnul, přičemž zapojení katolické církve bylo pro Devítku nejdůležitější součástí plánu. "

"Konec dohody?" zeptala jsem se.

"Konec dohody," potvrdil přikývnutím Lavada. "A pak se znovu objevil Vaterbi. U mne v Římě, na soukromé audienci. Setkání bylo krátké. Byl rozrušený. Hodně rozrušený. Křičel, poprvé jsem ho viděl křičet. Že jestli nic neuděláme, dostane se během pár let svět za hranici, z níž nebude návratu. Namítl jsem, že přes Echevarriův vliv na Jana Pavla se nedostanu. Že názor preláta Opus Dei je silnější, než můj hlas podprefekta Kongregace pro ochranu víry. Martin Vaterbi se zdvihl a odešel. Jen ve dveřích na mne zavolal, že to, co udělá, udělat musí. A že si to nemám brát osobně."

"A co tím myslel?"

"Myslel tím Šifru mistra Leonarda."

"Tu knihu?"

"Tu knihu. Váš otec zaplatil americkému pisálkovi, aby napsal knihu podle toho, jak si Vaterbi přál. A Dan Brown jeho přání splnil. Za patřičný honorář. Vaterbi tím Opus Dei zesměšnil v očích celého světa. A Janu Pavlovi ukázal, že postupovat odděleně není řešení. Že veřejné mínění ve smyšlenku je silnější, než víra v pravdu. Že víra samotná už dneska nestačí. "

"To myslíte vážně, že za Šifrou mistra Leonarda stojí Martin?"

"Smrtelně vážně."

"A co na to Opus Dei, dozvěděli se to?"

"Samozřejmě. Vaterbi se postaral o to, aby se přesvědčivé důkazy o tom, kdo stojí za Da Vincim, dostaly až k Echevarriovi. A takhle zuřit jsem Echevarriu snad nikdy neviděl. Žádal po mně, abych se Vaterbimu pomstil tím nejhorším ukřutenstvím."

"Takže to byl důvod k vraždě?"

"Máte příliš zamotanou hlavu fantaskní literaturou. Můj úřad nevraždí lidi. Jsme kněží. Inkvizice se poněkud změnila od dvanáctého století. A i Echevarria se uklidnil, přeci jen je to důstojný kněz zhruba mého věku i vážnosti. Veliké rozčílení a unáhlené akce neschválně ani jeho zdraví, ani duševnímu rozpoložení."
"Tak kdo tedy?"

Kardinál Lavada, prefekt inkvizice, druhá hlava křesťanského světa, se v turecké čajovně na pražské Malé straně zachmuřil.

"To je právě ten problém..."

Pomoc

Chvilí jsem nevěděla, zda si ze mne Lavada nedělá legraci. Už několik desítek minut mne tu přesvědčoval o tom, že ví všechno. Že jeho úřadu, jeho církvi, neuniklo za poslední dvě tisíciletí nic z chodu tohoto světa. Že všemu rozumí. S blahosklonností moudrého starce, znalce tajemství života, mi tu u čaje a salepu vyprávěl o tisíciletí starých příbězích, jako by se to stalo včera a všechno to, o čem se přeli historici, považoval za vyřízené.

A pak, na triviální a jednoduchou otázku, na problém starý jeden rok, namítne jenom, že to je problém? Co tedy všechno to před tím? To byla trivialitka? Jak může vypadat něco, co označí tento muž za "problém"?

Čekala jsem, protože nic jiného se dělat nedalo. Na kardinálu Lavadovi bylo vidět, že ztěžka volí slova. Že sám v sobě si srovnává, co vůbec říct.

"Víte, všechno, co jsem vám tu doposud říkal, jsem měl promyšlené. Slovo od slova. Jsem tak zvyklý. To víte, kněz — zvyk připravit si kázání ze mne už nikdo nevyrvé a nakonec mám promyšlené i to, co budu říkat u Posledního soudu."

Odmlčel se, pak spíš pro sebe zašeptal: "... a to především..."

Jeho prsty si hrály s prázdnou skleničkou, jeho oči se vděčně potkaly s pohledem čajovníka a on jen zavrtěl hlavou, že si další čaj nedá. Ale sklenku držel pevně. Byl rád za tu chvilku času navíc.

"Jenom o tomhle jsem nevěděl, co říci. Doufal jsem ve vnuknutí. Že mi setkání s vámi přinese na jazyk ta správná slova. Že budu vědět, co říci. Ano, já vím, že všechno nasvědčuje tomu, že Martina Vaterbiho zabila inkvizice a přiznávám, že tento postup církvi nebyl vždy tak cizí, jako je dnes."

Najednou zdvihnul hlavu, díval se mi přímo do očí a jeho ruka přestala se skleničkou kroužit po malém plechovém talířku tak zdařile a po turecku imitujícím stříbro. V tu chvíli byla jeho blahosklonnost a převaha ta tam. Soustředil se jenom na mne.

"Ale tohle mi musíte věřit. S těmi zabijáky, kam až moje znalost a moc sahá, nemá církev nic společného. Ani Echevarria a Opus Dei. Nikdo z nás. A pátral jsem bedlivě. My v církvi na mnoho otázek neznáme odpověď, i když se navenek tváříme, že jsme o tajemstvích Božích detailně zpraveni. Ale můj Úřad je tu od toho, aby odpovědi na takovéto jednoduché otázky lidského bytí nalézal. Ale ani já nevím přesně, kdo se pokusil Martina Vaterbiho zavraždit."

"Pokusil? Co tedy víte? Je mrtvý, nebo žije? Pořád uhýbáte a nechcete mi odpovědět na tak jednoduchou otázku!"

"Otázka je vpravdě jednoduchá. Odpověď na ni nikoliv. Martin Vaterbi přežil útok někoho, kdo ho chtěl zabít bez ohledu na cokoliv. Unikl, zatímco útočníky odevzdal Peklu. To je všechno, co mohu já říci s jistotou toho, že tomu věřím, že tak se stalo..."

"A jak to víte? Od něj? Kdo jsou vaše zdroje?"

"Po pokusu o Vaterbiho vraždu mne kontaktoval Ansari."

"Kdo je Ansari?"

"Další z Devítky. Byl vyděšený. Nesmírně vyděšený. Vaterbi se ztratil."

Mlčela jsem. Už jsem nevěděla, co říci. Ztracená v propletení.

"A to je zlé. Devítka vždy ví, kde kdo z jejích členů je. Je to součást jejich schopností. Jejich Dar. Jenže najednou Vaterbiho neviděli. Najednou nevěděli, kde je. Věděli jen, že se mu podařilo uniknout. A Ansari řekl, že Vaterbiho napadl někdo, kdo ho mohl zabít."

"Vždyť jste říkal, že smrti se nikdo z Devítky nemusí bát?"

"Myslel jsem si to. Myslel jsem si, že když jsme na to nepřišli za dvě tisíciletí, že není žádný takový způsob. Zkoušeli jsme ledasco, ale nic nefungovalo. Devítka vždycky byla kompletní. Až Vaterbi. Zmizel beze stopy. Jen proto, že víme, že své vrahy zničil, jen proto doufáme, že sám skutečně žije, řekl mi Ansari."

"Takže abych si to shrnula. Martina Vaterbiho se pokusil zavraždit někdo, komu se to mohlo podařit a málem nebo opravdu podařilo. Církev, ačkoliv pro ni svědčí okolnosti, to podle vás nebyla. A proč bych vám to vůbec měla věřit? Proč bych vůbec čemukoliv z toho, co jste tu povídal, měla věřit? Povídate mi tu bláboly o dávno mrtvých královstvích, o Devítce, o Šifře, řekněte mi jeden jediný důvod, proč bych vám to měla věřit?"

"Otázku víry v tomto momentě nechávám zcela na vás. Řekl jsem vám to, čemu věřím já sám. Zda je to pravda, za to se samozřejmě zaručit nemohu,

ale jsou to odpovědi, které jsem akceptoval. A proč vám to povídám? Proč s vámi ztrácím čas? To je snad zřejmé. Potřebuji vaši pomoc. "

"Moji pomoc?" užasla jsem.

Přikývl.

"Proč moji pomoc? Proč zrovna moji?"

"Jste jeho dcera."

"A co to znamená? Nevím, kde je Vaterbi. Nevím nic o Devítce ani o těch vrazích. Jak já vám asi tak můžu pomoci..."

"Potřebujeme znát odpověď na tři otázky. Kdo se snaží zničit Devítku. Proč to dělá. A jak ho zastavíme."

Zvoneček na dveřích zacinkal. Otočila jsem se, abych se podívala na přicházejícího hosta. Mířil k nám. Vysoký, ramenatý, v tmavomodré bundě a černých kalhotách k obleku.

Hrklo ve mně. Konec legrace.

Muž se podíval na kardinála Lavadu a kývnul hlavou. Stačila jsem se otočit dost rychle na to, abych uviděla, že i Lavada na něj souhlasně mávnul rukou. Sklonila jsem se rychle nad stůl, aby mne rána vedená do hlavy minula, protože v tu chvíli mne nic lepšího nenapadlo. Popřevracela jsem prázdné skleničky.

Kardinál Lavada jednu z nich zachytil, zatímco vstával od stolku.

"Je mi to líto, ale můj čas vypršel. Budeme se muset prozatím rozloučit."

"A to je kdo zase?" otočila jsem se nervózně na toho hromotluka, abych nemusela přiznávat, jak mne vylekal.

"Moje ochranka. Není tu kvůli vám, ale chápejte, jsem představitel církve. Nežijeme v době, kdy by si sedmdesátiletý muž mohl vyjít jen tak na procházku městem."

"Ale ještě jsme neskončili. Já tomu pořád nerozumím..." zhrozila jsem se toho, že jsem vlastně vůbec nic nepochopila.

"Nemůžete tomu rozumět. Nemůžete pochopit tolik v tak krátkém čase. Musíte tu cestu projít sama. Protože ... "

"... via finis est," doplnila jsem automaticky.

"Ita est," souhlasil Lavada a natáhnul ke mně ruku. Pomalu jsem ji stiskla, pak jsem si s hrůzou uvědomila, že kardinálům se na ni přeci líbá prsten. Alespoň tak jsem to viděla v televizi. Lavada ale nic takového zřejmě neočekával, jemně mi ruku stisknul. Měl suchou, teplou a měkkou dlaň.

"A co mám dělat?"

"Čekat. Až přijde čas, kontaktuje vás Devítka."

"Napíšu vám číslo na mobil," vyhrkla jsem.

"Není třeba. Bůh s vámi."

"I s vámi," řekla jsem. Lavada obešel stůl a se svým doprovodem vyšel do tmy venku.

Dívala jsem se na ně skrze prosklené dveře, než mi zmizeli v ohybu Nerudovy.

Tak, to bychom měli. Setkání.

Vytáhla jsem peníze, abych zaplatila útratu, slabá stokoruna, to mne nepoložilo. Ale to, jak se mi v hlavě počalo přehrávat všechno, o čem jsme mluvilo, to mi kolena rozklepalo pořádně. Musím si někam sednout, dát si panáka, trochu si to utřídit v hlavě, protože tohle všechno bylo na mne přeci jen trochu moc.

Rozloučila jsem se a vyšla jsem z krámu. Zvoneček za mnou posměšně cinkal hlasem umíráčku.

A pak mi to došlo.

Já jsem ho obelhala. Já přeci nejsem Joanika Vaterbi. Já nejsem Vaterbiho dcera.

Spoléhají na pomoc někoho, kým ve skutečnosti nejsem.

Co asi udělají, až na to přijdou? Nebo co se stane, když na to nepřijdou?

Dvě dcery, říkal Lavada. Věra a Inca.

Musím je najít. Přestat žárlit a najít je. Nikdy by mne nenapadlo, že bych mohla žárlit na strýčkovi dcery. Vždycky jsem sebe a Šárku automaticky považovala za jediné jeho děti. Inu, jak říká Platón: gnóthi seauton. Poznej sám sebe.

Takže Věra a Inočka.

Martinova dcera

Došlo mi to až někde na Malostranském náměstí, když jsem míjela kostel svatého Mikuláše. Věra a Inočka. A pak ta poznámka o Vaterbiho přesmyčkách. Věra Inoca. Vera Ionica. Pravdivý obraz. Moje tvrzení, že takhle by přeci mohlo vzniknout moje křestní jméno. Veronika. Co když je to opravdu přesmyčka. Mohla bych? Mohlo by to tak být? Že bych byla Martinova dcera?

Zatočila se mi z toho hlava. Už jen na to pomyslet. Musela jsem si sednout na schody kostela. Studily mne a držely mne při zemi.

Mohlo by se to stát?

Mohlo, stávají se divnější věci. Jenže se to k nám tak nějak nehodilo. Přeci jen jsme v tomhle ohledu dost staromódní rodina. Táta žádné milenky, máma žádné žárlivé scény nebo stěhovačky za milencem či za maminkou. Ono taky, co byste čekali od faráře a doktorky. Jistě, pohádat se, to jo. Sem tam i talíř na zem letěl, jak se v rodině sluší a patří, na děti se zařvalo, že nemají očumovat, když si rodiče povídají. Ale že by táta přehlédl, že není můj biologický otec... to mi tak nějak nepřišlo...

Nakonec mi došlo, že bych se měla ozvat Šárce. Tak za prvé, už musela nervozitou ohlodávat svůj telefon. Slíbila jsem podat report, zda mne má hledat v nejhlubším inkvizičním sklepení. Když mi to říkala, smála se. Vtípek. Vevnitř jsme se obě ale moc rozjařeně necítily, když jsme se loučily. Jít se mnou? Na co... takhle mi alespoň dělala týlové zázemí.

A za druhé... jí se zeptat. Co si o tom myslí. Zdvihla jsem se ze schodů a vyrazila jsem pomalu směrem ke Karlovu mostu.

Vytáhla jsem mobilek a Šáryna hovor zdvihla při prvním zazvonění.

"Tak jak?"

"Dobrý ... nic se nestalo, neboj."

"Hele, jak nestalo?"

"Jen jsme si povídali. Sedli si do čajovny..."

"No dobrý, ale co teda říkal?" Šárka už začínala znít trochu netrpělivě.

"To ti podrobně vysvětlím, až přijedu. V zásadě říkal, že církev za to nemůže..."

"Hm... a ty mu to věříš?"

"A víš... že ti i jo?"

"Vidím, že z tebe toho moc nevyrazím. Tak doraž, uděláme něco k jídlu a tady z toho tak snadno nevybrusíš."

"... jasný... hele, ještě s něčím bych potřebovala..."

"Copak?"

"Jak se dá určit otcovství?" vypálila jsem bez další přípravy.

Na lince bylo chvíli ticho. Takové to mobilní.

"Ty seš ale kráva blbá..."

"...počkej... "

"Jaký počkej? Když už neumíš používat antikoncepci, tak snad můžeš mít alespoň přehled, ne? Máma tě zabije!"

"... to ne já... " snažila jsem se Šárce vpadnout do monologu. "Jen teoreticky. Když bych chtěla zjistit rodiče. Dneska se to dá, ne? Podle DNA?"

"Ségra, ty mi dneska dáváš jednu táfku za druhou. Já už se vážně vyděsila. Dovedeš si představit mámu, jak by zuřila, že je z ní bábuška?"

"Máma by to skousla, navíc z nás dvou máš přítele momentálně ty, takže si trénuj pozici nositelky dobrých zpráv. A neutíkej od tématu."

"No, to víš že se to dá. Stačí vzorek DNA a zjistí ti, zda je dotyčný rodič nebo ne."

"Umíš to zařídit?"

"No, nikdy jsem to nedělala, ale asi bych si poradila. Na tohle jsou totiž firmy. Připrav si tak desítku ... "

"Desítku čeho?" nechápala jsem ponejprv.

"Deset tisíc. Tohle není státní zdravotnictví ..."

"Hm, to nemám."

"Ani já," odtušila Šárka.

"Co potřebuju za vzorek DNA?"

"Hele, chceš to řešit, když na to nemáš?"

"Nechci, to je fakt," odtušila jsem zklamaně. Myslela jsem, že to bude přeci jen trochu jednodušší. Hlavně tedy levnější. Momentálně jsem s aktivy na bodu mrazu ...

"Hlavně, že jsi v pořádku. Doraž, promyslíme to," usoudila velkomyslně moje pragmatičtější mladší sestra.

"Dík. Pa... " rozloučily jsme se.

Procházela jsem zrovna Malostranskou mosteckou věží, když mne napadlo, že tohle je jedna z dalších hypotéz, které mi asi nebude dáno v nejbližší době ověřit. Někde u sochy Bruncvíka mne to napadlo. Mám studentský účet. Už několikrát mi cpali extra výhodný úvěr. Mohla bych si ho vzít. Desítku bych z nich vylomila.

Plácla jsem se do čela a zastavila jsem se, překvapená tím náhlým osvícením, které na mne padlo. Překvapená tím, že najednou jsem byla zase schopna samostatně uvažovat a věci řešit.

Někdo do mne ze zadu narazil a zasakroval: "Merde..."

Ozval se zvuk padajících věcí.

Otočila jsem se. Ten někdo za mnou už byl v pokleku a sbíral rozsypané věci.

"Excusez moi," omlouval se, zatímco já jsem si klekla k němu a pomáhala jsem mu ty věci sbírat. Nakonec, byla to přeci jen moje vina, na mostě je spousta lidí a když se tam člověk zastaví jen tak, bez rozmýšlení, tak do něj holt někdo narazí.

"Ca ne fait rien," odpovídala jsem způsobně, že se nic nestalo, když mi přišlo tak najednou legrační, že francouzsky jsem dneska ještě nemluvila. Ano, a taky jsem ještě dnes nemluvila s papežem. Ale ještě není večer konec, francouzštinu tu už máme.

Jak jsem tak sbírala ty papíry, všimla jsem si, že jsou to kresby. Nákrasy Pražského hradu. Viděno od jihu. "C'est du joli..." pochválila jsem mu ty kresby.

Podíval se na mne, překvapeně. Docela hezký kluk. Takový normální, jestli jsem po schůzce s prefektem inkvizice oprávněna nějaký takový soukromý úsudek oprávněny si vytvořit.

"Merci," usmál se. Moc hezky.

"Malíř na návštěvě Prahy?" zeptala jsem se.

"Kdepak. Architekt na návštěvě Prahy," usmál se znovu a vstával s papíry v náručí.

"Na architekta kreslíte hezky."

"A vy mluvíte hezky francouzsky... na pražačku..."

"Nejsem pražačka," rozesmála jsem se.

"Ne? To je škoda," zalitoval, ale oči se mu smály...

"Proč?"

"Potřeboval bych poradit... hledám nějaké ubytování, nějaký hostel nebo tak něco..."

"Na to nepotřebujete pražačku. Hned támhle přes řeku máte jeden slušný hostel," ukázala jsem rukou přes řeku.

Podíval se tím směrem, směrem k Four Seasons, jak jsem mu ukazovala.

"No tak prima. Nevypadá to tak zle... A nedoprovodila byste mne?"

"Abyste se nám v Praze neztratil?"

"Tak nějak," usmál se... a mne přitom napadlo, že už dlouho jsem nešla s klukem po břehu řeky.

A tak jsme vyrazili.

Pozvání na večeři

Šli jsme po Karlově mostě, od řeky se odrážely žluté hvězdy, bílý měsíc a oranžová světla velkoměsta, podzimně přituhovalo, ale jen tak, aby studil nos a konečky prstů. A já jsem najednou nevěděla, kde se ve mně vzalo tolik smělosti a otevřenosti dělat doprovod úplně cizímu klukovi, navíc Francouzovi. A tak jsem jen šla a mlčela, protože jsem nevěděla, co říct.

Byla to taková ta chvíle překvapení nad vlastní smělostí. Možná jsem jen potřebovala teď nebýt sama, nemyslet na to, co se neustále k přemýšlení vtíralo. Být zase zpátky v normálu, ponořit se do všednosti. Dokud mimo všednost nejste, ani nevíte, jak je příjemná. A najednou jsem si nebyla jistá, jestli jít s tím klukem kamkoliv, i když mezi těmi všemi lidmi, nebylo zase jen dál od všedního dne.

Otočil se na mne: "Vidíte, zapomněl jsem se představit. Jean Paul, ale říkejte mi Paule," usmál se na mne. Podala jsem mu ruku. "Veronika, ráda tě poznávám," řekla jsem s úlevou, že ani on neřekl své příjmení, takže ani já nemusím. Přišlo mi v tu chvíli nepříjemné svěřovat se s celým jménem. Identifikovat se. Pouštět ho do soukromí po všech těch náletech na ně.

Francouzština nám to najednou velmi zjednodušila. On se představil tak, že mi přímo netykal ani nevykal, ale naznačoval spíše tykání. Bylo na mně, zda ho budu oslovovat křestním jménem a tykat mu, přijmu jeho nabídku, nebo zda budu nadále neosobní. Má to ta francouzština hezky vymyšlené, jak dostat bontonu. A tím, že jsem mu začala tykat, bylo hned jasné, že je všechno v pořádku.

Chytnul mne za ruku, naklonil se, jako by mi ji chtěl políbit nebo se uklonit, zůstalo to na něčem decentním mezi tím, ale vypadalo to galantně a roztomile. "Potěšení je na mojí straně," prohlásil. "Víš, už jsem se bál, že Praha bude nudná. Ale setkání s francouzsky hovořící Češkou, to je prima ... "

"Myslíš, že to je záruka zábavy?"

"No, změny určitě!"

"A co vlastně děláš v Praze?"

"Flákám se. Táta mne sem poslal. Ani nevím proč, ještě jsem ho tu ani neviděl."

Něco píplo. Omluvně se podíval a konstatoval: "Esemeska." Vyndal mobilní telefon a pak si jen povzdychnul: "Táta je někdy fakt magor. Nejdřív mi napsal, že mám dorazit na most. Že se mi pak ozve. Teď zase píše, že už nic nechce a že si mám užít Prahu."

"Jo, to znám. Taky mám praštěného otce."

"Vážně? A není stavař?"

"Neee. Farář."

Paul vykulil oči. "Farář? To se u vás smí?"

Nebyl první, kdo tak reagoval. Ale nemohla jsem si svůj oblíbený vtípek odpustit: "U nás je legální být farářem..."

"Nojo, ale aby měl děti!"

"Je protestanský farář, ti můžou."

"No vida, tak to jsme v praštěnosti otců vcelku slušně vyrovnáni," souhlasil Jean Paul.

"Kašleme na rodiče," rozesmála jsem se uvolněně. Ani nevím, co mi přišlo legrační. Asi že táta stavař i táta farář je stejná sorta úděšňáků. Nebo možná se mi jen vrátil pocit, že vedu bezvadně všední řeči.

"Mám konstruktivní návrh. Zvu tě na večeři!"

"Nepůjdeme radši hledat ten hotel?"

"Abych se přiznal, tak já hotel mám. Já jsem jen... nevěděl... jak zapříst hovor, abych tě mohl pozvat na tu večeři."

Rozesmálo mne to. "To jsou tedy záminky. A tu večeři beru," rozhodla jsem se najednou, protože jsem si uvědomila, že jsem od rána pořádně nejedla, jak mi nervozita svírala žaludek.

Vytáhl z kapsy kartičku. "Tady bydlím. Hodil bych si tam jen věci, ať se s těmi papíry netahám," a nadzvihnul ruku se štůskem kreseb.

Přikývla jsem a podívala se na tu vizitku. Nosticova rezidence. Nic mi to neříkalo. Naštěstí na druhé straně byl plánek. Bylo to vlastně na Kampě a tu jsem při troše fantazie najít mohla. A tak jsme se otočili a sešli po schodech z mostu směrem k Maltézskému náměstí a dál na Kampu.

Byla s ním legrace. Teď, když jsme se zasmáli strastem s rodiči, tak nám oběma otrnulo. Povídali jsme si o tom, co děláme, co studujeme, co nás baví. Byl vtipný, zábavný, zajímavý. Občas jsme se koukali do kartičky na maličkou mapu, rychle pochopil, že se v Praze nevyznám o moc lépe než on, ale nezdálo se, že by mu to vadilo a tak jsme se k Nosticově rezidenci dostali skoro za půl hodiny.

Nevypadalo to na žádný nobl hotel, z venku takový normální rohový měšťanský dům, jen sem tam čára, kam až sahala voda při povodních. Vysvětlila jsem Paulovi systém našich povodní a nadšeně mne upozornil, že pokoj má v patře, kam by voda nesahala. Ujistila jsem ho, že Česko stoleté povodně pořádá jednou ročně a že si na ně nevybral podzim zcela správně.

Maličká recepce byla ponořená do šera. Paul požádal o klíč, recepční mu ho vydal a Paul s ním odběhl ke schodišti. Původně jsem si chtěla na chvíli sednout do křesílka, ale pak jsem se rozhodla zeptat se recepčního, jestli neví o nějaké restauraci v okolí. Přeci jenom nejsou pražské restaurace můj obor. A pokud ano, tak asi trochu jiná cenová skupina, než měl Paul na mysli. Proč se nakonec dobře nenajíst?

Stála jsem těsně u pultíku, když recepční na Paula zavolal "And mister, here is letter for you!" a nad hlavou zamával krémovou obálkou.

Paul ho asi přeslechl.

Až napodruhé se Paul ohlédl a přikývl že rozumí, když na něj recepční zavolal jménem.

Stála jsem tam přimražená. Krve by se ve mně nedořezal.

Podívala jsem se na ten dopis, který mezi tím recepční položil na pult.

Nepřeslechla jsem se.

Bylo na něm modrým inkoustem vyvedené celé Paulovo jméno.

Jean Paul Ansari.

Večeře po mexicku

Nemohla jsem tomu uvěřit. Náhoda? Náhoda v takový den? Nemyslitelné. Čistě náhodou jsem dnes popila čaj s kardinálem katolické církve. Čistě náhodou jsem se dozvěděla, že můj strýček je šest tisíc let mlád, pokud se mohu opřít o kvalifikovaný odhad matičky církve. A čistě náhodou jsem se na mostě Karlově srazila z dalším z Devítky? A čistě náhodou mne s tváří, vzorem to prostoty, umlouval na večeři, protože čistě náhodou jsem mu padla do oka nebo spíše do kreseb? Bylo by příliš pošetilé nežádat po mne, abych v takový den věřila náhodám?

Když jsem uviděla to jméno na dopisu, chtělo se mi nejdříve začít křičet. Jen tak začít ze všech sil rvát na celou nosticovic residenci. Třást se, aby mne nechali, pustili. Aby všichni vypadli. Aby démoni odstoupili. Ještě, než jsem to stihla udělat, mi došlo, že žádné Apagé Stanai by mi nepomohlo. Že v téhle hře jsem někde veprostřed, odkud se nedá jen tak vystoupit. A že nepochopitelným závanem větru jsem měla možnost nahlédnout na kartu, která mi měla zůstat skryta.

Uvědomila jsem si, že jestliže jsem až doposud byla naprosto ve vleku událostí, o kterých jsem si ještě před pár hodinama bláhově myslela, že jsem jich hybatelem, iniciátorem, tak najednou se mi vrací jedna výhoda zpět. Jedna znalost, která mi měla být odepřena. Ví, že on ví. Ale on neví, že já vím, že ví. Jak prosté, drahý Watsone, uškíblá jsem se sama pro sebe, než mne napadlo, že jsem za celou tu dobu nebyla ani tím Watsonem.

Takže Jean Paul Ansari.

Druhý z Devítky. Druhý ze strážců lidstva, se kterým jsem se potkala. Trochu mladý, pravda. Bude mít vzácnou možnost poznat, jak mne na taková setkání připravil jeho drahý kolega a můj strýček, dá-li se to tak říci.

Recepční se na mne podíval, zřejmě mu neušlo, jak jsem pobledla. Rukou jsem se na vteřinku chytla za břicho, jen letmo, náznakem, aby to vypadalo jako mimoděk, jako potlačení krátké nevolnosti nebo vystřelující bolest ženských dní. Aby mu to neleželo v hlavě a aby mu nedošlo, že jsem viděla něco, co mne překvapilo. Okamžitě odvrátil hlavu zpět ke svým papírům, tohle vysvětlení mu došlo ihned a snad to všechno zase pustil z hlavy se stejnou profesionální bezstarostností, jako ho k tomu profesionální starost dovedla.

Došla jsem k secesnímu křesílku, ještě chvíli jsem bojovala s návalem pokušení vyběhnout dveřmi ven na ulici, do setmělé Prahy a ztratit se v křivolakých uličkách Újezda, ale pak jsem se do něj usadila a čekala. Na znamení Boží milosti nebo na Ansariho.

Vytáhla jsem mobilní telefon a Šárce jsem napsala SMS zprávu, aby neměla strach. Nechtěla jsem jí volat, bála jsem se, aby nepoznala, že jsem se zapletla ještě hlouběji, než jsem původně chtěla. A jako sestra na to měla

kromobyčejně dobře vyvinutý cit. Pak jsem mobil vypnula, aby mne nerušil, zaklapla a dala do kapsy.

Sešel po schodech, usmíval se, jako by se nic nestalo. Jistěže, on nevěděl, že se stalo. A snažila jsem se být taková, aby to u toho zůstalo.

Vyšli jsme do ulice a zabočili na Újezd. Újezd má jednu výhodu, že je plný hospůdek a restaurací a nakonec se nám zalíbila jedna se jménem Cantina. Mexická hospůdka a něco ostřejšího, na to měl chuť, prohlásil. I já jsem souhlasila, že dnešek je pro něco ostrého opravdu vhodný. A tak jsme šli. Bylo to útulné a bylo tam i místo, teplo a jen nezahuleno. No, proč tam bylo nezahuleno, prozradil zběžná pohled do jídelního lístku. Za tyhle peníze bych se i ve VIPku v Brně najedla dvakrát a to nepočítám v úvahu, že stačí Arneho přejít na druhý konec a zapadnout do něčeho v běžné studentské cenové relaci. Ale jak vždycky na tyhle komentáře říká Šárka: Praha má jiné cenové relace. Věřím jí to, bezzbytku, jako málo co.

Paul bystře odhadl, kde je zhruba problém, když se naklonil přes stůl a spiklenecky zašeptal: "Myslíš, že bych si mohl dovolit tě pozvat?"

Zatvářila jsem se pohoršeně, ale nakonec jsem souhlasila: "Dobře, až přijedeš do Brna, pozvu Tě zase já." Souhlasil.

Číšník doklusal záhy, objednali jsme si dvě sklenky vína a hromadu jídla, buritos vypadalo lákavě protože to asi původně opravdu nebyla palačinková placka naplněná zbytky od předchozích tří večeří, jak to vždycky originelně kuchtila moje spolubývačka na koleji. A než to začali nosit, tak jsem se dala do sondování. Musím přiznat, že Jean Paul si nedělal s vyprávěním velkou hlavu. Až mne to mátl. Stačilo ho naťuknout a už ze sebe sypal jména, data, události. Za chvíli jsem věděla prakticky všechno o jeho rodině. O sestře, která chodí na lyceum, mamince v domácnosti, tatíkovu vlastnickému stavbařskou firmu, která, jak Paul neopomněl sarkasticky podotknout, staví v Paříži pro kohokoliv, kdo potřebuje dvacet procent ze zakázky zpět v hotovosti. "A takových," připomínal mi Paul se sklenkou červeného čehosivína v ruce, "je v Paříži požehnaně. To jsme rodinka, co?"

Odtušila jsem, že je mi těžko morálně něco odsuzovat, protože táta taky musel dát dvacet procent navíc tesařovi, když nám shnila střecha na kůlně, aby se vůbec obtěžoval přijmout tak malou zakázku. Paul mne upozornil, že jsem přehlédla směr toku financí v systému francouzských úplatků a usoudil, že jeho otec je totálně abominale.

Tajuplně a obezřetně jsem kroužila kolem toho, co Paul dělá. Ochotně mne slovně provedl po jejich fakultě, objasnil mi, že tatínek nesouhlasil s tím, aby byl malířem, ale trval na tom, že půjde na něco, co souvisí se stavařinou a architektura byl největší ústupek, jehož papá byl schopen. Paulovi se zamlouval nejvíce, protože alespoň trochu zůstával u malování a navíc budovy kreslil vždycky rád. Bránit mu v tom otec nemohl, protože "stará krása Paříže

je podhoubím, na kterém roste ta nová. Se všemi těmi všimnými," soudil Paul, proč ho otec při kreslení zákoutí Paříže nechal.

Inu, francouzská rodinka, jak má být.

Dojídali jsme a já jsem přemýšlela, jak toho úhoře přitlačím ke zdi. Po hodině povídání jsem měla hlavu plnou všeho možného, ale z každé narážky na Devítku, mého strýčka či další tajuplné návnady, mi vyklouzl. Tak elegantně, až jsem začala přemýšlet o tom, že příjmení Ansari možná bude ve Francii trochu běžnější, než jsem ze začátku odhadovala. Jean Paul totiž opravdu vypadal jako normální obyčejný kluk s trochu levicovými názory, ale rozhodně ne jako duše strážící lidstvo po tisíciletí....

Příjemně se s ním povídalo. Asi by bylo hezké se s ním projít Île de la Cité, ponořit se do jeho oblíbených uliček a nechat si povídat o tom, jak katedrálu v devatenáctém století zachránil od zboření a skvěle rekonstruoval Paulův oblíbenec Eugène Viollet-le-Duc. Jenže dneska jsme byli v Praze a já měla v hlavě něco úplně jiného. Ansariho, druhého z Devítky. Toho jiného.

Zazvonil mu telefon v kapse. Omluvně se usmál, vytáhl jej a podíval se na displej. Najednou se rozezvonil i můj mobil. Vytáhla jsem ho z kapsy, ale to číslo na displeji jsem neznala. Asi Šárka z automatu, došel jí kredit, pomyslela jsem si. "Tak to oba vezmeme a vyřídíme, když nám to zvoní najednou," usmála jsem se na Paula a ten přikývnul.

Otevřela jsem nokču. Nebyla to Šárka. Cizí mužský hlas. Těžkopádný. Ale česky hovořící. S přízvukem, který se nedal identifikovat.

"Dobrý den, jsem rád, že jste už po večeři."

Vůbec nečekal na moji odpověď.

"Nyní je potřeba, abychom se všichni setkali, protože vám vysvětlím váš úkol."

"Kdo jste?"

"Je třeba vám to říkat?"

"Je."

"Jmenuji se Ibrahim Saitz. A volám vám ve věci Devítky. Už mi rozumíte?"

"Ano," konstatovala jsem. Někde se musela stát drobná chybka v předpokladech, řekla jsem si pro sebe.

"Dobře tedy. Dorazíte do Lázeňské ulice před kostel Panny Marie. Víte, kde to je?"

"Ten vedle Maltézského náměstí?"

"Tak jest. Dáte se napravo od gotické vstupní brány, obejdete kamennou věž komendy a vpravo směrem na Velkopřevorské náměstí uvidíte malá vstupní dvířka. Těmi vstoupíte dovnitř a zde mne najdete. A ... ehm, samozřejmě přijdete oba."

"Jak, oba?"

"I s Jean Paulem"

"S Ansarim?"

"Jistě, s mladým Ansarim."

"Nezlobte se na mne, ale já už mám dneska takových schůzek dost po krk."

"Nezlobím se, chápu vás."

"Nechápete. Tím jsem chtěla říct, že nikam nepůjdu."

"Za čtvrt hodiny vás čekám, v klidu stihnete zaplatit, číšník už k vám jde," řekl ten hlas, jako by mne před tím neslyšel. Ignoroval mne. Totálně.

A pak zavěsil telefon. Bez rozloučení. Jako by byla samozřejmost, že doklušu, když si nějaký Ibrahim houkne. Začínala jsem toho mít právě tak akorát plné zuby.

Chvilku po mne zavěsil Paul. Byl bledý a díval se někam ... do ztracena.

"Stalo se něco?" zeptala jsem se.

"Právě mi volal... někdo. Někáký člověk, kterého vůbec neznám. Že musíme oba dorazit za ním do nějakého kostela. Že se něco stalo mému otci. Chápete? On věděl, že sedím na večeři s tebou!"

"Jak se ten člověk jmenoval?" začalo mi svítat.

"Takové arabské nebo židovské jméno. Ibrahim."

"Ibrahim Saitz?"

Paul beze slova přikývl a podíval se na číšníka, který před nás položil košíček s účtenkou. Bez hlesu odsunul ubrousek, jímž byla účtenka přikrytá a třemi bankovkami vyrovnal účet.

"Tak, abychom snad vyrazili," podotknul tiše.

Chtěla jsem něco říct. Že na to kašlu. Něco takového. Že nikam nemusíme.

V tu chvíli mi došly dvě věci najednou.

To první byl můj omyl. Mladý Ansari, řekl mi ten hlas. Jistěže. Někdo, koho označují přídomkem mladý těžko bude tím z Devítky. Těsně vedle, Veru.

To druhé jsem si vysvětlit nedovedla. Znovu jsem otevřela mobil. Ano, měl pohaslý displej, byl bez života. Byl vypnutý. A byla bych dala krk na to, že jsem ho vypínala v hotelu a už nezapnula.

Tak jak se mi na něj dovolal? A jak to, že mluvil s námi oběma naráz?

Oba jsme se beze slova zdvihli od stolu a oblékli si bundy.

Duševní masakr v johanitské komendě

Dojít z Újezda na Maltézské náměstí byla otázka chvilky. Ostatně, už jsem jednou dneska kus té cesty šla, když jsme hledali Nosticovu, takže jsme ani nebloudili. Zdá se, že si dneska starou Prahu pořádně projdu. Bylo by to zajímavé, kdyby nám oběma telefonát nevzal všechnu náladu. Paul měl starost o otce, protože ani ten volající sám přesně nevěděl, co se stalo. Jen, že se stalo něco špatného.

"Měli se setkat. Ještě před tím, než se otec potká se mnou. Jenže táta se opozdil. To se mu nestává. A pak už prý jen dal vědět, že je zraněný. Vůbec nevím, co se stalo," mumlal si pro sebe a já jsem zrovna neměla na to, abych ho utěšovala, že to bude všechno v pořádku. Už proto, že jsem sama tušila, že nepůjde o zdvořilostní návštěvu.

Bála jsem se, že ten kostel nepoznáme, že to budeme hledat. Jenže když jsme přišli na Maltézské náměstí, hned bylo jasné, který je ten pravý. Kostel Panny Marie pod řetězem je stavba i na Prahu výjimečná. A na první pohled rozpoznatelná, i když k němu musíte přijít docela blízko, je tak zvláště utopen v zástavbě.

Kostel byl postaven někdy koncem dvanáctého století za vlády českého krále Vladislava II, jenž jeho výstavbu podporoval. Byl první institucí johanitského řádu v Čechách a byl také založen jako významný obranný prvek podhradí, dnešní Malé Strany.

Kláster a s ním i kostel hráli v dějinách Prahy důležitou roli po mnoho staletí a je škoda, že dneska na to tak zapomínáme. Například už jen ten řetěz v názvu. Existuje samozřejmě více variant vysvětlení, jak se řetěz do jména dostal. Tou nejběžnější je, že klášterní fortna byla uzavírána řetězem, od toho také "pod řetězem". Další variantou ale bylo, že z těchto míst se z Malé Strany natahoval řetěz přes řeku na Staré Město, aby lodě neproplouvaly bez placení cla. A nebo také název mohl souviset s Juditiným mostem, který v těchto místech stával a jehož věž měla bránu s řetězem.

A naposled, v těchto místech se setkal Jan Nepomucký se svým osudem a o pár metrů dále s vodní hladinou a smrtí, která mu přinesla svatořečení.

V těchto místech zkrátka starověká Praha končila či spíše začínala...

Tohle všechno jsem říkala Paulovi, když jsme se dívali na monumentální gotické věže spojené štítem. Paula udivilo, že přestavba se zjevně dále posunula až v barokních časech, takže jsem ho upozornila na to, že gotickou přestavbu přerušil vpád husitských vojsk. "Máte to v Praze hezkou směskou," pousmál se Paul, když se díval skrze gotický portál na barokní průčelí kostela. Zdálo se, že naše architektonické libůstky mu vrátily řeč.

"Tyhle věže jsou pevnostní," podotkl po chvíli okukovná.

"No a?"

"Nebudou mít dveře."

"Mají okna..."

"Mají. Ale dveře se do pevnostních věží nedělají," namítl Paul zamyšleně.

Obešli jsme věž zprava. Měla dveře. Malá, nenápadná, dřevěná, pobitá železem. A s klikou. Neřekla jsem na to nic a Paul mlčel.

"Půjdeme dovnitř?"

"Půjdeme," přikývl.

Vzala jsem za kliku a otevřela dveře.

Za nimi byla malá chodba. Taková klasická gotická chodba, řekla bych.

Kamenná, studená, po stranách chodby dřevěné lavice z tmavého dřeva, snad ořechu. Goticky vyřezávané lavice, musím podotknout. A na konci chodby další dveře. Černé jak noc.

Přišli jsme k nim a Paul zaklepal.

Ozvalo se zřetelně slyšitelné "Vstupte" a tak Paul vzal za kliku a dveře se se skřípotem otevřely. Slo to ztuha.

Tentokráte jsme vstoupili do obrovského gotického sálu s nádhernou křížovou klenbou, parketami na podlaze a impozantní knihovnou táhnoucí se podél všech. Otočila jsem se — ne, jen na té vstupní stěně knihovna nebyla, zato tapisérie, kterou jsem neměl čas si prohlédnout. V zadní třetině sálu stál stůl. Jeden jediný stůl. Obrovský, nádherný, úhledně uspořádaný. Vedle stolu globus, vsadila bych se, že otvírací a s lihovinami.

Za stolem někdo seděl, v křesle, obrovském koženém křesle. V místnosti bylo šero, takové žlutavé mihotavé přitímí. Paul šel pomalu k tomu stolu, pak ale vyjeknul bolestí a chytil se za tvář. Už už jsem si představovala ty nejhorší možnosti, co ho mohlo postihnout, Paul se podíval překvapeně na své prsty a pak nad sebe.

"Vosk," ozval se ten hlas. Mluvil česky, ale Paul chápavě přikývl a prsty mnul tu hmotu, co mu skápla na tvář. Skutečně, nad ním v lustru, byl kruh ze svíček, z nichž kapička vosku ukápla dolů přímo jemu na tvář.

"Přijměte prosím místo, když už jste vážili cestu," řekl ten hlas znovu a ze šera vstala postava, aby nám pokynula ke křesílkům. Byli bychom je snad přehlédli, najednou vystoupily ze tmy, jak jsme se blížili ke stolu.

"Vypadá to taky jak na hradě u Drákuly," zašeptala jsem Paulovi, když jsem si sedali do křesílek.

"Omlouvám se, nevykl jsem příliš modernímu interiérovému designu, navíc si nejsem jist, zda by se do těchto prostor hodilo sklo, chrom a plast." odušil muž za stolem. Zjevně mne nepřeslechl.

"A jistě se mnou budete souhlasit, že se v těchto křeslech sedí nadmíru pohodlně," dodal. A jelikož už jsem se uvelebila, musela jsem souhlasit. Dát tyhle křesílka do posluchárny, prodřímala bych i přednášku o statistické analýze bez odporu!

"Bůvolí kůže," dodal ještě pro informaci, jako by tušil, co mi problesklo hlavou. Tím jsem vytušila, proč tenhle nábytkový artikl nebyl vysoko na nákupním seznamu při vybavování poslucháren MUNI.

Paul si odkašlal. "Vy jste nám volal? Rád bych věděl, co je s mým otcem!"

"Jistě, omlouvám se za moji nezdvořilost. Odpuštěte rozržitému starci, jehož čas přeci jen plyne poněkud jinak. Jmenuji se Ibrahim Saitz a jsem vrchní bezpečnosti Devítky. Pokusím se vám vyložit důvod, proč jsem vás sem

předvolal, takže mne prosím chvíli nepřerušujte. Na dotazy bude prostor později," odkašlal si a upil ze skleničky průzračné tekutiny.

Dívala jsem se fascinovaně na tu skleničku. Jednoduchá, krásná, ale rozhodně ne nová. O pár set let, vsadila bych se, že ne nová. Všechno tady bylo takové.

"Pane Ansari, vy to ještě nevíte. Ale váš otec Bernard Ansari je členem společenství, které poskytuje jisté služby světu i sobě navzájem. Říkáme mu Devítka podle toho, že má devět hlavních představitelů a jedním z nich je i váš otec. Bohužel, váš otec byl zavražděn."

Paul vytřeštil oči. "Cože?"

"Říkal jsem vám, že na dotazy bude prostor později. Ale chápu, že je to pro vás šok. Prosím, napijte se vody, pokud libo," ukázal Saitz na karafu vody a skleničky na stole. Chytla jsem Paula za ruku. Na rozdíl od něj jsem totiž tušila, že smrt jeho otce je menší část těch problémů, která nás ještě dnes čeká. Protože jsem pochopila, že smrt Paulova otce by nám jeden z Devíti neoznamoval.

"Váš otec přišel o život při službě Devíti. Nyní se pokusím vám stručně vysvětlit, proč je to tak důležité a co po vás chci. Devět neviditelných je sdružení založené před šesti tisíci lety a jeho účelem je kontrolovat určité poznatky, vědomosti a znalosti, jejichž zneužití by pro lidstvo jako celek mohlo mít fatální důsledky. Je zřejmé, že z této podstaty se čas od času objeví jiná skupina, která by naopak tyto poznatky chtěla získat, nebo je tu jistá šance, že se k jejich získání v dohledné době dopravují. Naším úkolem je takovéto riziko zažehnat."

Paul seděl a sklenička se mu v ruce třásla. Snad ji nerozbije, napadlo mne.

Saitz mezi tím pokračoval: "A také se čas od času objeví skupina, kterou napadne, že odstranit nás, je dobrá cesta k těmto povědomostem, jež strážíme. A také, jistěže čas od času, se najde někdo, kdo od myšlenky přistoupí k činu, na což jsme vcelku obstojně připraveni a nadání schopnostmi, v nichž se nám těžko může smrtelník rovnat. Znepokojivé je, že v posledních letech se útoky vůči členům Devítky stupňovali a došly tak daleko, že začaly být v parciálních oblastech úspěšné. Pokus o vraždu vašeho strýce Martina Vaterbiho nebyl sice ad-facta úspěšný, ale prakticky nemáme povědomost o jeho momentálním působišti, což je, dovolte mi to říci, pro nás nezvyklé. Pak tu máme dokonanou vraždu vašeho otce Bernarda Ansariho. A když říkám dokonanou, tak tím myslím dokonanou. Víš otec, Paule, byl zavražděn tak, že už nemůžeme počítat ani s jeho znovuzrozením, což je základní doktrína, jíž se řídíme. Nanejvýš znepokojivé je, že dokonce ani netušíme, jak k tomu došlo. "

Saitz zavrtěl hlavou, když viděl, že Paul se chystá se zase na něco zeptat a já jsem natáhla ruku, abych Paulovi vzala skleničku z ruky. Nenesl to moc dobře.

"Mně jako vrchnímu bezpečnosti přináležejí úkol všechny záležitosti objasnit a uvést svět znovu do rovnováhy. Za tímto účelem jsem se rozhodl sestavit několik týmů, které mi v tom budou nápomocny. Jeden z nich bude vaše dvojice. Důvod je prostý. Jste osobně zainteresováni na objasnění našich problémů a máte k nim i řadu osobních předpokladů. Tak, nyní je prostor na vaše otázky."

"Zbláznil jste se?" vyhrkl Paul dříve, než jsem si stihla já zformulovat svoji otázku, u níž jsem chtěla být méně expresivní a více věcná, ačkoliv musím přiznat, že její obsah měl být stejný.

Saitz pokrčil rameny. "Takže jsme přešli od fáze mého výkladu do fáze mých důkazů. Abyste mne nechápali špatně. Devítka nikdy neposkytuje důkazy o své podstatě. Nikdy a nikomu. Fakt, že jsem se rozhodl učinit výjimku, je výjimečný sám o sobě a poukazuje více na vážnost situace, než cokoliv jiného. Samotným poskytnutím těchto důkazů se stáváte součástí událostí a nemůžete z nich už zaživa vystoupit, protože to nemohu připustit. Abych tuto moji myšlenku ještě více konkretizoval a rozvedl: pokud odmítnete spolupracovat, vymažu veškerou vaši existenci. Ne, že vás zabiju, ačkoliv tak byste to také mohli chápat. Způsobím, že jste nikdy neexistovali. Osobně to беру jako můj finální důkaz pro případ, že by vás naléhavost mé zvěsti nepřesvědčila. A jako své selhání, abych byl upřímný, protože naléhavost přesvědčování je jedním z předpokladů mé funkce. Takže?"

"Co takže?" přeptala jsem se tentokrát dříve, než Paul.

"Takže důkazy?"

"Znamená to, že se teď můžeme zdvihnout a odejít?"

Saitz se usmál: "Ne."

"Nedáváte zrovna moc velký výběr."

"Výběr je obecný problém evropské kultury. Dávám vám realistickou nabídku. Dobře tedy. Pane Ansari, můžete mi říct, jakým jazykem na vás hovořím?"

"Francouzsky, samozřejmě," řekl Paul.

"A vy slečno, můžete mi říct, jakým jazykem na vás mluvím?"

Podívala jsem se mu do očí. Bodavě, pichlavě. Tak, jak jsem se dívala do očí Markovi, když mi vysvětloval, že najít ho na koleji v posteli s Mirkou není akt neúcty a symbol našeho rozchodu. Marek ten pohled neustál. Saitz ano.

"Česky," odpověděla jsem.

"Vidíte, to jednodušší máme za sebou. Každý z vás si myslíte, že na vás mluvím vaším rodným jazykem. Ve skutečnosti na vás nemluvím ani jedním. Mluvím na vás mentalikou, něčím, co je univerzální každému lidskému mozku. Ve skutečnosti tu ani nejsem. Což je tvrzení, ke kterému bych měl dodat něco závažného, abyste si nemysleli, že mluvíte s naprostým bláznem. Takže pokročíme k dalším důkazům, prosím následujte mne," řekl Saitz a my oba jsme vstali.

V tom okamžiku mi podlaha ujela pod nohama, stěny knihoven se kolem nás začaly řídit někam do temnoty a strop vylétnul vzhůru. Překvapilo mne to natolik, že jsem spadla na něco, co vzdáleně připomínalo vodu, ale asi to byla opravdu nějaká podlaha.

"Omlouvám se, nemuseli jste vstávat. Nevyjádřil jsem se přesně, fyzicky nikam nemusíte a proskoky jsou pro nezkušené vždy poněkud dezorientující. Už můžete otevřít oči." slyšela jsem Saitzův hlas.

Otevřela jsem oči.

Nadechla se.

A začala jsem křičet.

Konec přichází s vykoupením

Pode mnou bylo něco jako voda. Lesklý azurov-modrý povrch, zvlněný, zároveň zrcadlící, zároveň opalizující, střídající všechny odstíny, které jsme uvykli připisovat modři. Hrůzostrašný a nádherný. Podívala jsem se někam, kde jsem předpokládala obzor, ale všechno se rozebíhalo, utíkalo to před mým pohledem tak, že se nedalo na nic zaostřit, na nic podívat přímo.

Hlava se mi točila, oči mne pálily, ale přesto jsem je křečovitě držela otevřené, než jsem k rozpáleným víčkům musela přitisknout ruce a vytírat si z očí něco, co mne škrábalo jako písek a co nikde nebylo a bylo všude.

Pak se ta všehomodrost začala rozplývat. Ne tak obyčejně, jako by z jedné strany uplývala pryč a něco jiného ji nahrazovalo, rozplývala se, jako by se zprůhledňovala. Modrou barvu nahrazovala okrová se šedou. Dívala jsem se na pláž a v dálce se tyčilo město. Stála jsem ve vzduchu, mimo to všechno, měla jsem pocit, jako bych stála na té pláži ale viděla jsem jí tak, že jsem musela být mimo ni, někde stranou.

Za pláží se táhnul pás zeleně, tenký, úzký, protože hned za ním začínalo město. Žádné, které bych znala, žádné, které by mi připomínalo nějaké pozemské město. Veliké domy z kamenů, střechy hrající všemi barvami, široké bulváry plné pohybujících se teček. Pak dorazila vlna vůně. Každé město nějak voní. Tohle vonělo... jinak, než města, která znám. Vonělo. To bylo to nejlepší, co mohu o té vůni říct. Vonělo květinami, hlínou, vodou, kouřem, ohněm lidmi a zahradami. Nesmrdělo benzínem, exhalacemi komínů, auty. Už jsem si toho všímala. Vypadalo jinak. Vonělo jinak. Ale obrovské... bylo obrovské. Megapolis. Nedohlédla jsem konce.

Někdo se dotkl mého ramene. Otočila jsem se. Ibrahim Saitz stál krok za mnou v černém splývavém plášti, zachmuřenou tváří. Teprve teď jsem mu poprvé viděla pořádně do tváře. Byl starý. Neidentifikovatelně starý. Vrásky mu

brázdily tvář, paprsky rýh se rozbíhaly od očí a ztrácely se ve fousech, zatímco svraštělé tělo stále končilo v bujně i když bílé kštici.

"Jsme na místě," řekl Saitz.

"Na místě kde?"

"V tomhle městě jsem se narodil ještě před tím, než jsem se stal nesmrtelným. Úplně poprvé. Tam někde, vidíte? Ve čtvrti Bársů. To znamená něco jako Zahradní čtvrtě. Odsud to nemůžete vidět, ale je plná zahrad kolem domů, je možné těmi zahradami procházet, obdivovat stromy. Miloval jsem Bársů, jak by také ne, vyrostl jsem tam."

"Proč mi ukazujete, kde jste se narodil?"

"Neukazuju vám, kde jsem se narodil, pouze jsem se nostalgicky pozastavil nad místem mi drahém. Toto město se jmenuje Altia. Vy ho budete znát pod řeckým jménem Atlantis."

"Tohle že je bájná Atlantida?"

"Tohle je Atlantida v okamžiku, kdy se teprve bájnou stávala."

"Jak to myslíte?"

Saitz mne předešel a rukou ukázal před sebe, od obzoru k obzoru: "Takhle."

Dívala jsem se.

Vypadlo to, jako eroze. Jako by se domy, ulice, stromy, lidé, začaly pokrývat hnědou rzí, která se vynořila odnikud. Najednou všechno přede mnou se začalo zamířovat tou rzí, jako by se sama podstata hmoty přede mnou měnila. Všechno se drolilo, propadávalo do sebe, propadávalo do nicoty. A pak přišla vlna vzduchu, která s sebou nesla puch a zvuky. Obrovský smrad, zápach, dusivý hnus, který neumím k ničemu přirovnat a zároveň kvílení, jekot, nářek, dusot, úpění, rány a cokoliv, na co si jen je možné ve zvucích pomyslet.

Uvědomila jsem si, že musím stát notně daleko, když je odstup obrazu a zvuku tak veliký. Ve chvíli, kdy se mi už před očima všechno propadalo do sebe a do nicoty, najednou, postupně i následovně, vše ve víru, v momentu a v beztvarosti i rzivosti, na mne teprve zvuky i pachy začaly doléhat.

Nebylo to, jako exploze atomové pumy. Žádný kruh, který by pohlcovал a spaloval. Eroze, propad, rozpad, vše najednou, bez viditelného epicentra. Šílenství.

Zavřela jsem oči a počítala, abych se uklidnila. Abych to byla schopná vůbec nějak přijmout. Když jsem je znovu otevřela, už jsem viděla jen stěny vody, obrovské vlny a masu kapek a tříště, která se hnala proti nám. Znovu jsem se rozkřičela, úlekem a strachem, skočila jsem za Saitzem, ale pohybovala jsem se, jako bych plavala v medu. Zavřela jsem oči, když stěna vodní masy dosáhla místa, kde jsem stála...

... a když jsem je znovu otevřela, stáli jsme se Saitzem vysoko nad vodní hladinou.

"Už mne chápete? Právě jste sledovala, jak zanikla moje civilizace. Jenomže to, co vy jste viděla ve zlomcích vteřiny, trvalo ve skutečnosti celá léta. Takhle zemřelo dvacet milionů lidí. A tohle je důvod, proč vznikla Devítka. Proč strážíme lidstvo, aby svou vlastní hloupostí něco podobného znovu nedopustilo. "

Mlčela jsem a zírala jsem do míst, kde jsem naposledy viděla město. Možná už jsme byli někde úplně jinde, možná i jindy, nevěděla jsem, ale na ten zážitek se nedalo nic říct. Jakákoliv slova by byla hanlivá, svatokrádežná a zbytečná.

Nechal mne mému mlčení, dokud jsem nesebrala všechnu svou odvahu nadechnout se a zeptat se: "Proč... proč se to stalo?"

"To je dobrá otázka. Protože svět se dostal z rovnováhy. Svět udržuje v rovnováze řada sil, které působí nejrůznějšími směry. V momentě, kdy se nějaká taková síla stává silou vůdčí, hybnou, vychyluje se svět z rovnováhy. V momentě, kdy se svět dostává z chaosu protichůdných tendencí, sil a trendů, vychyluje se ze svého ustáleného chodu. A hrozí, že se dostane někam, kde nemůže fungovat. Že se tím vychýlením překulí do zmaru. Úkolem Devítky je obnovovat rovnováhu. Napomáhat jí. Odvádět svět z cesty uzurpujících tendencí a sil, které ho mohou zničit. Nedovolit jedinou nadvládu, podporovat rozmanitost. A to je to, v čem Altia selhala. V čem si její civilizace nedokázala poradit."

"Proč to nedokázala?"

"Byla příliš unešená svou všemocností, silou a důvtipem. Domnívala se, že pochopila podstatu světa a že ji může využít ve svůj prospěch. A ve své pýše si nepřipustila, že její poznání v řadě aspektů bylo povrchní. Pýcha předznamenala její pád. Jednostrannost znamenala, že nebylo jak jí ukázat znovu správnou cestu, protože nikdo neposlouchal. Do posledních okamžiků své zkázy byla Altia přesvědčená o své dokonalosti a výjimečnosti. A když se probrali alespoň ti nejdůvtipnější a nejbystřejší, nejprozíravější, už se nedalo sejít z té cesty zkázy. Setrvačná síla byla příliš velká. Altia nemohla pro svět udělat nic jiného, než vypustit Devítku jako varování a zároveň strážce. Tehdy jsem přijal já a moji druhové svoji roli."

"A co chcete po mně?"

"Mohu to tedy brát tak, že naléhavosti mé zvěsti už věříte."

Beze slov jsem přikývla.

V tom okamžiku oceán kolem mne zmizel a v tu chvíli jsem stála před křesílkem ve věži kostela. Tentokrát se mi hlava tolik nezatočila, zdá se, že tím prvním proskokem chtěl Saitz pouze udělat dojem. Ohlédla jsem se. Paula jsem nikde neviděla, ale celá místnost vypadala tak, jak jsme ji před několika staletími opustili.

"Ještě s Paulem probíráme některé detaily, nebojte se o něj, za chvíli bude zpět," pochopil Saitz můj pohled.

"Nyní přejdeme k třetí fázi, tedy k tomu, co já po vás budu chtít," opřel se Saitz ve svém koženém křesle a zaklesnul prsty do sebe.

"Chci, abyste něco našla."

"Co?" opáčila jsem ihned.

"Niuunburg," odpověděl Saitz prostě.

"Niuunburg?" vydechal jsem překvapeně? "Widukindův 'suburbio Niuunburg'?"
Proč uprostřed chvíle, kdy se podle vás svět řídí do záhuby, zabíjí vaše lidi,
najednou hledáte Niuunburg? Proč vás najednou zajímá nějaká záhada
českého středověku?"

"Máte cit na dobré otázky. A tahle si zaslouží, abych vám ji zodpověděl,"
pousmál se kysele Saitz.

Sub urbio Niuunburg

Saitz se pohodlně opřel ve svém křesle a podíval se na mne. Chvíli mlčel, jako by si v hlavě rovnal myšlenky, než začal s výkladem a v tu chvíli mojí hlavou pádily všechny myšlenky o novohradském problému spolu se vzpomínkou na Dušana Třeštíka.

"Novohradská záležitost je poněkud záhadou i pro nás, ačkoliv to neradi připouštíme. Abyste mi rozuměla. Z určitých důvodů a jistými postupy, s jejichž podstatou se seznámíte později, se umíme velmi přesně a rázně dobrat skutečné podstaty určité události. Bohužel nikoliv v tomto případě. Což je znepokojující samo o sobě, ale své důvody to má. A právě proto potřebuji vaši pomoc, protože v tomto případě máte větší šance na úspěch, než kdokoliv z Devítky. Příliš jsme si navykli na svou jasnozřivost a nyní, když ji použít nemůžeme, jsme jak hluší a slepí."

"Ale pomoc v čem? Proč je novohradský problém tak důležitý?" zeptala jsem se, protože už jsem si zvykla, že Saitz mluví o něčem, co nechápu a půjde-li mi to dobře, pochopím jeho slova nejdříve za pár hodin.

"Oficiální historie říká, že pod Novým hradem došlo k usmíření mezi Otou a Boleslavem, oběma prvními tohoto jména."

Přikývla jsem, to vím. Jedna z největších bitev českých dějin a vybojovaný zápas o samostatnost.

"Obě strany požadovaly záruky. Oto požadoval mimo jiné zaslání posvátné nastolovací listiny českých knížat a Boleslav ji spolu se zemskou berní vyslal do Němce jako záruku své dobré vůle. Cestou z Prahy po zemské stezce vedoucí údolím Ohře byl konvoj přepaden, vojáci povražděni a jak stříbro, tak nastolovací listiny se ztratily. Stalo se tak krátce poté, co konvoj vyrazil z Nového hradu. Tenhle incident obě strany málem uvrhl ve válku a chtělo to mnoho diplomatického úsilí, aby se situace urovnala."

"Budiž. O tomhle oficiální historie neví a je to zajímavá hypotéza. Ale co vás na tom trápí? Potřebujete stříbro?"

"Na stříbro vám kašlu," odfrkl Saitz a byla bych ho napodobila, kdybych se

neupomněla na zůstatek svého účtu.

"Tak co chcete?"

"Ty listiny!"

"Proboha proč?" vydechla jsem překvapeně.

"Obsahují konstituci Devítky. To, jak jsme vznikli. Jak a jakou silou jsme byli ustaveni."

"Chcete říct, že se sentimentu hledáte pár pergamenů a kvůli tomu všechno tohle?"

"Kéž by. Kdo ví, jak jsme vznikli, ví i, jak nás zničit. A když nás zničí, nezůstane z civilizace kámen na kameni. Proto potřebujeme ty listiny."

"Nemáte kopie?"

"Ne. Nelze je zkopírovat. Kopie není k ničemu. Potřebujeme originál."

Nezeptala jsem se proč. Vzala jsem to jako fakt.

"Měli jste si je lépe hlídat," poznamenala jsem.

"Děkuji za moudrou radu, slečinko. Na jednu stranu to bylo tehdy nesmírně důležité a my jsme nenašli jinou cestu. Na stranu druhou nás uklidňovalo, že není snadné ty dokumenty zneužít. Oto rozhodně nedisponoval ničím, jak pochopit jejich smysl. Jen věděl, že pro nás mají význam, kvůli němuž neporušíme domluvy jen tak. Jenže dneska... je situace jiná. Proti nám stojí někdo, kdo... "

Saitz nechal plynout slova do ztracena, oba jsme seděli v pohroužení do představ, co by se stalo, kdyby ten někdo...

"Když najdu Nový hrad... Najdete ty listiny?" vrátila se mi do otázek moje pragmatičnost.

"Nevím," zavrtěl hlavou Saitz. "Už jsem říkal, že nejste moje jediné želízko v ohni. Ani tahle informace nemusí být jediná, která povede k cíli. Ani k němu nemusí vést. Ale věřím v ní nejvíce."

"Ale..."

"Není žádné ALE. Viděla jste, co se stalo? Viděla jste Altii? To samé přijde. Ne za tisíc let, ani za století. Ani byste nestihla mít děti!"

Nezdálo se mi v tu chvíli moudré připomínat, že co se mých dětí týká, nejsme zrovna ve spěchu. Cítila jsem, co myslel.

"Jenže já po tom nemůžu pátrat. Nemám na to ani čas, ani peníze! Musím do školy a mám před sebou zkoušky!"

Saitz beze slova ukázal na stůl. Ležela na něm tlustá obálka. Vzala jsem ji do rukou. Krémový silný papír, nebyla zalepená. Byla v něm sada dalších dokumentů, papíru, kartiček. Vytáhla jsem to a rozevřela jeden z papírů. Logo Masarykovy univerzity jsem poznala okamžitě. Tři tituly a jméno rektora Petra Fialy hned poté. Papír jsem očima jen přelétla. Rozhodnutí o povolení odkladu studijních povinností. O rok. Pak drobnější plastová kartička stříbřité barvy. Logo MasterCard. Pod ní další. Zlatá. Visa. Platební karty.

Zdvihla jsem oči na Saitze.

"Předpokládám, že tím jsme oba dva zmíněné problémy vyřešili. Odklad studia nebude problém v případě potřeby prodloužit, nemyslím, že by mému přání vaše univerzita nevyhověla, na to byla moje podpora při opravě vašeho univerzitního kampusu příliš vítaná. A k těm platbním kartám. Nemají žádný myslitelný limit. Jejich použití umíme šikovně zakrýt před nepovolanými zraky. Věřím také ve vaši soudnost. Přesto, kdybyste pocítila nutnost kupovat na tyto karty celou jachtu nebo let do vesmíru, pokuste to se mnou předem konzultovat."

Přikývla jsem. S tou jachtou to nebyl špatný nápad. "Dá se na tu kartu koupit garzonka v Brně?" pomyslela jsem si...

"Dá," přikývl Saitz, jako by mne slyšel. "A tím se dostáváme do čtvrté fáze našeho rozhovoru, jestli to chápu dobře."

Mlčela jsem.

"Obchod," doplnil vcelku zbytečně. "Laskavost od vás ke mně by měla vyvážit laskavost ode mne k vám."

"Máte nějakou nabídku?" zeptala jsem se.

"Záleží na vás, řekněte si, co by vám přišlo adekvátní. Jsem flexibilní v podobě mé odměny."

"Dobře tedy. Za prvé, pomůže to Martinovi Vaterbimu?" nadechla jsem se....

"To nevím. Ale nevím o ničem lepším, co by mělo šanci mu pomoci."

"Za druhé mi řeknete, kdo je můj otec," pokračovala jsem.

... Saitz okamžitě zavrtěl hlavou, "berte tu garzonku, kupte si hezký čtyřpokoják v centru, ale na tomhle se nedohodneme, v tom jsou mé instrukce velmi jasné."

Přikývla jsem. Některé pochody a procesy jsem už dneska začínala chápat.

"Takže jinak. Jsem žena, sama bez vztahů a známostí na těch správných místech. Už mi rozumíte?"

Saitz právě chápavě nevypadal: "Myslíte, abych vám našel vhodného ženicha?" zeptal se nepřesvědčivě.

"Vy sám jste ženatý?"

"No, poslechněte, neberte si to zle, ale nejsme rovná partie..." začal opatrně.

"To nejsme. V sociální inteligenci hrubě zaostáváte," usmála jsem se. "Ženicha nechci a až budu chtít, jistě se neobrátím na vás."

Saitz vypadal, že si notně oddechl.

"Myslela jsem to jinak. Dostuduju a ať budu jakkoliv dobrá, bude trvat hodně dlouho, než se s něčím prosadím. Potřebuji pomoc do začátku. Chápu, že nebudu moci zveřejnit, co najdu. A že i když bych to zveřejnila, nikdo tomu neuvěří. Dejte mi něco jiného, ale něco mi dejte. To je všechno, co chci. I když, když jsme už domluvili ten byt, jsem s ním srozuměna," dodala jsem rychle.

Saitz přikývnul. "Rozumím. A souhlasím. Něco vám dám," a pokynul rukou znovu na stůl. Zase na něm ležela obálka. Ten stůl byl učiněné naleziště obálek.

Vzala jsem ji, zase krémový silný papír, nezalepená. Vytáhla jsem papír, už na

ohmat jiný, kvalitnější, než z té předešlé obálky. Tentokrát jsem logo musela chvíli zkoumat, než mi došlo, že se dívám na znak Officia katolické církve. Papír byl v latině. Ani jsem se nenamáhala si to slabikovat: "Co to je," zeptala jsem se.

"Něco, co by mohla být odměna pro vás. Dostatečná odměna, pokud jsem správně vyrozuměl vaší motivaci. Pepažský stolec vám tímto umožňuje vstup do archivů církve."

"A co tam mám hledat?"

"Na dalším dokumentu máte vše sepsané. Najdete tam historii prvních českých pohanských panovníků. Ne sice kompletní, ale velmi rannou. A také zlomky věnované slovanskému náboženství. Sepsáno nezávisle na sobě Martinem z Bragy, svatým Kolumbánem a adalbertovou misijí. Uděláte z toho velmi impozantní dílo, to vás mohu ujistit. A velmi obstojně ozdrojované."

Podívala jsem se na ten papír. Věřila jsem mu. Už těch pár jmen a letopočtů vypadalo na impozantní data.

Papíry jsem znovu zasunula do obálky.

"Jsme tedy domluveni," usoudila jsem a Saitz přikývl.

"Jaký bude další postup? A co Paul?"

"S Paulem jsme se dohodli rovněž a k oboustranné spokojenosti. Až vyjdete ven, potkáte se. Měl jsem dojem, že dohodu věnovanou ocenění vaší laskavosti bychom měli vést mezi čtyřma očima, takříkajíc v soukromí. Spolu samozřejmě sdílejte, co uvážíte, váš cíl je stejný. A další postup? Na stole máte obálku. Třetí. Poslední. Slibuji." Podívala jsem se. Skutečně, byla tam další obálka.

"V té obálce máte letenky. Letadlo vám letí za necelé dvě hodiny, to krásně na Ruzyň stihnete. Poletíte do Lisabonu. Na letišti si vezmete taxík a jako adresu udáte Sintru. Až vyjedete z Lisabonu a ocitnete se na čtyřproudé silnici, řeknete taxikáři, že chcete zavést do Alaspalkleita. Už bude vědět, co a jak."

Hmátl a jsem do obálky. Letenka.

"A co tam?"

"Tam se vám pokusí De Vero poskytnout pár vodítek k vašemu pátrání a poučí vás o metodách, které používáme. Abyste je v tomto případě mohla zkombinovat s těmi vašimi. A zbytek... už bude na vás. Dozvíte se, co víme." Přikývla jsem. Další jméno do skládačky.

"A když vás budu potřebovat kontaktovat?"

"Z libovolného telefonu zavoláte na číslo 9."

"Tak jednoduše?"

"Tak jednoduše," přikývnul. "Máte ještě nějaké otázky?" přeptal se.

Zavrtěla jsem hlavou.

"Tak, v tom případě je na čase se rozloučit," řekl a vstal. I já jsem se začala zdvíhat, měla jsem co dělat, aby mi obálky nezačaly padat. Podali jsme si ruce.

"Teď je na čase říci, že vám přeji mnoho štěstí."

"Asi je na čase říci, že i já vám," řekla jsem a Saitz se tentokrát neusmál.

Napadlo mne, že je chováním, přes tu všechnu nepodobnost, Martinovi vlastně docela podobný.

"Paul na vás čeká za dveřmi," dodal a pustil mou ruku.

Otočila jsem se a bez ohlédnutí jsem prošla dveřmi a chodbou ven do pražské chladné noci. Opravdu. Pavel tam stál.

Vypadal... Nu, vypadal hodně otřeseně.

"Jsi v pořádku," zeptal se mne, což od něj bylo opravdu milé, řekla bych, že jsem byla v lepším stavu, než on. "Neboj, jsem. Co ty?" Přikývnul. Zdálo se mi, že si chce mlčet.

Otočila jsem se zpět ke dveřím. "Měl jsi pravdu, Paule. Tyhle věže nemají dveře," řekla jsem. Obrátil se také a na tu zeď, která šla bez přerušení, bez jakéhokoliv náznaku po nějakých dveřích, se podíval s naprostým klidem: "Vždyť jsem to říkal..."

"Napadá tě něco?" zeptal se mne.

"Napadá," připustila jsem.

"Co?"

"Básnička. Skvěle se teď hodí k tomu, na co myslím. A tebe?"

"Že pojedem na letiště. A básničku mi můžeš rovnou recitovat."

Byla česky.

Tentokráte česky nerozuměl. Ale myslím, že smysl chápal.

*Ach Čechy krásné, Čechy mé!
Obraze rámu prastarého,
Kolikrát vytrhli tě z něho,
Že odprýskaly barvy tvé
Až po tmu hrobů. A v den slavný
Znovu pro zraky žárlivé
Napjal tě rámař starodávný.
Ach, Čechy krásné, Čechy mé!*

Vražda v lese

"U Svantovíta," zaklel jáhen Řehoř a pokřižoval se. Pak, když si uvědomil, co řekl, překřižoval se ještě jednou. Pro jistotu. V téhle situaci to nemohlo škodit. Kletí ke staroslovanským bohům bylo dneska nejmenším problémem.

Zděch se překřížoval také. Svantovíta přeslechl. Zato erbu si povšiml. S erbem vyšitým na svrchním plášti chodil málokdo. Znamení urozeného pána představoval fakt, že si plášť mohl dovolit, tak k čemu se vyšívát s erbem. Vojáci měli erb na štítě, to stačilo. Když, tak na praporci.

Půltucet mrtvých vojáků měl erb na štítě, jak se patřilo. Erb s orlicí. Vojáci knížete Boleslava. Jen ten sedmý. Od počátku se choval jinak. Možná je to mělo varovat.

Vlastně to byla skvěle vymyšlená past. Dva vozy se drkocaly rozbahněnou zemskou stezkou, včera večer sprchlo a i když se nebořily hluboko, sjet z cesty by nemohly. Právě tohle místo bylo ideální. Zděch se svými muži tu přesekali a pokáceli pár stromů, jimiž zahradili cestu. Snažili se, aby to vypadalo, jako následek včerejší bouře, jako polom.

I tak by neměl Zděch a jeho čtyři kumpáni žádnou šanci. Jáhen Řehoř se počítat nedal. Překvapení nepřekvapení, proti vojákům na koních a ve zbroji nebyli rovnocennými soupeři. Jenže Zděch měl překvapení, které si přivezl z boje s uherskými kočovníky. Luky. A šípy.

Čekali na skále stínící cestu, na výšku muže vysoko. Tak, aby stříleli z převýšení, aby byli dost blízko cesty a zároveň je nebylo snadno vidět. Vojáci se museli otočit. Kdyby jim Zděch dal šanci. Nedal. Nechtěl dát.

Zděchovi muži stáli tiše schovaní, když vozy přijely k záseku a vozkové se začali překřikovat, kudy to objedou, nebo zda bude lepší stromy odstranit. Vojáci zůstali v sedle. Mohla to být past a obezřetnost byla na místě. Zděch taky slyšel, jak to jeden z vojáků zakřičel na vozku, který namítal, že kdyby vojáci sesedli a ruku k dílu přiložili, dříve by projeli.

Zděch s nimi musel v duchu souhlasit. Kdyby to bylo obyčejné lapkovské přepadení, měl by ten voják pravdu. Zachránili by se. Pětici pěších mužů by přes všechny úpěnlivé modlitby jáhena Řehoře rozsekali zkušený knížecí žoldáci. Sekali by z koňů, dlouhým mečem. Měli dobrou zbroj. A bojovali by o vlastní život.

Jenže Zděch býval taky voják. A nebyl takovým zoufalcem, aby útočil na vojáky knížete, kdyby si nebyl jistý, že se nemůže nic stát. Však také, když za ním poprvé Řehoř přišel, váhal, jestli ho nemá vyhodit. V jeho prospěch nerozhodlo ani tak to, že jáhen Řehoř byl staršovce synovec. Spíš to, že Zděch v plánu neviděl chybu. Chytře to vymysleli.

Tu informaci zaslechl Řehoř náhodou, když poklízal po noně v kostele svatého Jiří na Pražském hradě. Stál ve tmě, neviděli ho. Původně je nechtěl rušit, protože Martina z Wartbergu od vidění znal. A nikdy se mu nechtěl připlést do cesty nevhod.

Ne proto, že Martin z Wartbergu byl Boleslavův nejbližší družiník a jeho slovo mělo v České zemi stejnou váhu, jako Boleslavovo. Hlavně proto, že Řehoř věděl, jakou práci pro Boleslava dělá. Martin z Wartbergu byl pánem sítě vyzvědačů, kteří jemu a skrze něj i panovníkovi přinášeli zprávy o všem, co se dělo v zemi i v Říši. A Řehoř věděl, že tyhle informace, když se získávají za peníze, tak je to za levno.

Byl by diskrétně zakašlal, kdyby ihned nezačali mluvit o něčem, co živí znát nemají. O transportu berně, kterou Boleslav přislíbil zaplatit Otovi za zemský mír. Téměř dva veletucty hřiven stříbra přislíbil zaplatit Boleslav za smír a za privilegia, jimiž ho Oto v říši má obdařit. Nejenom v kostele svatého Jiří se s netajenou radostí mluvilo o tom, že tahle berně by mohla zemi přinést biskupství blíže, než v Mohuči. Však si také svatojiřští brousili zuby na to, že biskupství by mohlo být přímo u nich, ačkoliv, jak Boleslav napomínal Děpolta, na to je ještě brzo mysliti.

Martin z Wartbergu vysvětloval tomu druhému, kudy pojedou. Jak zajistí převoz do Sedlece zemskou stezkou, kde se k transportu přidruží větší ozbrojená družina. Ano, bylo by lepší jet Slezskou stezkou, než Lužickou, říkal Martin. Byla by to pohodlnější cesta, ale nepřátelé nás čekají v Říši, cestou na Naumburg. Bude lepší projet stezkou po Ohři... Ten druhý poslouchal a přikyvoval. Řehoř zůstal ve stínu, bez dechu, nervozní z tajemství, které slyšel.

Tak nervozní, že nemohl usnout. Tak dlouhou se převaloval v dormitoři, až vyšel ven na vzduch, kde se mu konečně rozsvítilo. Že takhle jasné boží znamení se mu příště nepříhodí. Protože takováhle informace... inu, kdo by mohl vědět, co s ní? Jistě, Zděch. Do dormitoře se už nevrátil. Nebylo, proč.

Sedm mužů skolil Zděch a jeho lidé třemi salvami. Vojáci měli přednost. Byli nebezpečnější. Oba vozkové svoji šanci záhy propásli, když je nenapadlo seskočit z vozu a prchat krušnohorským hvozdem — pak už je našly šípy.

Až do momentu, kdy pětice mužů seskočila ze skály, zatímco Řehoř se z ní pracně a prazvláštne škrábal, šlo všechno jak na drátkách. Řehoř se Zděchem sledovali, jak ostatní lapkové procházejí padle muže a ty, které šíp neusmrtil, zkušeně podřezávají. Lapkovské řemeslo nebylo o soucitu a svědci vždycky znamenají problémy. Zejména, když jde o svědky vládnoucího knížete.

Problémy se projeví až u toho sedmého těla. U sedmého muže.

Zděch si ho povšimnul už dříve. Když se vojáci jeli podívat na přesek, jako jediný tenhle muž zůstal vzadu. A pak, když Zděch mávnul rukou a on i jeho kumpáni zaujali střeleckou pozici a pozdvihli luky, tenhle je jako jediný uslyšel. Uslyšel? Nebylo co slyšet. Dávali si pozor. "Sebejistota zabíjí," říkával Zděch a opatrností nešetřil. Založení šípů na tětivu nedoprovodil jediný hlásek, jediný zvuk. Jenže ten sedmý ... stejně najednou tasil. Stejně otočil koně a postavil se v třmenech, z čistajasna, jako by zahlédl to mávnutí, ale to nemohl, protože byl zády. Stejně zavolal na ostatní.

No, nakonec to bylo jedno.

Zděch ho trefil první ranou do hrudi a ostatní nedojeli ani na deset kroků od skály, na které stáli. Nic to na jejich osudu nezměnilo, odplivl si Zděch, rozmrzelý tou smůlou. Nakonec je to dobře, říkal si Zděch. Nemusel zabíjet zezadu, jako zbabělec. Stříleli do hrudi.

Když jeden z jeho kumpánů, Dněstr, otočil toho sedmého, místo hbitého řezu nožem uskočil, jako by ho uštknulo. "Zděchu, Zděchu, sakra, pojď se podívat. U psí mateři..." koktal Dněstr.

Zděch s Řehořem přišli blíže.

"U Svantovíta," zaklel jáhen Řehoř a pokřižoval se.

Zděch se překřižoval taky. To v téhle situaci nemohlo škodit.

Erb vyšitý na prsou pláště byl sice zalitý krví a umazaný od bahna, ale stejně byl rozpoznatelný. Jedno svislé stříbrné břevno, za ním dvě břevna zkřížená, to vše na červeném poli.

Ten sedmý muž byl Martin z Wartbergu, druhý nejmocnější vládce říše rozkládající se od Chebu přes Prahu, Olomouc, Tatry a Krakov až ke kyjevským Červeným vrchům.

Tělo se pohnulo. Ruka se zachvěla. Zděch vytáhl dýku a rychle k tělu poklekl, nedbaje bláta rozježděné cesty. Chtěl to skončit.

Jenže v tu chvíli si všimnul toho pohledu. Oči Martina z Wartbergu sice postupně matněly, skelněly, ale mžikáním víček se Martin ještě snažil vnímat svět kolem sebe. Pak jeho prsty sevřely pevně Zděchův rukáv.

"Ty zavrane ted' mne poslouvej," vybublalo z Martinova hrdla spolu s rudou vlnou krve.

Má proražené plíce a topí se ve vlastní krvi, uvědomil si Zděch.

A pak se naklonil nad ústa Martina z Wartberga, nedbaje toho, že krev mu třísnil vlasy i kazajku. A poslouchal, co mu pán, jemuž dvanácte let sloužil, šeptá umírajícím hlasem.

Znělo to něco jako...

"Tea or coffee?"

Proč se umírající baví o kávě? O čaji?

Otevřela jsem oči. Letuška se mne přeptala ještě jednou a Paul se ke mně naklonil: "Jsi v pořádku?"

"Jsem. Promiň. Jen hrozné sny." odpověděla jsem a objednala jsem si kávu, abych byla trochu použitelná, až za dvě hodinky přistaneme v Lisabonu.

Brána do Alaspalkleita

Letiště v Lisabonu nese jméno Vasco da Gamy. Ostatně, jako skoro všechno, co v Lisabonu je. Po mořeplavci a objeviteli se jmenují náměstí, parky, věže, mosty i kostely a s letištěm tomu není jinak. Sdělila jsem to Paulovi na jeho dotaz, co vím o Portugalsku. To už jsme přistávali a nad Lisabonským letištěm vládla tma.

"No, to je fakt, pojmenovali po něm skoro všechno, to je komické," odušil Paul, když po zběžném listování v palubním časopise ověřil moje tvrzení.

"To mají s vámi společné, co," ušklíbla jsem se a samozřejmě jsem poukazovala na Paulovu francouzskou národnost. A jeho patriotismus.

"To tedy nemáme," ujistil mne Paul.

"Ne? A jak se jmenuje letiště v Paříži?" otázala jsem se bezelstně.

Paul se zachmuřil, došlo mu, že si naběhl. "Orly!" řekl pak vítězoslavně.

"A to druhé? To, kde se ztrácí kufry a furt se stávkuje?"

"To není fér! Kufry se ztrácí na obou. A stávkuje se taky na obou!"

To byl argument, na který jsem už nic neřekla a Paul dělal uraženého.

Pak ho to konečně napadlo: "A jak se jmenuje letiště u vás?"

"Ruzyně."

"A to byl kdo?"

"Nikdo, tak se jmenuje ta vesnice a už odedávna."

Na to se Paul zase zachmuřil. Rozveselilo ho až přistání. Ukázalo se totiž, že jsem sice občankou Evropské unie, ale druhořadou. Že musím, narozdíl od něj, projít pasovou kontrolou.

"V prosinci nám to taky zruší," namítla jsem a způsobně se zařadila do fronty s přeškrtnutým logem EU. Naštěstí to šlo rychle a celník mne odmávnul tak rychle, že jsem ani nestihla otevřít pas.

Ale Paul se stejně spokojeně zubil, když na mne čekal u východu.

Letiště v Lisabonu je maličké, ještě menší, než to Ruzyňské. Vyšli jsme posuvnými dveřmi z odbavovací zóny, na zavazadla jsme čekat nemuseli, měli jsme všechno při sobě. Jak Paul při odletu vhodně poznamenal, když je platební karta krytá Devítkou, tak na cestu přes kontinent stačí už jen pas a letenka, zbytek budeme řešit nákupem na místě.

Ukázalo se, že opuštěním odbavovacího prostoru jsme už prakticky z letiště. Prosklenou stěnou jsme kousek od nás viděli frontu taxíků, byla noc a na letištní nebylo nijak živo. Všude jen pár lidí.

"Měli bychom vyzdvihnout nějakou hotovost, ne všude budou brát karty," namítl Paul a tím se projevil jako praktik. "Nejezdím taxikem dost často na to, abych udělala tu zkušenost, že karty neberou," namítla jsem v sebeobraně, protože za tu dobu, co jsme spolu cestovali, jsme se začali vyžívat ve vzájemném špičkování.

"Radši bych vybral. Hloupé je, že na to ale budeme potřebovat PIN," řekl a ukázal rukou doprava, kde stály bankomaty.

"Neříkej, že ztroskotáme na tom, že neznáme PIN. Třeba to půjde bez něj..." Paul si to nemyslel. Šlo to. Bankomat se na PIN nezeptal a vypadlo z něj bez odporu požadovaných 500 euro.

"To musí na taxík stačit," usoudil Paul a já jsem v duchu souhlasila. Právě jsme vybrali z bankomatu můj pololetní rozpočet...

Stanoviště taxi na letišti obnášelo seřadiště před halou. Vzhledem k noční hodině byla nabídka větší, než poptávka a tak jsme v klidu zamířili k prvnímu taxíku. Já jsem si v duchu předříkávala trasu, jak nám ji Saitz popsal a jak ji musíme absolvovat. Ještě v letadle jsme se s Paulem domluvili, že cestu objednáám já. Paul uměl francouzsky a anglicky, tím jeho jazyková výbava končila. Já sice nemluvím španělsky dokonale, ale těch pár slov bych dohromady dát mohla a Portugalci španělsky obecně rozumí velmi slušně. Snad.

Náš taxikář se naštěstí chytil anglicky a okamžitě. Ostatně, na otázku "Můžete nás vzít do Sintry" jsem neočekávala těžkosti. Překvapivě se ale projevíly, protože taxikář se pro jistotu přeptal, jestli myslíme Sintru jako město, nebo Sintru jako město. Chvilí trvalo, než se vyjasnilo, že centrum města se v portugalské řeči říká stejně, jako město Sintra anglicky a taxikář nevěděl, jestli se nesnažíme na něj z části mluvit portugalsky. Když jsme si ujasnili, že chceme opravdu Sintru, žádný problém s tím neměl, překodrcal zpomalovací prahy před letištěm a rychle se zanořil do žlutě nasvíceného Lisabonu.

Jak se ukázalo, do Sintry je to třicet kilometrů a od letiště tam vedla vlastně přímá cesta. Ještě jsme projeli pár semaforů a pak se silnice rozšířila do čtyř pruhů. To byl můj okamžik.

"Promiňte, my nejedeme přímo do Sintry, je to kousek před ní."

"Jasně... a kam chcete jet?" zeptal se taxikář, doposud nemluvný.

"Do Alaspalkleita," řekla jsem bezelstně, aniž bych očekávala nějakou reakci. Možná neznalost. Ale rozhodně ne to, co se stalo pak.

Taxikář se před vyslovením toho jména díval do zrcátka, ale když jsem řekla to slovo Alaspalkleito, prudce se obrátil na mne a vyvaleně na mne koukal. Naštěstí jsme byli na rovné silnici, takže nevadilo, že pár dlouhých vteřin zíral na nás dva na zadním sedadle. Pak ho napadlo, že by mohl dát blinkr, sjel do odstavňového pruhu a my s Paulem jsme byli tak překvapení, že nás vůbec nenapadlo nic udělat.

"Kam jste to říkala?" přeptal se znovu.
"Do Alaspalkleita. Je to nějaký problém?"

Zíral na nás, jako na zjevení. Oči měl vykulené na vrch hlavy a pak najednou natáhnul ruku. A chytnul mne. Za zápěstí. Silně. Vyjekla jsem. Pak přitáhnul moji ruku a já jsem začala panikařit. Bála jsem se, že mne chytil, ale udělal to, co bych asi v tu chvíli nejméně čekala, pokud jsem tedy vůbec něco čekala.

Políbil mi ruku. "Muito prazer," řekl k tomu. A pak mne pustil. A usmál se. Šťastně. Najednou zářil, jako by mu někdo kdovíčím udělal radost.

A pak už to neřešil. Znovu zablikal a najel na poloprázdnou silnici.

Obrátila jsem se na Paula. Nechápal to stejně jako já.

"Ehm. Co se stalo?" zeptala jsem se anglicky.

"Nezlobte se. Jenom jsem vás chtěl pozdravit." odpověděl taxikář.

"Pozdravit proč?"

"Protože jste legenda. Za to privilegium. Za tu čest."

"To nechápu."

Podíval se na mne do zpětného zrcátka: "Co nechápete?"

"O jaké legendě to mluvíte! To nechápu!"

"O alaspalkleitské legendě. Přeci. Vy ji neznáte?"

"Ne. Já se tam jen potřebuju dostat, neznám místní legendy."

"Víte, on ji vlastně zná málokdo. To jméno se nepoužívá... hm, mnoho stovek let. Vlastě od velké povodně. Ale u nás v rodině je to taková legenda..."

"Jaká legenda?"

"Vyprávěl mi ji děda. A jemu zase jeho děda. O Alaspalkleitu. O moudrých, kteří tam sídlili a sídlí. O tom, že když jednou budu mít štěstí, zastaví mne člověk a řekne mi, abych ho zavezl do Alaspalkleita. "

Taxikář mlčel.

"A dál?" zeptal se Paul netrpělivě.

"A dál? Dál... mi řekl, že když učiním, co mi nakázali, budu mít svůj díl na záchraně světa. A budu moci stanout prost bázně před tváří Boží. A můj život... bude naplněn... "

Sjeli jsme na úzkou asfaltku, která rychle přešla v prašnou silnici. Seděli jsme beze slov a čekali jsme, jestli taxikář k příběhu něco dodá. Seděl, řídil a mlčel.

Pak se z noci vynořilo stavení jakéhosi statku a taxikář přibrzdil. Kužely reflektorů klouzaly po omlácené omítce, po zdi bez oken, všude kolem jinak byla tma, už jen vzdálená světla velkoměsta a hvězdy nad námi svítily. Taxikář zastavil, vyběhl ven z vozu a než jsme stihli cokoliv udělat, protože sami jsme civěli na zeď, k níž jsme dorazili, nám úslužně otevřel dveře.

Vystoupili jsme.

Paul sáhnul pro peněženku a tázavě se podíval na taxikáře, který natahoval ruce. Částku ale neřekl. Jen vzal naše ruce a znovu je políbil. Oběma nám.

Pak se překřížoval. "Peníze nevezmu. Bylo to... čest pro mne," řekl, když našel ta správná slova v angličtině.

Šli jsme těch deset metrů, které nás dělily od brány stavení. Bez pozdravu. Taxikář klesl na kolena a za našimi zády se nesla tichá modlitba, kterou jen na chvílku přehlušilo Paulovo zaklepání na dveře.

*Salve, Regina, mater misericordiae
vita, dulcedo et spes nostra, salve...*

Ve dveřích se otevřela špehýrka. Dívaly se na nás dvě oči a nedalo se o nich usuzovat vůbec nic. Byli jsme vděčni za trochu těch světel z reflektorů vozidla. Čekali jsme... já nevím, co jsme čekali, ale asi nějakou otázku, třeba co tu chceme. Ale neslyšeli jsme nic.

Pak jsem se osmělila já, v angličtině, když už jsme s ní dnes tolik pořídili: "Hledáme pana De Vero."

Byla bych se vsadila, že ta osoba ve špehýrce se rozesmála, oči zmizely, zato se ozval nějaký hluk, ruch. Pak, po mnoha vteřinách, se v bráně otevřela malá vrátka. Za nimi stála žena. Spíš dívka. Rozesmátá od ucha k uchu.

"Pojďte za mnou. De Vero vás očekává..." řekla jen a ani se nesnažila předstírat, že se nesměje. Byli bychom se jí bývali zeptali, čemu se tak směje, ale šla strašně rychle, měli jsme co dělat, abychom jí stačili. Naštěstí jsme jen prošli podloubím na nádvoří a druhým průchodem — a ocitli jsme se v obrovské zahradě, nasvícené světly z domu a měsícem.

"Počkejte tady," nakázala nám ta rozesmátá dívka a stejně rychle, jako nás sem dovedla, zmizela v domě.

Stáli jsme, rozhlíželi jsme se po sadu, shlíželi přes odlistěné koruny stromů na Lisabon rozprostírající se nám pod nohama, pod kopcem, na němž budova stála. Možný bychom se asi i chvíli tím výhledem kochali, protože Lisabon v tlumené záři světel vypadal kouzelně a za ním už jsme viděli odraz nebes zrcadlící se v oceánu, do toho všeho nebyla ani zima, ale spíš příjemný svěží vítr vanul a přinášel slanou chuť a vůni moře.

Ta smějící se plavovláska ale byla rychlá. Za námi se ozvaly kroky a pak hlas.

Hlas, který jsem poznávala. Okamžitě.

"Veroniko? Jsi to ty?"

Otočila jsem se. Vysoká žena, kterou jsem vídala a milovala od dětství. Pořád měla dlouhé vlnité kaštanové vlasy, pořád se usmívala očima i ústy kolem sebe, cítila jsem to z ní na dálku.

Chtěla jsem se k ní rozeběhnout. Skočít jí do náruče, jako jsem to dělávala, když jsem byla malá. Najednou jsem byla unavená. Vystresovaná. Zraněná na duši, ublížená. Najednou jsem potřebovala obejmout od jediného člověka široko daleko, kterého jsem tak dobře znala. Postěžovat si. Vybrečet se.

"Teto Tes?" zeptala jsem se na místo toho nedůvěřivě.

"Ano, to jsem já, tak ráda tě zase vidím, to jsou dva roky, kdy jsi u nás byla naposledy!" řekla Tes a chytla mne za ruce. Padla jsem jí do náručí. Dva roky.

Paul za námi nechápal nic. Nebyla jsem na tom o moc líp, ale aspoň jsem znala tetu Tes. Paul ji neznal. Asi proto diskrétně zakašlal a prohlásil: "Máme tu schůzku. S panem De Vero."

"Já vím," prohlásila autoritativně teta Tes a dál mne držela. Paul ji zjevně nemohl odradit.

"To jsem já," dodala potichu.

Překvapeně jsem ji pustila: "Cože?"

"To jsem já, šeríku. Tesaia de Vero. Velmistryně Devítky."

Ráno před kostelem

Zvuk probouzející se země vybízel k jitřním modlitbám. Půda byla studená, nad řekou se válely cáry ranní mlhy a vzduch svou břitkostí řezal plíce. Příhodná chvíle, příhodný okamžik uklidnit svou duši i hlavu před nadcházejícím dnem modlitbou na počest Kosmy. A Damián nebudíž opomenut.

Když vyšel na dvůr, krokem ještě vratkým, po včerejší hostině, jež protáhla se hluboko za půlnoční, motala se mu hlava. Sáhł do vědra, které stálo přede dveřmi do stavení a ošplýchl si obličej. Nadechl se zhluboka, nos mu pročistil pach kouře, ostrý ranní vzduch a mysl voda, která stékala po tváři. Nevšímal si toho, že mu smáčí košili.

Pak ho uviděl. Ten muž vyšel z druhého stavení, ranní ptáče stejně jako on. Jak je to babička naučila. A matka, jistěže. Čeled' se teprve probírala a pánové jsou už na nohách, protože vládnout zemi není o odpočinku.

"Bratře?" zavolal na něj. Ten druhý se na něj podíval, rukama si přejížděl suknicí a urovnával opasek s tesákem. Kývl. Neřekl nic.

"Bratře. Ta váda... včera... Oba jsme to tak přeci nemysleli!"

"A co jsme nemysleli? Mluvil jsi o mně jako o zbabělci a za to se mi chceš omlouvat v ústraní, zatímco haníš mne přede všemi?"

Dohonil ho. Oba mířili ke kostelním vratům. "Počkej přeci!" zavolal znovu. Ten druhý ho nepočkal, jen zrychlil krok,

"To chceš jít na jitřní neusmířený?" zavolal ještě jednou, už byl půl kroku za ním a chytil bratra za rameno. Ten sebou škubnul, vysmekl se mu a otočil se jako na obrtlíku.

"Co ti najednou bratře tak záleží na usmíření před mší? Zrovna tobě?"

"Jsi můj bratr."

"Jsem především kníže země. Znevažuješ mne a to, že jsi můj bratr, tě neochrání věčně."

"Nechtěl jsem přeci nic pro sebe!"

"Nic pro sebe? Mělník je ti nic? Drvošť je ti také nic? A Levý Hradec? Co je z toho nic?"

"Copak jsem to chtěl pro sebe? Zabránil bych Luckým, aby ti vpadli do zad! Jako když jsme bili bavorského Arnulfa. Tehdy jsi mi věřil!"

"Co to pořád meleš o Luckých? Jsme s nimi ve smíru a v úmluvě!"

"Vyvrátíš Kouřim a než se Jindřich za hranicí probudí a vtrhne se saskou hotovostí do země, vyřídíme spolu luckého. Obsadíme Zábruč a Drahoš. Zasekáme Nakléř! A kdo vejde, toho zničíme. Sjednotíme zemi! Co z toho je bratře pro mne? Co?" nenechal se zadržet v řeči.

"Nechápeš to," odbyl ho starší vztekle, ani se neotočil. "Kouřimského zpracuje Střezislava. Neuškodí nám, pohlídá ho. Na příští letnice budeme mít dost peněz pro družinu, vyvrátíme Lucko z chodu a než Sasové přitáhnou, opevníme ho. Ale opačně to nejde. Copak to nevidíš? Arnulf by k nám vthnul od Řezna a bez ostatních hradišť se bavorům a sasům najednou nepostavíme. Kolikrát ti to musím vysvětlovat? Tak na co bys seděl na Mělníku nebo na Drvošti? Táhni k Dyji pro otroky, jestli chceš pomoci bratrovi. Potřebujeme peníze. Pak vytáhneme na Lucko, obviníme Vitobora že není křesťan a upevníme víru. Proč všude stavíme kostely? Protože přinášíme víru. A na šíření víry Ptáčník slyší."

"Váháme, jsme pomalí. Vypadáme jako slaboši!" zuřil mladší.

"Ticho už! Nějak vypadáme a jiní jsme! Udeříme v pravou chvíli a v pravý čas."

"Teď je ten pravý čas, bratře!"

"Já řeknu, až bude! Copak nepamatuješ toho proroctví! Já budu ten, jehož krev a zrada vykoupí zemi, zatímco ty budeš sjednotitel země a tvé jméno budou při všech modlitbách zmiňovat na druhém místě za světcem českým. Já to budu, kdo chčipne uštváný před zemskou bránou a mně budou všechny věky tupit! Více slávy tobě, už když jsi se narodil. Já jsem jen starší!"

"Ty tomu proroctví věříš? Ten kněz, byl opilý. Krastěj pije malvaz jako vodu. Necháš se šálit pomluvami? Udělej to jak říkám! Ubráním horní Labe. Neprojdou, budeš mít dost času! Bratře! Sjednotíme zemi!"

Znovu se pokusil ho chytit za ramena. Tak, jak to dělávali, když byli malí, aby jeden druhého vyslechli. Ale ten starší ho prudce odstrčil. Uklouzl a spadl do bahna dvora, padl na břicho a tvář se mu zanořila do černé rozbředlé země. Byl rozzuřený. Chtěl se smířit. Chtěl se omluvit. A chtěl zabít, v ponížení. To všechno najednou. Věděl, že zašel příliš daleko. že se neměl bratrovi při hostině vysmívat. Moc pil. Ale tohle... to bylo vážné. Takhle daleko to zajít nemělo.

"A ty myslíš, žes mi někdy v něčem byl oporou? Jen mne tupíš, že jsem mladší. Jen mi podsouváš to zasrané proroctví opilého pohana. Jen mne srážíš do bahna, to je jediné, čím mi oplácíš mou věrnost!"

"Táhni se svými výčitkami! Myslíš, že mám jen tvoje nářky na starost? Mám tě srazit mečem snad?" odpověděl mu ten druhý, už také rozzuřený. Křičeli, křičeli na celé kolo, na celý dvorec.

Kopl nohou, pod koleno stojícímu bratrovi, chtěl ho také srazit do bahna, jenže ten uskočil a kopl ho zpět. Začali se prát. On v bahně na zemi, jeho starší bratr nad ním s převahou a rozvahou stojícího. A staršího.

"Dost, dost už, ty pitomče," křičel — možná to křičeli oba, protože oba chtěli skončit tu nedůstojnou scénu. Pak ho přeci jen kopl citlivě, někam do břicha, když se skláněl, ten starší uskočil a v bolesti se prohnul. Vytáhl meč. "Kdo myslíš, že jsi, ty hlupáku, dost už!" křičel ten starší a máchl naplocho. Meč promáchl vzduch a narazil do nohy, naštěstí plocho a křížmo, ale beztak bolestivě. Mladší zařval, bolelo to, jako by se ten meč zakousl do kosti, protože holeň nekrylo nic než tenká suknice. Smýkl s sebou v bahně a podařilo se mu bratrovi podkopnout jednu nohu a téměř ho srazil do bahna. Bylo by mu to bývalo stačilo. Byl by to považoval za vyřízené, protože dál už zajít nechtěl. Nemohl. Nesměl. Už tak pokoušel štěstěnu i trpělivost staršího více, než bylo možno považovat za únosné.

Hlava mu třeštla, oči měl plné bláta, tvář zmazanou a studené bahno mu zatékalo pod kytlici když ucítil ruce, které je od sebe odtrhují. A uslyšel křik. Z dálky. Až pak si uvědomil, že křičí přímo nad tím, že má jen bahno v uších z toho, jak se v něm prali. Poznával je. Jeho družiníci. Skoro neustrojení, jak vyběhli, když slyšeli křik. Baže, hádali se vedle srubu, kde přespávali, museli to slyšet.

Konečně ten křik rozpoznal: "Chce zabít Boleslava! Chce ho zabít!"

"Ne! Dost! Nechte toho! To je v pořádku!" začal křičet, ale zařinčení tesáků mu bylo odpovědí. Nikdo ho už neposlouchal. Nikdo. Ani vlastní muži. Po pravdě, spíše už mysleli, že nežije. Nebo že je zraněný. Že musí zastavit jeho bratra, než ho zabije.

Než stihl cokoliv dalšího udělat, aby to zastavil, s mlasknutím se do bahna vedle něj svezlo tělo. Poznával ty vousy, vlasy, ten pruh látky, jímž si bratr svazoval vlasy. Tvář jeho bratra byla červená. Rudá. Od krve, která vytékala z pootevřených úst. Pak uviděl ty rány. Rozervanou látku.

"Bratře! Václave! Co jste to udělali?"

Čtveřice mužů kolem něj stála, dýchala zrychleně, jak je přival vzrušení a blízkosti smrti stále ještě rozechvíval a zostřoval jejich smysly.

"Chtěl tě zabít, Boleslave! Co jsme měli dělat?", prohlásil Čestá hlasem plným napětí.

"Jenom jsme se pohádali! Nechtěl mě zabít! Rychle, pomozte mi ho odnést do kostela, seženeme kněze, ať ho uzdraví!"

Vzali tělo, ze kterého vyprchával život a rychle běželi ke kostelu svatého Klimenta. Všichni ještě byli v šoku, ještě jim nedocházelo, co se stalo, ještě věřili tomu, že kněz svede zázrak a při mši svaté tělo knížete navrátí mezi živé. Že všechno bude při starém. Možná. Možná tomu ještě v tuhle chvíli věřili, i když jejich štěstím bylo, že neměli čas přemýšlet nad tím, čemu vlastně ještě teď věří.

"Hej! Hej, co to děláte?" slyšeli hlas, to už stáli u dveří kostela. Hněvsa bušil na vrata ještě zavřená, bylo příliš brzo na jitřní, však také Václav s Boleslavem po svém zvyku vstávali velmi časně. Otočili se po tom hlasu, i když ho všichni poznali.

"U Svantovíta, to je Vartberg," vydechl Hněvsa. Najednou jim to všechno došlo. To, že drží tělo umírajícího knížete před vraty kostela, jsou zakrvácení a jejich tesáky nasáklé krví. A to, že k nim míří Václavův zemský hetjman, který tuhle situaci uvidí jednoznačně. Čestá s Hněvsou položili knížete na schody a postavili se vedle Boleslava. S tesákem připraveným zabíjet.

Martin z Vartberga k nim mezi tím doběhl, narychlo natažená zbroj na holém těle cinkala o opasek, dlouhý meč držel v ruce a helmici na hlavě neměl. Zjevně právě vstával, když uslyšel hluk, takže ve spěchu oblékl jen to nejdůležitější, šupiny na zbroji chránící hrudník a meč, se kterým, jak se vyprávělo, spával. A Čestá věděl, že to není povídačka. Opravdu spával. Vždy tak, aby ho vytasil dříve, než vrah doběhne od dveří ke kožešině, na které spí,

jak se přesvědčil ten mordýř, jehož před několika lety poslal bavorský Arnulf vyúčtovat Vartbergovy služby českému pánovi.

Těch pěti si nevšímal. Poklekl k Václavovi, chytil jeho hlavu a prsty zkoušel nahmatat na krku jiskru života. Pak dlaní zatlačil oči svého pána a jemně ho položil na schody. "Kníže Václav je mrtev," konstatoval Martin z Vartberga hlasem studenějším, než to ráno samo. "Můžete mi to někdo vysvětlit?" zeptal se a vstal. Meč, který před tím položil vedle knížete, měl už opět v pravici, ledabyly chycený za jílec. Na první pohled ledabyly. Lehounce, konečky prstů, přejížděl Martin z Vartberga po záštitě až na ostří.

Česta zaklel a Vartberg k němu otočil hlavu. "Ty, Često?"

Česta se k mluvení neměl. Zaklel proto, že si uvědomil, že propásl moment vrazit Vartbergovi tesák do zad, když se skláněl nad knížetem. Stojící Vartberg ve zbroji a s mečem byl nepřijemný protivník. Meč v pravici okamžitě přetočí šikmo přes břicho a vykryje jím výpad. Pak sekne z otočky ve výši pasu, vývratem se přetočí po ose meče, aby si vykryl záda i dodal ráně švihů a zaútočí z převýšení kosmo na hlavu. Dva těžce ranění, možná mrtví, rozhodně ale boje neschopní, aniž by ho škráblí, uvažoval Česta. Teprve pak se mu jeden dostane dost blízko na to, aby mohl bodnout. Oni mohou jen bodat, měli jen dlouhé lovecké tesáky a ty na zbroj sekem neplatí, zatímco Vartberg s mečem může sekát i bodat, jak mu bude libo. Když budou mít štěstí, bude mu v zádech stát Tuža, ten rychle bodne a také odskočí, Tira je pomalejší a nestihne ...

"Inu, bude se umírat za pána," povzdechl si Česta pro sebe, připravený vyskočit před Boleslava, aby zachytil ránu mečem. Věděl, že Vartberg jako první skočí na Boleslava. Na koho jiného, než na pána.

Jako první ale promluvil Boleslav. Mluvil tiše, klidně: "Pohádali jsme se. Nic víc. Vytáhl na mne meč. A oni přispěchali, mysleli si, že mne bratr chce zabít. Nemělo se to stát. Byla to nehoda!"

"Máš mne za hlupáka, Boleslave? Nehoda? Zabili jste knížete!" I Vartberg mluvil pomalu, potichu. To bylo nebezpečné. Smrtelně nebezpečné.

Rozhostilo se ticho. Najednou to všem došlo. Všem. Se vši vážností. Václav, kníže země České, nejstarší z rodu vladařů, byl mrtev. A po právu, všechnu vinu za to nesl Boleslav, jeho bratr. Co by řekl staršínský soud podle obyčejů zemského bylo zřejmo. Život za život. Jenže...

Všichni mlčeli a dívali se na tělo knížete, jako by čekali na jeho příkazy. Tak, jak byli zvyklí. Aby zjevil svou vůli a oni ji mohli vykonat. Nedočkali se ničeho, tělo knížete chladlo spolu s ránem.

První znovu promluvil Martin z Vartberga: "Pane Boleslave, hodláš převzít vládu nad českou zemí?"

Boleslav byl bledý jak pára stoupající z Labe. "Jak to myslíš?"

"Podle stařešinského obyčeje zemského ... " Vartberg nechal ta slova viset ve vzduchu.

"A když ano?" zeptal se Boleslav.

"Pokud ano, požádám tě, abys přijal můj slib věrné služby a ponechal mi hejtmanství. Jsi nejstarší rodu. Ať se stalo co se stalo, není nikdo jiný, kdo by po právu a ku prospěchu zasedl na stolec knížecí. Václavic, syn knížete, je mladý. Regentská vláda by nás zahubila, doba je příliš zlá. Potřebujeme silného pána a i když jsi tím vším vinen, já nevidím jinou volbu. Přijmeš knížecí stolec a s ním i moji službu a moji podmínku? Nebo mne zab vedle mého pána," řekl Martin z Vartberka a natáhl k Boleslavovi pravici s mečem. Jílcem napřed.

"Jakou podmínku?"

"Syn mého pána Václavic bude převezen do Havolan, kde mu nebudeš činit potíží, aby se ujal údělu po matce. Tvůj syn Václav, na jehož zdraví jsme včera pili a jehož kmotrem je ten, koho jsi zavraždil, se ve jednadvaceti letech ujme vlády a ty se uchýlíš do ústraní kláštera. A pana Václava pohřbíš důstojně v rotundě svatého Víta," vyslovil Martin z Vartberka svoje podmínky a poklekl na schodišti na kolena s rukama nataženýma s mečem nad hlavou.

Rozhostilo se ticho. Česta se dokonce pousmál, ještě před minutou nepočítal s tím, že se bez bolestí dožije večera. Teď už vše záleželo na chladné hlavě jejich pána. A na tu Česta spoléhal. Vždycky.

Boleslav natáhl ruku po jílci meče, chvíli ho držel jen v pravici, jako by přemýšlel, zda má seknout. Ať to neudělá, modlil se Česta. Bože, ať to neudělá. Ať přijme Vartberkovy podmínky. Jsou... velkorysé. Víc, než velkorysé. Potřebujeme ho. Bez něj těžko dodýcháme dnešního večera, protože za chvíli se sem seběhne václavská družina. A kdybychom přežili dnešek, nedožijeme konce roku, až se na nás sesypou ostatní. A ty Perune, račiž se za nás také přimluvit, kdyby ten křesťanský bůh byl teď příliš zaneprázdněn naslouchání jitřní...

Boleslav chytnul meč do obou rukou a Čestovi spadl kámen ze srdce.

"Martine z Vartberga, přijmi ode mne meč tak, jako já přijímám tvé služby. A ochraňuj jím zemi a svého knížete tak, jak jsme dnes ujednali. Povstaň, hejtmane zemský."

Martin z Vartberga pozdvihnul hlavu a Čestovi proletělo hlavou, zda přeci jen neočekával ránu. Zda přeci jen Vartberg nechtěl zemřít vedle Václava. Teď ale

natáhl Vartberk ruce a přijal podávaný meč. Poklonil se Boleslavovi "Kníže Boleslave, tak se i stane!"

Pak se otočil k těm čtyřem: "Tužo, vytáhni z kostela toho kněze, Krastěje. Bude svědčit, že byl přítomen ordálu mezi Václavem a Boleslavem, nad ránem chtěli na meče ostří vyjevit pravdu. A vysvětlí Krastějovi, že naši důvěru v jeho svědectví nesmí zklamat. Důrazně."

Tuža přikývl a odběhl. I jemu se ulevilo, že bude žít. Že se jak zázrakem vše k dobrému obrací. A přesvědčovat uměl. Důrazně.

"Tiro, ty půjdeš se mnou k václavovým družiníkům a ohlásíme, že Boleslav je knížetem, protože v souboji přemohl Václava. Lutěcha, Věcha a Nazmu ihned zabijeme, ti se nepřidají. Ostatní necháme přísahat novému knížeti a ti, co neodpřisáhnou, na místě zabiješ. Vezmeme si pět lidí, to musí stačit."

I Tira přikývl. Tohle byl rozkaz a tomu rozuměl.

"Hněvso, ty vezmeš další tři muže a pojedete na Levý Hradec. Tam zabiješ Brugu a Ctirada s jejich rodinami. Ostatní nech přísahat a kdo neodpřisáhne, zab ho i s rodinou."

"A vy pane pojedete s Čestou do Prahy, kde postupujte, jak uvážíte. V každém případě soudím, že kastelán Pražského hradu Soběbor a vilik Vok musí zemřít i s rodinami, ti se nepřidají. Další... učiňte, jak uznáte za vhodné. Václavice zadržte, pošleme je do Havolan, až se situace uklidní a bude bezpečno. "

Boleslav vydechl. Ten plán, a jména, to ho ohromilo. Jak Vartberk ihned věděl, kde a koho ... Vždycky chápal, že je to schopný muž na svém místě, ale tahle prozíravost ho šokovala.

"A pane? Štvěte koně. Musíte být na Praze první. Dřív, než zvěst o Václavovi a ta bude mít křídla. Uštvěte koně, vyměňte je na Vratiboři, ale jestli dojedete k zavřeným branám a posádce na hradbách, zemřeme všichni. I česká země! Jedte jako vítr!"

"A Drahomíra?" zeptal se Boleslav.

"Jak uvážíš. Dnes není čas na milosrdenství. Teď už ne. Jde o celou zemi, ne o pár životů. Vrah budeš už po věky věků kvůli bratrovi..."

Boleslav přikývl. Ani se nepozastavil nad tím, že tyhle rozkazy měl vydat on sám. Ještě se vzpamatovával ze šoku.

A pak se sklonil ke svému bratrovi.

"Odpusť mi, bratře." zašeptal a rukou se dotkl Václavových zavřených očí.

Pak si na něco vzpomněl. Otočil se a zahleděl se na vrata kostela. Nedávno je sám nechal vyzdobit. Výjevy z české země. Zemská brána...

Proroctví se začínalo naplňovat.